

NOTĂ ANALITICĂ

privind rezultatele monitoringului financiar ale întreprinderilor municipale pe anul 2023

Bălți, 2024

2. MONITORINGUL FINANCIAR AL ACTIVITĂȚII ECONOMICO-FINANCIARE A ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE.....	4
2.1. ANALIZA VENITURILOR, CHELTUIELILOR ȘI REZULTATELOR FINANCIARE A ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE	4
2.1.1. <i>Analiza veniturilor și cheltuielilor.....</i>	4
2.1.2. <i>Analiza rezultatelor financiare</i>	14
2.2. ANALIZA ACTIVELOR ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE.....	23
2.2.1. <i>Analiza dinamicii și structurii activelor.....</i>	23
2.2.2 <i>Analiza lichidității activelor.....</i>	33
2.3. ANALIZA SURSELOR DE FINANȚARE A ACTIVELOR.....	35
2.3.1. <i>Analiza dinamicii și structurii surselor de finanțare</i>	35
2.3.2. <i>Analiza dinamicii și structurii capitalului propriu (patrimoniul net).....</i>	37
2.3.3. <i>Analiza datoriilor totale</i>	40
2.3.4. <i>Analiza datoriilor pe termen lung</i>	42
2.3.5. <i>Analiza datoriilor curente</i>	44
2.3.6. <i>Analiza coeficienților structurii surselor de finanțare și stabilității financiare.....</i>	48
3. ANALIZA REMUNERĂRII MUNCII SALARIAȚILOR ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE.....	52
3.1. <i>Analiza remunerării muncii</i>	52
3.2. <i>Analiza corelației dintre salariul mediu lunar și productivitatea muncii.</i>	56
3.3. <i>Salariul mediu lunar la întreprinderile municipale pentru perioada anilor 2023-2022.....</i>	58
3.4. <i>Corelația dintre salariul mediu lunar și cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023</i>	60
3.5. <i>Corelația dintre salariul mediu lunar al funcționarilor, muncitorilor și administratorului.</i>	60
4. ANALIZA ACHIZIȚIILOR DE BUNURI, LUCRĂRI ȘI SERVICII	64
5. ANALIZA TRANSFERURILOR ALOCATE ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE DE LA BUGETUL LOCAL	70
6. ANALIZA DATORIILOR ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE FAȚĂ DE BUGET ...	74
7. CONTROLUL ACTIVITĂȚII ECONOMICO-FINANCIARE A ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE.....	81
8. ANALIZA ACTIVITĂȚII COMISIEI DE CENZORI.....	90
9. CONCLUZII ȘI PROPUNERI	95
ANEXE.....	103

În conformitate cu art.76 al Legii nr.181 din 25.07.2014 privind finanțele publice și responsabilitățile bugetar fiscale și în conformitate cu Hotărârea Guvernului RM nr. 56 din 17.01.2018 privind monitoringul financiar al autorităților publice la autogestiune al întreprinderilor de stat/municipale și al societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, primăria mun. Bălți efectuează monitoringul financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor municipale **în scopul consolidării disciplinei financiare și al sporirii eficienței utilizării patrimoniului public.**

La situația din 31.12.2023, în Registrul de stat al persoanelor juridice se numără 17 întreprinderi municipale, din care, activează doar 10.

Din numărul total de întreprinderi municipale funcționale, 3 întreprinderi activează în domeniul gospodăriei locativ-comunale, 2 întreprinderi în domeniul proiectării, 1 întreprindere în domeniul alimentației publice, 1 întreprindere în transport public, 1 întreprindere în închirierea și exploatarea bunurilor imobile proprii, 1 întreprindere servicii de hotel și 1 întreprindere în servicii de studiere a limbilor.

Întreprinderile municipale, care nu activează sau sunt în proces de lichidare, insolvabilitate, restructurare sunt următoarele:

- ÎM Regia "Apă Canal Bălți"
- ÎM "Stadion Olimpia din Bălți"
- ÎM "Direcția specializată de antrepriză, reparație și construcție nr. 2 din Bălți"
- ÎM "Redacția ziarului Vocea Bălților"
- ÎM "Casa Limbilor"
- ÎM "Prima-Clar"
- ÎM "Fotbal Club Bălți"

Monitoringul financiar al întreprinderilor municipale pe anul 2023 s-a efectuat în baza:

1) situațiilor financiare și rapoartelor statistice ale întreprinderilor, prezentate Direcției pentru statistică;

2) informației referitoare la obligațiile fiscale înscrise în fișa contului generalizator al contribuabilului, prezentate de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat;

3) informației referitoare la datoria întreprinderilor, monitorizate de Ministerul Finanțelor în condițiile Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat;

4) altor informații relevante ce vizează activitatea întreprinderilor municipale.

În acest context, monitoringul financiar pe anul 2023 a fost efectuat pe 10 întreprinderi municipale, situația cărora la data de 31.12.2023, se prezintă astfel:

Denumirea întreprinderii municipale	Capitalul social	Total active	Venituri din vânzări	Profit net (pierdere) netă al perioadei de gestiune	Genul principal de activitate
ÎM "Direcția de Troleibuze"	5,4	123 877,6	104 088,6	6 162,4	Servicii de transport public electric
ÎM Hotelul "Bălți"	5,4	6 011,3	6 570,9	512,5	Servicii de hotel
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	5,4	115 247,4	41 931,3	2 305,4	Utilarea clădirilor
ÎM "Asociația piețelor"	135,4	49 067,5	16 139,6	-813,5	Închirierea și exploatarea bunurilor imobile proprii
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	5,4	209 688,9	55 544,7	-21,8	Activități de reparații și construcții
ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"	5,4	252 951,3	41 058,8	1 312,8	Amenajarea teritoriului
ÎM "Aprovizionare"	5,4	2 185,4	24 831,9	123,2	Servicii de asigurare alimentară a cantinelor școlarești
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	5,4	34 234,5	1 142,7	-545,3	Activități de arhitectură, inginerie și activități tehnice
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	39,5	137,0	1 299,6	104,2	Arhitectură și construcții
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	5,4	231,9	828,7	10,6	Servicii de studiere a limbilor
Total general	218,1	793 632,8	293 436,8	9 150,4	x

2. MONITORINGUL FINANCIAR AL ACTIVITĂȚII ECONOMICO-FINANCIARE A ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE

2.1. ANALIZA VENITURILOR, CHELTUIELILOR ȘI REZULTATELOR FINANCIARE A ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE

2.1.1. Analiza veniturilor și cheltuielilor

În anul 2023, întreprinderile municipale au înregistrat venituri totale în mărime de 323 029,0 mii lei sau în creștere cu 40 045,0 mii lei (14,2%) față de anul precedent.

Dinamica veniturilor totale pe perioada anilor 2022-2023 a înregistrat o evoluție pozitivă, cu un ritm de creștere de 114,2%, fiind în creștere față de dinamica veniturilor totale pentru anii 2021-2022, care a fost de 113,6%.

Dinamica veniturilor totale a întreprinderilor municipale pentru perioada anilor 2022-2023 este redată în tabelul următor:

Tabelul 2.1.1

Dinamica veniturilor totale a întreprinderilor municipale pentru perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Veniturile totale, mii lei		Devieri, mii lei	Ritmul de creștere, %	Ponderea, %
	2022	2023			
ÎM "Direcția de Troleibuze"	87 858,8	114 967,0	27 108,3	130,9	35,6
ÎM Hotelul "Bălți"	10 683,6	7 168,0	-3 515,6	67,1	2,2
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	35 596,5	41 931,3	6 334,8	117,8	13,0
ÎM "Asociația piețelor"	24 317,7	26 129,9	1 812,2	107,5	8,1
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	62 133,5	59 316,7	-2 816,8	95,5	18,4
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	34 738,8	42 003,1	7 264,3	120,9	13,0
ÎM "Aprovizionare"	19 729,5	24 856,6	5 127,1	126,0	7,7
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	6 223,1	4 528,1	-1 695,0	72,8	1,4
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	1 019,6	1 299,6	280,0	127,5	0,4
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	682,9	828,7	145,8	121,3	0,3
Total	282 984,0	323 029,0	40 045,0	114,2	100

Din datele prezentate în tabelul 2.1.1 rezultă că numai la 3 întreprinderi municipale, și anume, la ÎM Hotelul "Bălți" (67,1%), ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" (72,8%) și ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" (95,5%) mărimea veniturilor a scăzut sub nivelul anului 2022 (ritmul creșterii este subunitar).

Factorii de influență asupra dinamicii veniturilor totale a întreprinderilor municipale pe anii 2022-2023 sunt redați în tabelul ce urmează:

Factorii de influență asupra dinamicii veniturilor totale a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

(mii lei)

Denumirea întreprinderii municipale	Venituri totale (abaterea absolută anii 2022-2023)	Factorii de influență asupra dinamicii veniturilor totale pe anii 2022-2023 (abaterea absolută, mii lei)			
		Venituri din vânzări	Alte venituri din activitatea operațională	Venituri financiare	Venituri cu active imobilizate și excepționale
ÎM "Direcția de Troleibuze"	27 108,3	28 043,7	-48,3	-1 020,7	133,5
ÎM Hotelul "Bălți"	-3 515,6	-3 652,2	22,6	114,0	0,0
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	6 334,8	6 387,5	0,0	0,0	-52,7
ÎM "Asociația piețelor"	1 812,2	801,0	984,9	20,4	5,8
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	-2 816,8	2 244,2	-5 061,0	0,0	0,0
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	7 264,3	6 718,4	545,9	0,0	0,0
ÎM "Aprovizionare"	5 127,1	5 123,3	9,3	-5,4	0,0
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	-1 695,0	51,4	-142,6	-5,6	-1 598,2
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	280,0	282,0	0,0	-2,0	0,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	145,8	147,5	-1,7	0,0	0,0
Total	40 045,0	46 146,8	-3 690,9	-899,4	-1 511,6

Creșterea veniturilor totale a fost condiționată de influența următorilor factori:

- 1) Creșterea veniturilor din vânzări cu 46 146,8 mii lei, sau cu 8 755,1 mii lei mai mult față de perioada anilor 2021-2022;
- 2) Scăderea altor venituri din activitatea operațională cu 3 690,9 mii lei, sau cu 609,0 mii lei mai puțin față de perioada anilor 2021-2022;
- 3) Scăderea veniturilor financiare cu 899,4 mii lei sau cu 6 464,0 mii lei mai puțin față de perioada anilor 2021-2022;
- 4) Scăderea veniturilor cu active imobilizate și excepționale cu 1 511,6 mii lei sau cu 1 607,4 mii lei mai puțin în comparație cu dinamica pozitivă (95,8 mii lei) din perioada anilor 2021-2022.

Totodată, din numărul total al întreprinderilor municipale, 5 întreprinderi municipale au înregistrat în anul 2023, majorări ale veniturilor totale mai mari de 1 milion lei, comparativ cu anul 2022, dintre acestea evidențiindu-se: ÎM "Direcția de Troleibuze" (cu 27 108,3 mii lei), ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" (cu 6 334,8 mii lei), ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi" (cu 7 264,3 mii lei), ÎM "Aprovizionare" (cu 5 127,7 mii lei) și ÎM "Asociația piețelor" (cu 1 812,2 mii lei). Totodată, diminuarea veniturilor totale a fost înregistrată la 3 întreprinderi municipale (ÎM Hotelul "Bălți"- cu 3 515,6 mii lei, ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"- cu 2 816,8 mii lei și ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"- cu 1 695,0 mii lei).

Cea mai considerabilă contribuție la micșorarea veniturilor din vânzări la ÎM Hotelul "Bălți" a fost cauzată de scăderea tarifului pentru cazarea refugiaților. Începând cu 27.02.2022, pe baza Ordinului Agenției Naționale Asistență Socială nr. 2, a fost creat Centrul de Plasament Temporar pentru Refugiați în municipiul Bălți, în incinta ÎM Hotelul "Bălți".

Pentru anul 2023, mijloacele financiare din Fondul de Intervenție al Guvernului RM pentru întreținerea refugiaților au fost reduse cu 66% față de perioada similară a anului precedent, contribuind astfel la scăderea veniturilor.

La ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", diminuarea veniturilor este determinată de scăderea altor venituri din activitatea operațională, din contul valorii rămase a mijloacelor fixe, ca rezultat al calculării uzurii proprietății municipale primite în gestiune economică.

De asemenea, la ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic", valoarea altor venituri din activitatea operațională s-a diminuat din cauza faptului că în anii 2022-2023 întreprinderea a obținut venituri din realizarea fierului uzat ca rezultat al casării mijloacelor fixe.

În structura veniturilor totale pe perioada anului 2023 (figura 2.1.1), ponderea majoritară o dețin veniturile din vânzări, care constituie 90,8% din totalul veniturilor cu o creștere de 3,5 p.p. față de anul precedent, urmată de alte venituri din activitatea operațională 4,6% cu o scădere de 2,0 p.p și veniturile financiare 3,4% cu o scădere de 0,8 p.p. Ponderea cea mai mică revine veniturilor cu active imobilizate și excepționale – 1,1%, care a scăzut față de anul 2022 cu 0,7 p.p.

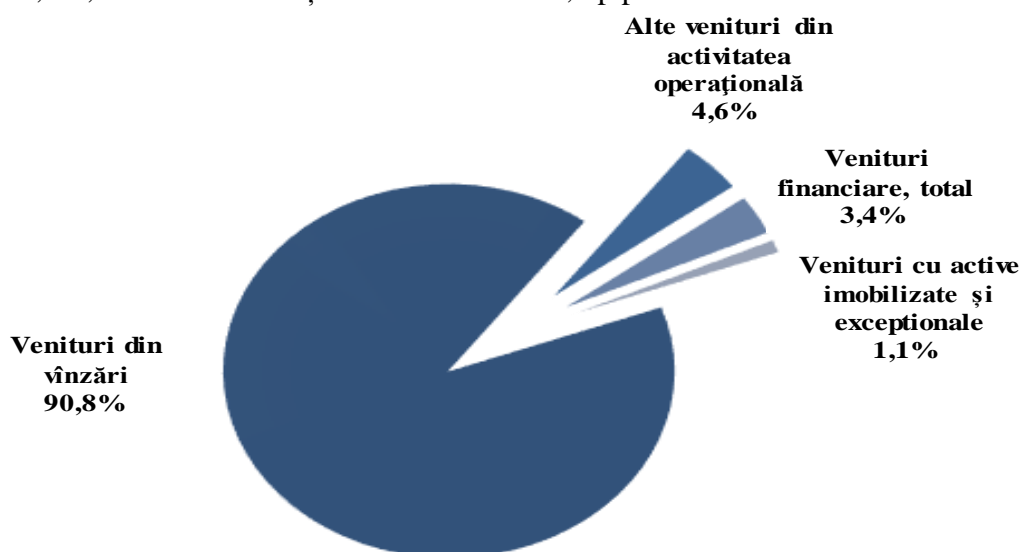

Figura 2.1.1 Structura veniturilor întreprinderilor municipale pe anul 2023 (%)

Tabelul 2.1.3

Dinamica veniturilor totale a întreprinderilor municipale pentru perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Veniturile totale, mii lei		Venituri din vânzări	Alte venituri din activitatea operațională	Venituri financiare	Venituri cu active imobilizate și excepționale
	2022	2023				
ÎM "Direcția de Troleibuze"	87 858,8	114 967,0	104 088,6	43,7	10 342,1	492,6
ÎM Hotelul "Bălți"	10 683,6	7 168,0	6 570,9	24,2	572,9	0,0
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	35 596,5	41 931,3	41 931,3	0,0	0,0	0,0
ÎM "Asociația piețelor"	24 317,7	26 129,9	16 139,6	9 923,7	55,5	11,0
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	62 133,5	59 316,7	55 544,7	3 771,9	0,0	0,0
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	34 738,8	42 003,1	41 058,8	944,3	0,0	0,0
ÎM "Aprovi zionare"	19 729,5	24 856,6	24 831,9	13,6	11,2	0,0
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	6 223,1	4 528,1	1 142,7	37,6	156,3	3191,5
ÎM "Biroul arhitectură și sistem atizare"	1 019,6	1 299,6	1 299,6	0,0	0,0	0,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	682,9	828,7	828,7	0,0	0,0	0,0
Total	282 984,0	323 029,0	293 436,8	14 759,0	11 138,1	3695,1

Conform rapoartelor financiare a întreprinderilor municipale pe anul 2023, veniturile din vânzări au crescut cu 46 146,8 mii lei (18,7%) față de perioada precedentă și constituie 293 436,8 mii lei. Per total, întreprinderile municipale au înregistrat o dinamică pozitivă a veniturilor din vânzări atât pentru perioada anilor 2021-2022, când ritmul de creștere a constituit 114,5%, cât și pentru perioada anilor 2022-2023, înregistrând un ritm de creștere de 118,7%. În rezultat, la 9 întreprinderi municipale cifra de afaceri pe perioada anilor 2022-2023 a fost în creștere. Cel mai înalt ritm de creștere de 136,9% a înregistrat ÎM "Direcția de Troleibuze". Această creștere semnificativă a fost determinată în principal de majorarea coeficientului cumulativ de indexare cu 10,46 puncte (în anul 2022 coeficientul cumulativ de indexare a constituit 28,27 puncte, majorându-se în anul 2023 până la 38,73 puncte).

De asemenea, dinamica veniturilor din vânzări la ÎM "Direcția de Troleibuze" a fost determinată de majorarea tarifelor pentru serviciile regulate de transport rutier contra cost de persoane în trafic municipal și local în transportul electric, în conformitate cu Decizia Consiliului Municipal nr. 17/3 din 09.12.2022, ceea ce a dus la o creștere considerabilă a veniturilor din vânzări (28 043,7 mii lei).

Dinamica veniturilor din vânzări a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023 este redată în diagrama și tabelul următor:

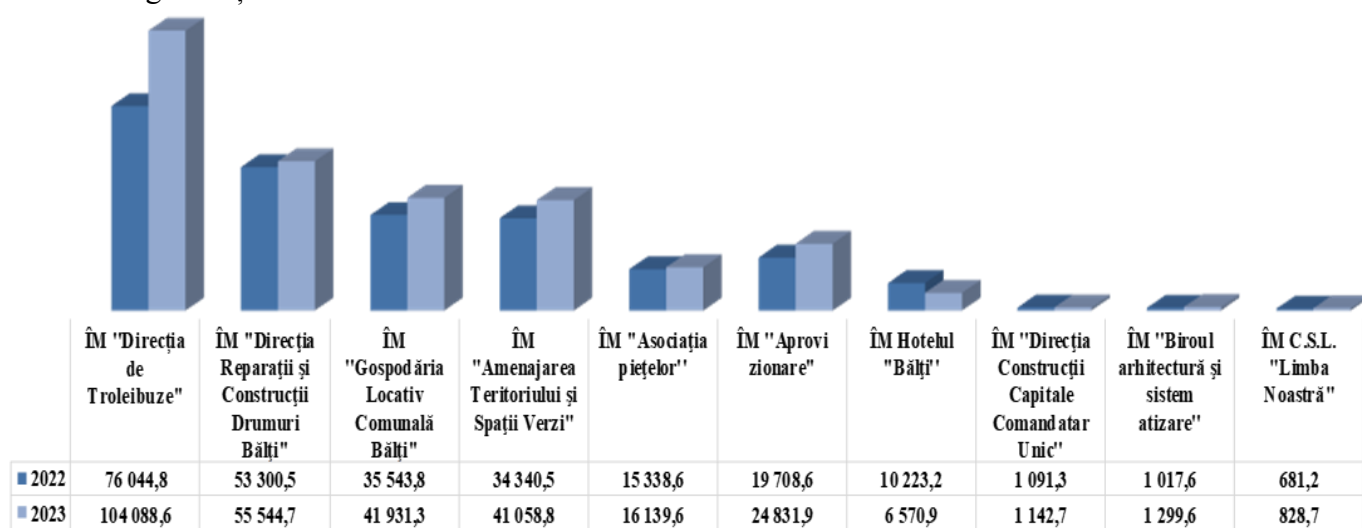

Figura 2.1.2 Dinamica veniturilor din vânzări a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Tabelul 2.1.4

Dinamica veniturilor din vânzări a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Veniturile din vânzări, mii lei		Devieri, mii lei	Ritmul de creștere, %	Ponderea, %
	2022	2023			
ÎM "Direcția de Troleibuze"	76 044,8	104 088,6	28 043,7	136,9	35,5
ÎM Hotelul "Bălți"	10 223,2	6 570,9	-3 652,2	64,3	2,2
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	35 543,8	41 931,3	6 387,5	118,0	14,3
ÎM "Asociația piețelor"	15 338,6	16 139,6	801,0	105,2	5,5
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	53 300,5	55 544,7	2 244,2	104,2	18,9
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	34 340,5	41 058,8	6 718,4	119,6	14,0
ÎM "Aprovizionare"	19 708,6	24 831,9	5 123,3	126,0	8,5
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	1 091,3	1 142,7	51,4	104,7	0,4
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	1 017,6	1 299,6	282,0	127,7	0,4
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	681,2	828,7	147,5	121,7	0,3
Total	247 290,0	293 436,8	46 146,8	118,7	100

Patru întreprinderi municipale, și anume ÎM "Direcția de Troleibuze", ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" și ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi", rămân pe poziția dominantă în structura veniturilor din vânzări pe anul 2023. Acestea dețin împreună 82,7% din veniturile din vânzări înregistrate de către cele 10 întreprinderi municipale.

Două întreprinderi municipale, și anume ÎM "Asociația Piețelor" și ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", rămân pe poziția dominantă în structura altor venituri din activitatea operațională, totalizând 14 759,0 mii lei pe anul 2023. Acestea dețin împreună 92,8% din alte venituri din activitatea operațională înregistrate de către cele 10 întreprinderi municipale. Veniturile menționate sunt formate din:

- ÎM "Asociația Piețelor" - 9.923,7 mii lei, provenind din prestarea serviciilor de pază și servicii de amenajare.
- ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" - 3.771,9 mii lei, rezultând din uzura calculată pentru mijloacele fixe primite în gestiune economică.

Aceste date evidențiază rolul esențial al acestor întreprinderi în generarea veniturilor atât din vânzări, cât și din alte activități operaționale, subliniind importanța lor majoră în performanța financiară a serviciilor de interes economic general al municipiului.

La situația din 31.12.2023, întreprinderile municipale au înregistrat costuri aferente vânzărilor în sumă totală de 253 677,9 mii lei sau în creștere cu 25 776,8 mii lei (11,3%) față de anul 2022.

Tabelul 2.1.5

Evoluția costurilor din vânzări a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Costul vânzărilor, mii lei		Devieri, mii lei	Ritmul de creștere, % a. 2023-2022	Ritmul de creștere, % a. 2022-2021
	2022	2023			
ÎM "Direcția de Troleibuze"	73 536,1	89 421,5	15 885,4	121,6	123,1
ÎM Hotelul "Bălți"	4 524,8	4 716,5	191,7	104,2	361,4
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	32 467,2	36 364,7	3 897,5	112,0	101,1
ÎM "Asociația piețelor"	14 223,7	15 391,1	1 167,4	108,2	109,2
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	56 923,8	53 109,9	-3 813,9	93,3	103,2
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	30 983,9	36 269,8	5 285,9	117,1	109,6
ÎM "Aprovizionare"	13 463,3	16 794,9	3 331,6	124,7	152,6
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	804,4	452,5	-351,9	56,3	126,5
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	622,3	760,5	138,2	122,2	81,4
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	351,6	396,5	44,9	112,8	95,9
Total	227 901,1	253 677,9	25 776,8	111,3	113,9

Este de menționat că, ritmul de creștere a costurilor aferente vânzărilor (111,3%) este mai mic decât ritmul de creștere a venitului din vânzări (118,7%) cu 7,4 p.p. De asemenea, evidențiem că, din numărul întreprinderilor municipale analizate, la 2 întreprinderi municipale ÎM "Direcția Reparații și

Construcții Drumuri Bălți" și *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"* au înregistrat o scădere a costurilor aferente vânzărilor cu 6,7% și respectiv cu 43,7% în condițiile majorării veniturilor din vânzări cu 4,2% și respectiv, 27,7%. Cea mai considerabilă contribuție la micșorarea costurilor aferente vânzărilor la *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"* a dus scăderea volumului serviciilor prestate. Pentru a preveni formarea pierderilor, întreprinderea a implementat săptămâna de lucru scurtată, reducând astfel cheltuielile de personal cu 321,2 mii lei.

De asemenea, la *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* a înregistrat o scădere a costurilor aferente vânzărilor, în mare parte datorită micșorării prețurilor la materiale și obiecte de mică valoare și scurtă durată cu 5 127,3 mii lei, combustibil cu 269,4 mii lei, energie electrică cu 110,2 mii lei și reparația utilajelor cu 562,3 mii lei. Aceasta a avut loc în contextul majorării cheltuielilor de personal cu 3 093,9 mii lei.

Pentru aprecierea situației respective, menționăm, că la fiecare leu obținut din vânzări pe anul 2023, costurile întreprinderilor municipale au constituit:

- **peste 100,0%** nici o întreprindere municipală nu a înregistrat costuri care să depășească veniturile din vânzări, comparativ cu anul 2022, când o întreprindere municipală (*ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"*) a înregistrat costuri de 106,8% din venituri.
- **între 80,0 – 100,0%** la 5 întreprinderi municipale (*ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"*, *ÎM "Direcția de Troleibuze"*, *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"*, *ÎM "Asociația piețelor"* și *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"*);
- **între 60,0 – 80,0%** la 2 întreprinderi municipale (*ÎM "Aprovizionare"*, *ÎM Hotelul "Bălți"*);
- **0 - 60,0%** la 3 întreprinderi municipale (*ÎM C.S.L. "Limba Noastră"*, *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"*, *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"*).

Calculul și analiza respectivă rezultă din tabelul ce urmează:

Tabelul 2.1.6

Dinamica corelației dintre costurile și veniturile din vânzări a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Venituri din vânzări, mii lei	Costul vânzărilor, mii lei	Ponderea %	Venituri din vânzări, mii lei	Costul vânzărilor, mii lei	Ponderea %
	2022			2023		
ÎM "Direcția de Troleibuze"	76 044,8	73 536,1	96,7	104 088,6	89 421,5	85,9
ÎM Hotelul "Bălți"	10 223,2	4 524,8	44,3	6 570,9	4 716,5	71,8
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	35 543,8	32 467,2	91,3	41 931,3	36 364,7	86,7
ÎM "Asociația piețelor"	15 338,6	14 223,7	92,7	16 139,6	15 391,1	95,4
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	53 300,5	56 923,8	106,8	55 544,7	53 109,9	95,6
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	34 340,5	30 983,9	90,2	41 058,8	36 269,8	88,3
ÎM "Aprovizionare"	19 708,6	13 463,3	68,3	24 831,9	16 794,9	67,6
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	1 091,3	804,4	73,7	1 142,7	452,5	39,6
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	1 017,6	622,3	61,2	1 299,6	760,5	58,5
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	681,2	351,6	51,6	828,7	396,5	47,8
Total	247 290,0	227 901,1	92,2	293 436,8	253 677,9	86,5

Mai mult ca atât, la unele întreprinderi municipale se constată o creștere a ponderii costurilor din vânzări în veniturile din vânzări (*ÎM Hotelul "Bălți", ÎM "Asociația piețelor"*).

O situație în acest sens reiese din analiza dinamicii corelației dintre costurile și veniturile din vânzări pe anii 2022-2023, care este redată în figura și tabelul de mai jos:

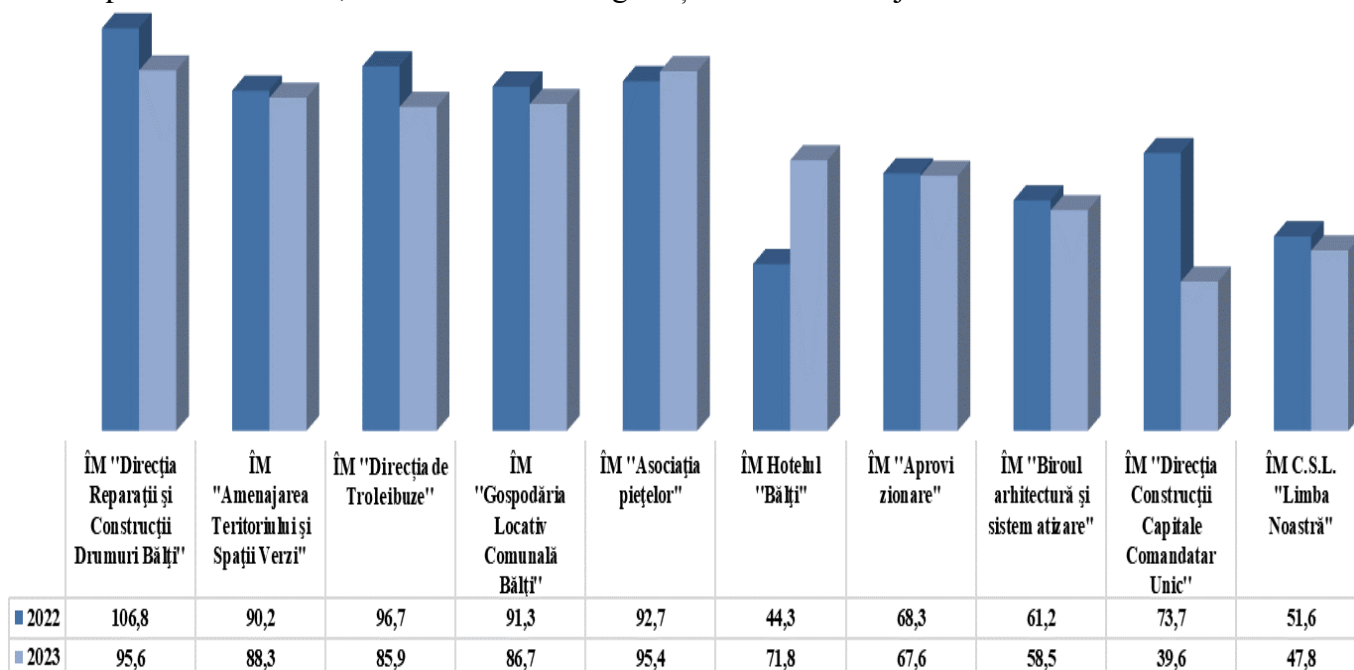

Figura 2.1.3 Dinamica corelației dintre costurile și veniturile din vânzări a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Întreprinderile municipale pe anul 2023 au obținut profit brut în mărime de 39 759,0. Pentru anul de gestiune 2023, **10 întreprinderi municipale** au generat venituri din vânzări suficiente pentru a acoperi costurile din vânzări și a obține un rezultat financiar brut pozitiv.

Mărimea profitului brut în anul de gestiune s-a majorat cu 20 370,0 mii lei față de anul 2022.

Aceste rezultate indică o creștere a eficienței și a performanței întreprinderilor municipale în anul 2023.

La 8 întreprinderi municipale s-a înregistrat o creștere a profitului brut, fiind determinată de:

- Creșterea veniturilor din vânzări mai mare decât creșterea costurilor vânzărilor:

1. *ÎM "Direcția de Troleibuze"*
2. *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"*
3. *ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"*
4. *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"*
5. *ÎM C.S.L. "Limba Noastră"*
6. *ÎM "Aprovizionare"*

Aceste întreprinderi au demonstrat o gestionare eficientă a veniturilor și costurilor, asigurându-se că veniturile din vânzări cresc într-un ritm mai rapid decât costurile asociate, ceea ce a dus la o creștere a profitului brut.

- Creșterea veniturilor din vânzări în condițiile scăderii costurilor vânzărilor:

1. *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"*
2. *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"*

Este de menționat că, întreprinderile au reușit nu doar să își crească veniturile din vânzări, dar și să reducă costurile de vânzare, ceea ce a avut un impact pozitiv dublu asupra profitului brut.

Totodată, la celelalte 2 întreprinderi municipale s-a înregistrat o dinamică de descreștere a profitului brut, fiind condiționată de:

- Creșterea costurilor vânzărilor mai mare decât creșterea veniturilor din vânzări:

1. ÎM "Asociația piețelor"

Această întreprindere a demonstrat un control redus al costurilor, care au crescut mai rapid decât veniturile din vânzări, ducând la o reducere a profitului brut.

- Scăderea veniturilor din vânzări în condițiile creșterii costurilor vânzărilor:

2. ÎM Hotelul "Bălți"

Prin urmare, întreprinderea a fost afectată atât de o reducere a veniturilor, cât și de o creștere a costurilor, ceea ce a dus la o scădere semnificativă a profitului brut.

Factorii care au influențat pierderea brută înregistrată de întreprinderile municipale sunt:

- Tarifele neracordate.
- Cheltuieli administrative majorate la costurile suportate.
- Cheltuieli semnificative de întreținere a utilajului și echipamentului uzat și lipsit de randament, inclusiv a celui nefuncțional.
- Reducerea cererii (micșorarea volumului de prestare a serviciilor și a fluxurilor de aprovizionare).

Dinamica profitului brut (pierdere brută) a întreprinderilor municipale pe anii 2022-2023 este următoarea:

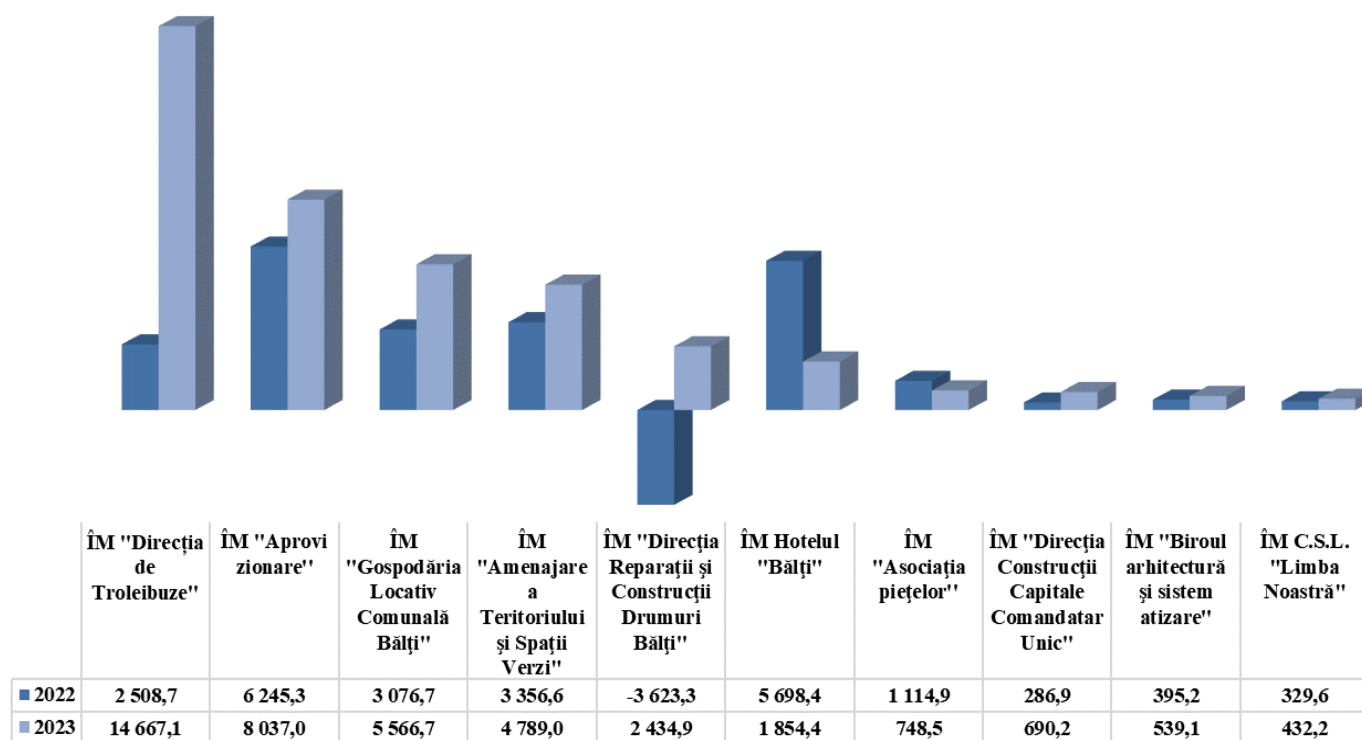

Figura 2.1.4 Dinamica profitului brut (pierdere brută) a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

În urma analizei rentabilității veniturilor din vânzări, calculate în baza profitului brut pe anii 2022-2023, care determină cât de eficient au fost promovate **deciziile managementului financiar** la obținerea profitului la un leu venituri din vânzări, constatăm următoarele:

La fiecare leu din vânzări, întreprinderile municipale au obținut un profit brut (pierdere brută) în mărime de:

- **peste 40,0%** - 3 întreprinderi municipale (ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare", ÎM C.S.L. "Limba Noastră" și ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic");
Întreprinderile Municipale au fost eficiente în obținerea unui profit semnificativ din veniturile realizate prin vânzări. Aceste întreprinderi au demonstrat o capacitate înaltă de a controla costurile și de a optimiza procesele de vânzare.
- **între 30,0-40,0%** - 1 întreprinderi municipale (ÎM "Aprovizionare");
Managementul acestei întreprinderi a aplicat strategii eficiente de gestionare a resurselor și control al costurilor, de asemenea a demonstrat o performanță bună în transformarea veniturilor din vânzări în profit brut.
- **între 20,0-30,0%** - 1 întreprindere municipală (ÎM Hotelul "Bălți");
Acesta este un nivel acceptabil de rentabilitate, indicând o eficiență moderată în utilizarea veniturilor din vânzări pentru a genera profit brut.
- **între 0,0-20,0%** - 5 întreprinderi municipale (ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți", ÎM "Direcția de Troleibuze", ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi", ÎM "Asociația piețelor");
Acest nivel scăzut de rentabilitate indică o eficiență redusă în gestionarea veniturilor din vânzări pentru generarea profitului brut. Este important ca aceste întreprinderi să implementeze măsuri de optimizare a costurilor și creșterea eficienței operaționale.

Tabelul 2.1.7

Dinamica profitului brut (pierdere brută) a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Profit brut (pierdere brută), mii lei		Devieri, mii lei	Ritmul de creștere, %
	2022	2023		
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2 508,7	14 667,1	12 158,4	584,6
ÎM Hotelul "Bălți"	5 698,4	1 854,4	-3 844,0	32,5
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	3 076,7	5 566,7	2 490,0	180,9
ÎM "Asociația piețelor"	1 114,9	748,5	-366,4	67,1
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	-3 623,3	2 434,9	6 058,2	-67,2
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	3 356,6	4 789,0	1 432,4	142,7
ÎM "Aprovizionare"	6 245,3	8 037,0	1 791,7	128,7
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	286,9	690,2	403,3	240,6
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	395,2	539,1	143,8	136,4
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	329,6	432,2	102,6	131,1
Total	19 388,9	39 759,0	20 370,0	205,1

Aceste rezultate evidențiază diferențele în performanța financiară a întreprinderilor municipale și servesc drept bază pentru evaluarea și îmbunătățirea deciziilor de management financiar. Pentru a spori eficiența generală, se recomandă:

- Analiza detaliată a costurilor și identificarea domeniilor unde se pot face economii.
- Implementarea de practici eficiente de management financiar și control intern.
- Investiții în tehnologii și procese care pot crește productivitatea și reducerea costurilor.

Prin adoptarea acestor măsuri, întreprinderile municipale pot îmbunătăți rentabilitatea veniturilor din vânzări și, implicit, profitabilitatea pe termen lung.

Dinamica rentabilității veniturilor din vânzări, calculate în baza profitului brut pe anii 2022-2023 se prezintă astfel:

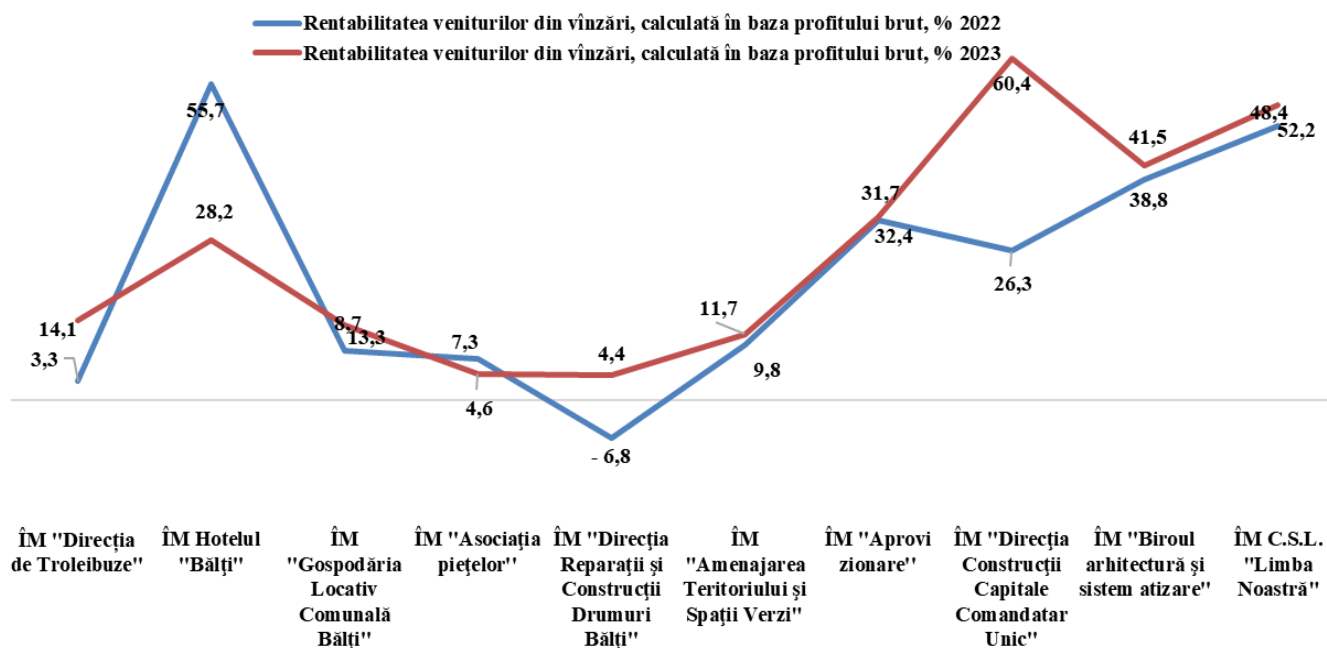

Figura 2.1.5 Dinamica rentabilității veniturilor din vânzări a întreprinderilor municipale, calculate în baza profitului brut pe perioada anilor 2022-2023

Pentru creșterea nivelului rentabilității veniturilor din vânzări, calculate în baza profitului brut, este necesară identificarea rezervelor interne de majorare a profitului brut pe seama extinderii volumului vânzărilor și lucrărilor executate și reducerii costului vânzărilor prin optimizarea lor. Aceste măsuri pot contribui la creșterea profitului brut și, implicit, a rentabilității întreprinderii. Pentru atingerea acestor obiective sunt necesare următoarele rezerve:

➤ **Extinderea volumului vânzărilor și lucrărilor executate:**

- Dezvoltarea și implementarea unor strategii de marketing eficiente pentru atragerea și retenția consumatorilor.
- Identificarea și exploatarea unor noi segmente de piață și oportunități de creștere.
- Extinderea portofoliului de produse sau servicii pentru a satisface nevoile și cerințele consumatorilor existenți și noi.
- Consolidarea relațiilor cu consumatorii existenți prin oferirea de servicii de înaltă calitate și soluții personalizate.

➤ **Reducerea costului vânzărilor prin optimizarea lor:**

- Evaluarea și identificarea surselor de ineficiență în procesul de producție sau prestare a serviciilor și implementarea de măsuri pentru reducerea acestora.
- Negocierea cu furnizorii pentru obținerea de prețuri mai bune și condiții mai favorabile pentru materii prime și alte resurse necesare.
- Implementarea unor tehnologii sau procese noi și mai eficiente pentru a reduce costurile de producție sau servicii.

- Optimizarea lanțului de aprovizionare și gestionarea stocurilor pentru a evita pierderile și a reduce costurile de depozitare.

Este important ca aceste acțiuni să fie realizate într-un mod echilibrat, astfel încât să se asigure că extinderea volumului de vânzări și lucrări este susținută de o eficiență crescută a costurilor. În plus, monitorizarea și analiza constantă a rezultatelor financiare vor permite identificarea și ajustarea continuă a strategiilor și tacticilor pentru a îmbunătăți rentabilitatea veniturilor din vânzări.

2.1.2. Analiza rezultatelor financiare

Pe anul 2023, întreprinderile municipale au raportat profituri operaționale în mărime de 10 585,5 mii lei sau în creștere cu 13 590,7 mii lei față de anul 2022 care s-a soldat cu pierderi în valoare de 3 055,2 mii lei (-166,5%).

Situația favorabilă a activității operaționale rezultă din faptul că, la **8 întreprinderi municipale** veniturile obținute din activitatea de bază au fost suficient de mari pentru a acoperi costurile și cheltuielile din activitatea operațională.

Dinamica rezultatului din activitatea operațională pe anii 2022-2023 este redată în diagrama următoare:

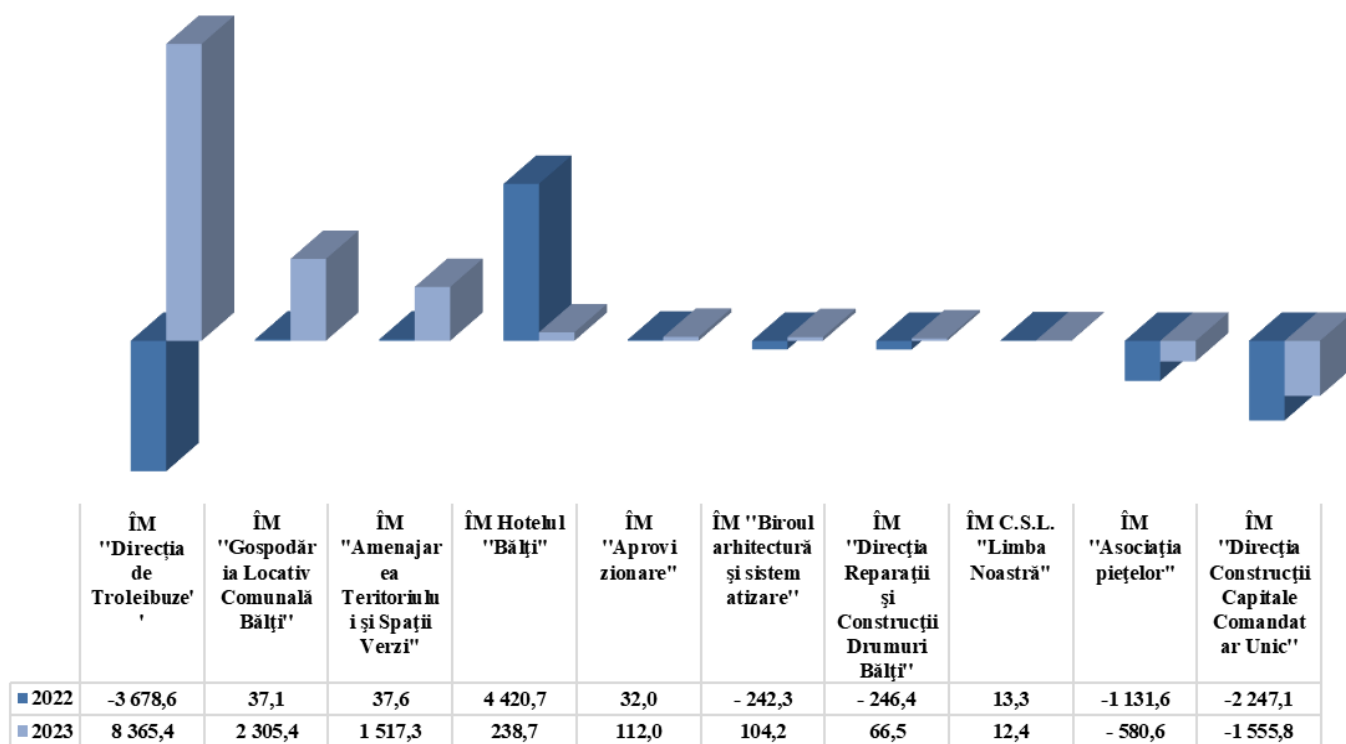

Figura 2.1.6 Dinamica rezultatului din activitatea operațională a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

În anul de gestiune, cheltuielile operaționale totale a întreprinderilor municipale au crescut cu 10,7% (de la 268 745,0 mii lei în anul 2022 la 297 610,3 mii lei în anul 2023).

Cea mai mare creștere de 125,7% a înregistrat *ÎM "Aprovizionare"*, fiind urmată de *ÎM C.S.L. "Limba Noastră"* – 121,9% și *ÎM "Direcția de Troleibuze"* - 120,0% provocată în cea mai mare parte de creșterea costului vânzărilor.

În particular, din numărul total de întreprinderi municipale, conform bazei comparabile, la 3 întreprinderi municipale, cheltuielile operaționale s-au micșorat cu 3 976,7 mii lei, *ÎM "Biroul arhitectură*

și sistematizare"- cu 64,6 mii lei (5,1%), ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" cu 782,4 mii lei (22,2%) și ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" cu 3 129,7 mii lei (5,0%) .

Sugerăm, că una dintre responsabilitățile importante a administrației întreprinderii municipale, este de a determina modul de reducere a cheltuielilor operaționale, fără a compromite integritatea și calitatea operațiunilor.

Unele modalități prin care administrația întreprinderilor municipale poate aborda această responsabilitate sunt următoarele:

- Analiza detaliată a cheltuielilor operaționale: trebuie să se efectueze o analiză exhaustivă a cheltuielilor operaționale existente pentru a identifica potențialele surse de economii. Acest lucru poate implica evaluarea fiecărei poziții de cheltuieți și identificarea celor care pot fi reduse sau eliminate fără a afecta integritatea și calitatea operațiunilor.
- Optimizarea proceselor operaționale: identificarea și eliminarea ineficiențelor în procesele operaționale pot duce la reducerea costurilor și creșterea eficienței. Se efectuează o analiză a fluxului de lucru, identificând zonele de redundanță sau de pierdere de timp și luând măsuri pentru a le îmbunătăți.
- Negocierea cu furnizorii: se negociază cu furnizorii pentru a obține prețuri mai bune și condiții mai favorabile pentru bunuri și servicii. Negocierile eficiente pot duce la reduceri semnificative ale costurilor și, în același timp, pot asigura calitatea necesară a bunurilor și serviciilor achiziționate.
- Utilizarea tehnologiei și automatizării: adoptarea tehnologiei și automatizarea anumitor procese poate reduce costurile operaționale și poate îmbunătăți eficiența.
- Dezvoltarea și formarea personalului: investițiile în dezvoltarea și formarea personalului pot duce la o creștere a competențelor și abilităților angajaților, ceea ce poate conduce la o mai mare eficiență operațională și la reducerea costurilor.

Este important ca administrația întreprinderilor municipale să aibă în vedere că reducerea cheltuielilor operaționale trebuie să fie gestionată în mod strategic și echilibrat, pentru a nu afecta calitatea serviciilor oferite și pentru a menține integritatea operațiunilor. Monitorizarea constantă a rezultatelor și evaluarea impactului măsurilor luate sunt esențiale pentru a asigura că se obțin economii într-un mod responsabil și sustenabil.

Dinamica cheltuielilor activității operaționale a întreprinderii municipale pe anii 2022-2023 este reflectată în diagrama următoare:

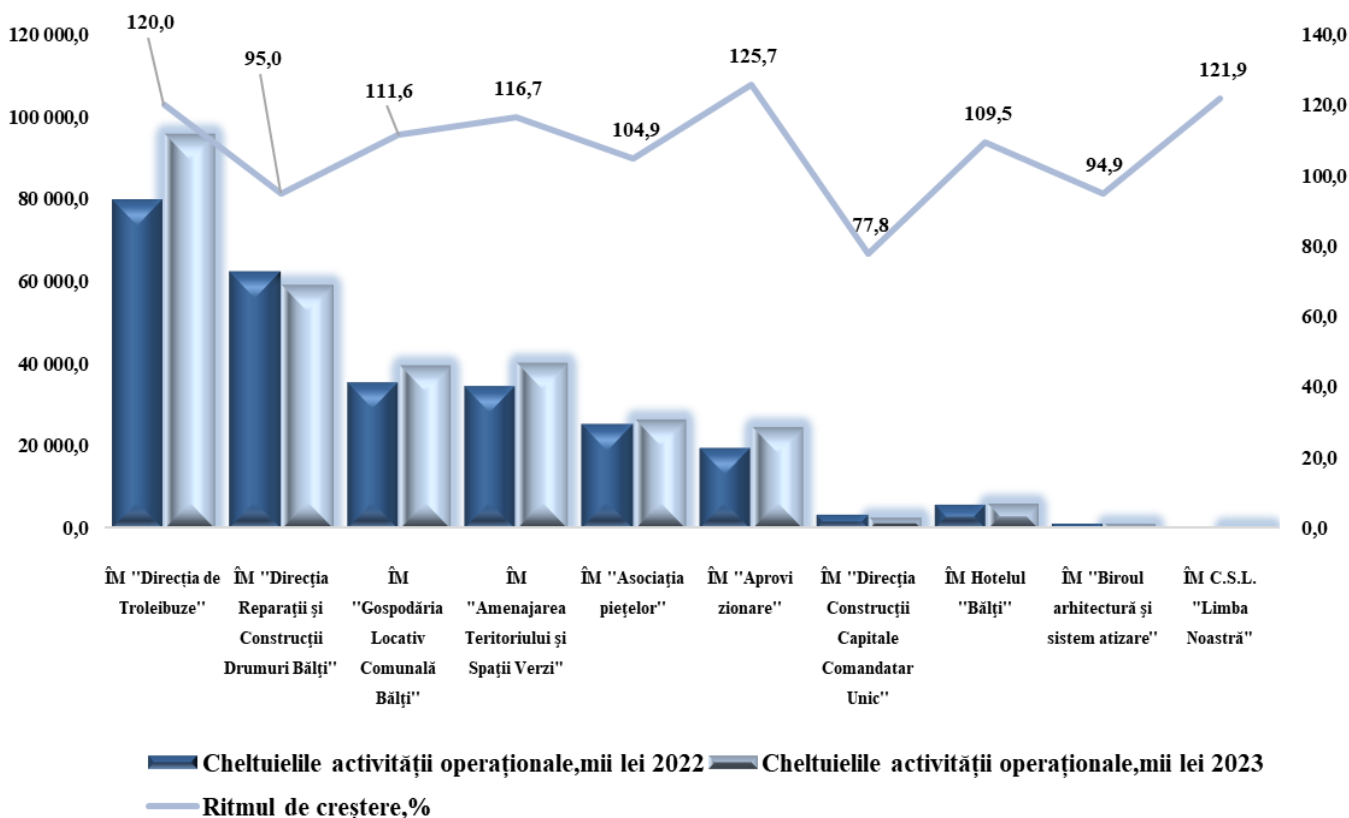

Figura 2.1.7 Dinamica cheltuielilor activității operaționale a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Cheltuielile operaționale ale perioadei de gestiune au următoarea componență și sunt redată în figura 2.1.8:

- costul vânzărilor – 85,2%
- cheltuieli administrative – 11,8%;
- cheltuieli de distribuire – 2,5%;
- alte cheltuieli din activitatea operațională – 0,4% .

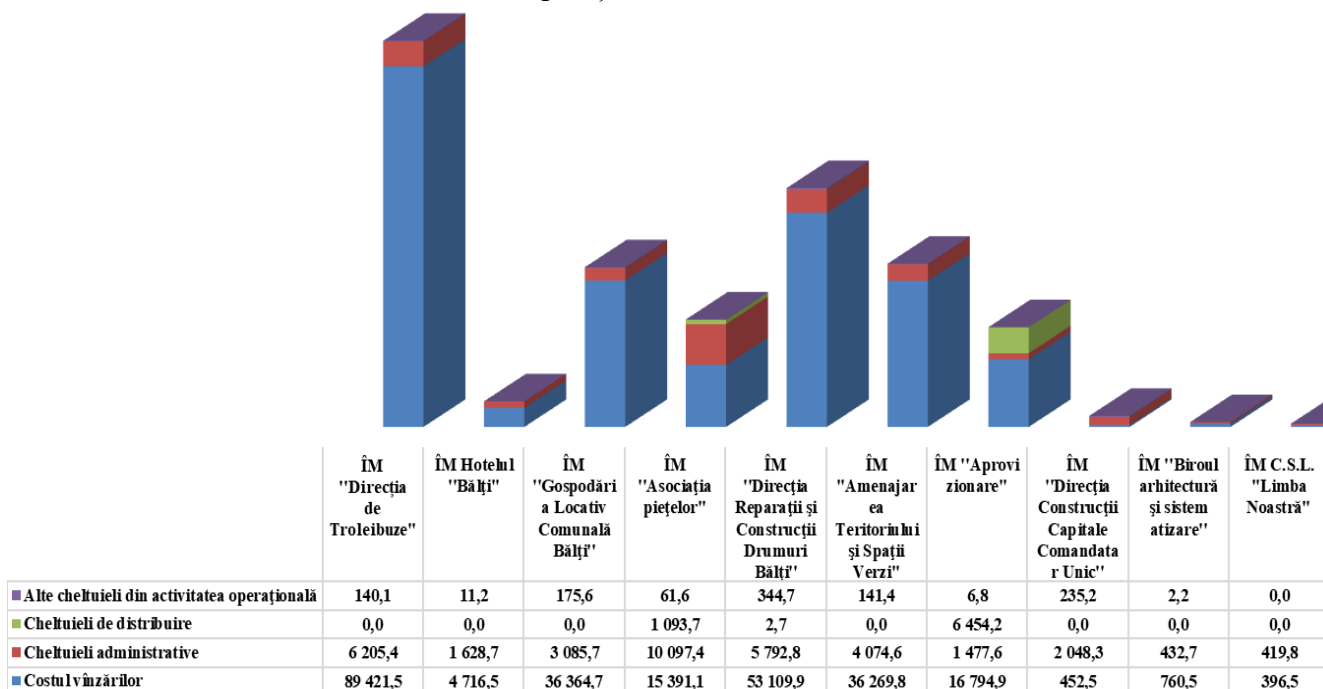

Figura 2.1.8 Structura cheltuielilor operaționale a întreprinderilor municipale pe anul 2023

Cheltuielile totale ale întreprinderilor municipale în anul 2023 au alcătuit 313 878,6 mii lei sau în creștere cu 26 300,1 mii lei (9,1%) față de anul 2022.

Dinamica cheltuielilor totale ale întreprinderilor municipale pe anii 2022-2023 este redată în următoarea diagramă:

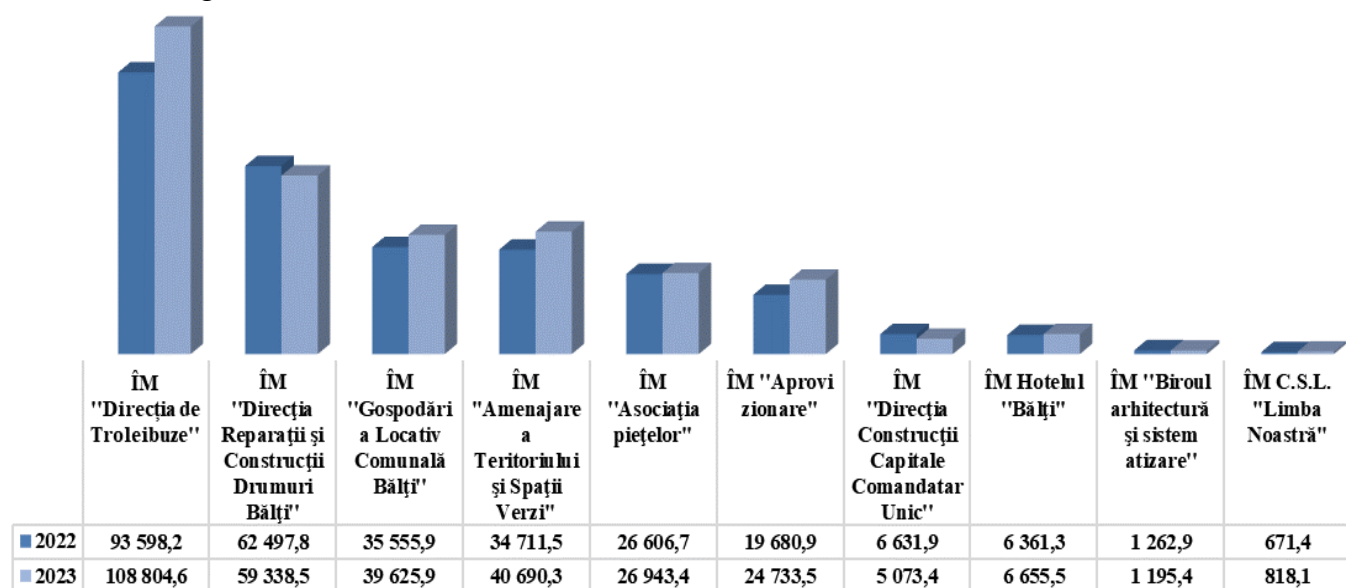

Figura 2.1.9 Dinamica cheltuielilor totale ale întreprinderilor municipale pe anii 2022-2023

Factorii de influență asupra dinamicii cheltuielilor totale pe anii 2022-2023 sunt redați în tabelul următor:

Tabelul 2.1.8

Factorii de influență asupra dinamicii cheltuielilor totale (abaterea absolută) pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Cheltuieli totale	Factorii de influență asupra dinamicii cheltuielilor totale pe anii 2022-2023 (devieri, mii lei)						
		Costul vânzărilor	Cheltuieli de distribuire	Cheltuieli administrative	Alte cheltuieli din activitatea operațională	Cheltuieli financiare	Cheltuieli cu active imobilizate și excepționale	Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit
ÎM "Direcția de Troleibuze"	15 206,5	15 885,4	0,0	86,6	-20,5	-1 939,7	-15,3	1 209,9
ÎM Hotelul "Bălți"	294,3	191,7	0,0	364,3	-3,7	66,6	3,5	-328,2
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	4 070,0	3 897,5	0,0	107,2	114,6	0,0	-1,5	-47,7
ÎM "Asociația piețelor"	336,7	1 167,4	435,7	-401,8	33,6	-898,3	0,0	0,0
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	-3 159,3	-3 813,9	-5,4	657,7	31,9	0,0	0,0	-29,5
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	5 978,8	5 285,9	-31,2	488,1	41,8	0,0	0,0	194,2
ÎM "Aprovi zionare"	5 052,6	3 331,6	1 366,8	350,2	4,0	0,0	0,0	0,0
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	-1 558,5	-351,9	0,0	-259,5	-171,0	-0,4	-775,7	0,0
ÎM "Biroul arhitectură și sistem atizare"	-67,6	138,2	0,0	-202,0	-0,7	-3,0	0,0	0,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	146,6	44,9	0,0	101,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	26 300,1	25 776,8	1 765,9	1 292,5	30,1	-2 774,7	-789,0	998,6

Analiza cheltuielilor totale suportate de întreprinderile municipale pe perioada de gestiune reflectă lipsa tendinței de optimizare a cheltuielilor în vederea obținerii profitului.

Este de menționat că cheltuielile suportate de întreprinderile municipale sunt influențate de un șir de factori, după cum urmează:

- starea infrastructurii municipale, cum ar fi rețelele de apă și canalizare, drumurile, clădirile, influențează cheltuielile întreprinderilor municipale. Cheltuielile necesare pentru întreținerea, reparația sau înlocuirea infrastructurii existente sunt semnificative;
- neracordarea la timp a tarifelor afectează în mod direct cheltuielile întreprinderilor municipale;
- gestiunea ineficientă a resurselor, reducerea pierderilor și optimizarea proceselor vor duce la economii semnificative în ceea ce privește cheltuielile;
- evoluțiile economice la nivel local (majorarea prețurilor la resursele energetice și materialele de bază condiționată de criza economică) au influențat atât costurile serviciilor și lucrărilor prestate de întreprinderile municipale cât și cererea de servicii și nivelul de disponibilitate pentru populație.

Structura cheltuielilor a întreprinderilor municipale pe anul 2023 e redată în diagrama de mai jos:

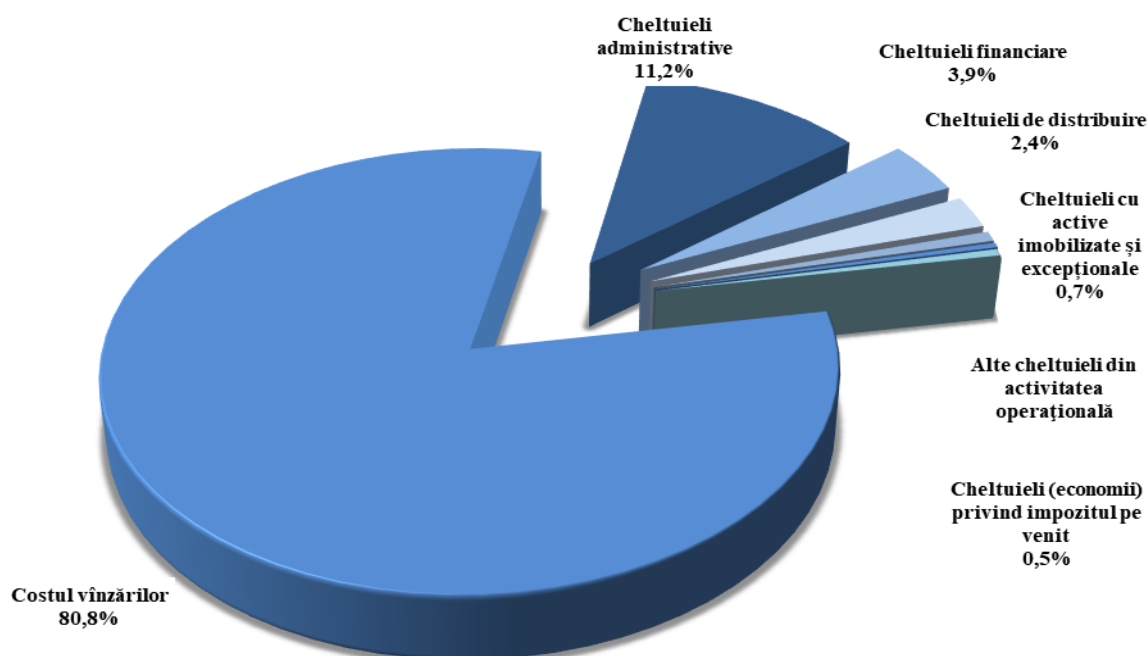

Figura 2.1.10 Structura cheltuielilor a întreprinderilor municipale pe anul 2023

În baza analizei factoriale a profitului (pierderii) din activitatea operațională pentru stabilirea și calculul influenței factorilor, care au contribuit la modificarea în dinamică a părților componente ale profitului (pierderii) din activitatea operațională afirmăm, că rezultatul pozitiv din activitatea operațională în anul de gestiune s-a majorat cu 13 590,7 mii lei, față de realizările anului precedent. Această majorare a fost determinată de obținerea, în anul de gestiune, a profitului în sumă de 10 585,5 mii lei, acoperind pierderea anului 2022 de 3 005,2 mii lei. Totuși, este important de menționat că o mare parte din acest profit a fost obținut din subvențiile și granturile bugetului, indicând o dependență semnificativă de aceste transferuri. Această dependență poate reprezenta un risc pe termen lung.

Pentru a asigura sustenabilitatea și a reduce dependența de subvenții, este esențial ca întreprinderile municipale să se concentreze pe diversificarea surselor de venit, creșterea eficienței operaționale, și îmbunătățirea procesului de vânzare. Aceste măsuri vor contribui la o gestionare mai eficientă a resurselor și la maximizarea profitului operațional în anii următori.

Profitul din activitatea operațională poate fi majorat prin gestionarea mai eficientă a cheltuielilor de distribuție și administrative și a procesului de vânzare.

Tabelul 2.1.9

Analiza factorială a profitului (pierderii) din activitatea operațională a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

(mii lei)

Denumirea indicatorilor	2022	2023	Devieri	Rezultatul influenței
Profit brut (pierdere brută)	19 388,9	39 759,0	20 370,0	+20 370,0
Alte venituri din activitatea operațională	18 449,8	14 759,0	-3 690,9	-3 690,9
Cheltuieli de distribuție	5 784,7	7 550,6	1 765,9	-1 765,9
Cheltuieli administrative	33 970,6	35 263,1	1 292,5	-1 292,5
Alte cheltuieli din activitatea operațională	1 088,6	1 118,7	30,1	-30,1
Rezultat din activitatea operațională profit (pierdere)	-3 005,2	10 585,5	13 590,7	x

Informația în acest sens detaliată pe întreprinderile municipale este prezentată în anexa 1.

În anul 2023, rezultatul din activitatea operațională a fost de 10 585,5 mii lei, înregistrând o creștere semnificativă față de pierderea de -3 005,2 mii lei din 2022. Această îmbunătățire a fost determinată în mare parte de creșterea semnificativă a profitului brut, în pofida scăderii altor venituri operaționale și a creșterii cheltuielilor.

- Profitul brut (pierdere brută): În anul 2023, valoarea profitului brut s-a soldat cu 39 759,0 mii lei, în creștere cu 20 370,0 mii lei față de anul 2022.
- Alte venituri din activitatea operațională: au scăzut cu 3 690,9 mii lei, influențând negativ rezultatul financiar.
- Cheltuieli de distribuție: au crescut cu 1 765,9 mii lei, afectând negativ profitul operațional.
- Cheltuieli administrative: au crescut cu 1 292,5 mii lei, având de asemenea un impact negativ asupra profitului.
- Alte cheltuieli din activitatea operațională: o ușoară creștere de 30,1 mii lei a influențat negativ rezultatul financiar.

Rezultatele obținute sunt expuse în tabelul ce urmează:

Analiza structurii și dinamicii profitului (pierderii) până la impozitare a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea indicatorilor	2022	2023	Devieri	Rezultatul influenței
Profit brut (pierdere brută)	19 388,9	39 759,0	20 370,0	+20370,0
Alte venituri din activitatea operațională	18 449,8	14 759,0	-3 690,9	-3690,9
Cheltuieli de distribuire	5 784,7	7 550,6	1 765,9	-1765,9
Cheltuieli administrative	33 970,6	35 263,1	1 292,5	-1 292,5
Alte cheltuieli din activitatea operațională	1 088,6	1 118,7	30,1	-30,1
Rezultat din activitatea operațională profit (pierdere)	-3 005,2	10 585,5	13 590,7	x

Informația detaliată pe fiecare întreprindere municipală apartine este redată în anexa 2.

Ca urmare a evoluției veniturilor și cheltuielilor totale, **rezultatul financiar net total pe anul 2023 pe 10 întreprinderi municipale este pozitiv și a constituit 9 150,4 mii lei sau în creștere cu 13 744,9 mii lei față de pierderile înregistrate în anul 2022 (-4594,5 mii lei).**

Este de menționat faptul că, în comparație cu anul 2022, în anul de gestiune se atestă o îmbunătățire a indicatorilor de rezultat a întreprinderilor municipale, majorând-se ponderea întreprinderilor municipale ce au activat cu profit (de la 33,0% la 88,4%) și micșorându-se ponderea întreprinderilor municipale, ce au activat cu pierderi nete (de la 67,0% la 11,6%), ceea ce este relatat în tabelul ce urmează:

Tabelul 2.1.11

Situația financiară a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Anul	Numărul întreprinderilor municipale, supuse analizei	Au activat cu pierderi			Au activat cu profit		
		numărul întreprinderilor municipale	ponderea, %	suma, mii lei	numărul întreprinderilor municipale	ponderea, %	suma, mii lei
2022	10	5	67,0	9 044,8	5	33,0	4 450,4
2023	10	3*	11,6	1 380,6	7**	88,4	10 531,0

*ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"
 ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"
 ÎM "Asociația pieșelor"

** ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"
 ÎM "Direcția de Troleibuze"
 ÎM "Aprovizionare"
 ÎM C.S.L. "Limba Noastră"
 ÎM Hotelul "Bălți"
 ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"
 ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"

Per întreprindere municipală, putem constata următoarele:

- **7 întreprinderi municipale** au obținut un profit net în mărime de 10 531,0 mii lei;

- **3 întreprinderi municipale** au suportat pierderi nete în sumă totală de – 1 380,6 mii lei.

Concomitent, se evidențiază că, pe perioada anului 2023 ritmul de creștere a profitului net (236,6%) înregistrat de întreprinderile municipale este mai mare decât ritmul de creștere a pierderilor nete (15,3%). Aceasta indică faptul că întreprinderile municipale au înregistrat o creștere mai rapidă a profitului net în comparație cu creșterea pierderilor nete pentru anul 2023.

Această situație indică o performanță financiară îmbunătățită pentru întreprinderile municipale în anul 2023. Rezultatul pozitiv înregistrat în anul 2023, este în principal influențată de majorarea transferurilor de la bugetul local, semnalând dependența continuă de sprijinul financiar, al transferurilor bugetare.

Implementarea unor strategii de diversificare a veniturilor și optimizare a eficienței ar putea contribui la reducerea dependenței de transferuri bugetare și la consolidarea situației financiare a acestor întreprinderi.

Tabelul 2.1.12

Dinamica profitul net abținut de Întreprinderile Municipale în anii 2021-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Profit net (pierdere netă), mii lei			Creanțe comerciale (alte creanțe) curente		Datorii comerciale curente
	2021	2022	2023	total	inclusiv creanțe program. bugetare	total
1	2	3	4	5	5.1	6
ÎM "Direcția de Troleibuze"	752,2	-5 739,4	6 162,4	12 877,7	11 990,1	8 168,2
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	611,2	40,6	2 305,4	15 678,2	5 671,9	938,3
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	-1 026,8	27,3	1 312,8	13 480,2	9 879,5	710,6
ÎM Hotelul "Bălți"	-705,6	4 322,4	512,5	3 722,1		572,4
ÎM "Aprovizionare"	-579,6	48,6	123,2	655,5		1 466,9
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	-180,9	-243,3	104,2	10,7		144,2
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	5,7	11,4	10,6	59,4		25,6
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	926,5	-364,3	-21,8	14 216,6	5 403,7	6 200,8
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" *	-41,6	-408,8	-545,3	96,7	1 357,0	1 291,7
ÎM "Asociația piețelor"	-1 124,9	-2 289,0	-813,5	1 392,4		730,5
Total	-1 363,9	-4 594,5	9 150,4	62 189,5	34 302,2	20 249,2

ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" * - creanțele program. bugetar nu sunt incluse în totalul creanțelor

Factorii care au contribuit la scăderea profitului net sunt:

- micșorarea tarifului (costurilor calculate) pentru cazarea refugiaților (ÎM Hotelul "Bălți"). Începând cu data de 27.02.2022, în baza Ordinului Agenției Naționale Asistență Socială nr. 2, a fost creat Centrul de Plasament temporar pentru refugiați în mun. Bălți, în incinta ÎM Hotelul "Bălți". Pentru anul 2023, mijloacele financiare din Fondul de Intervenție al

Guvernului RM pentru întreținerea refugiaților, au fost precizate cu o reducere de 66,0 la sută per total în comparație cu perioada similară a anului precedent.

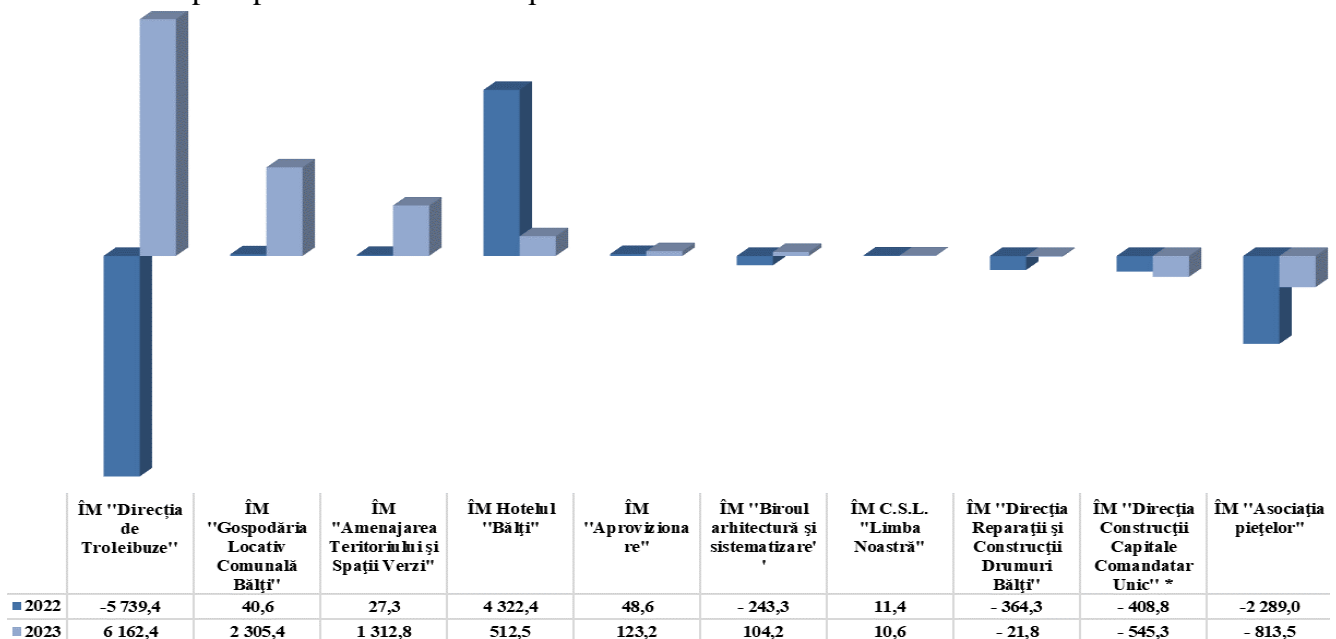
- Reducerea veniturilor sau reducerea vânzărilor (ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic")

Legătura care este între rezultatul financiar și veniturile din vânzări, obținute de întreprinderile municipale este determinată de rentabilitatea veniturilor din vânzări. Rentabilitatea veniturilor din vânzări, calculată în baza profitului net arată cât profit net au generat întreprinderile municipale la un leu venituri din vânzări. Rentabilitatea veniturilor din vânzări (profit net/venituri din vânzări) a întreprinderilor municipale care au înregistrat în anul 2023 profit net (7 întreprinderi municipale) constituie 4,8%, mai mult cu 0,4% față de anul 2022. Deci, în perioada analizată, întreprinderile municipale respective au obținut, per total, 4,8 bani profit net la 1 leu venituri din vânzări. În același timp, per total întreprinderile municipale au înregistrat profit net de 3,1 bani la 1 leu venituri din vânzări.

Întreprinderea municipală cu dinamică negativă între profitul net înregistrat în anul 2022 și anul 2023 este ÎM Hotelul "Bălți", cu o scădere de 3 809,9 mii lei. Cele mai mari creșteri a profitului net au fost înregistrate la ÎM "Direcția de Troleibuze"(cu 11 901,8 mii lei), Rezultatul pozitiv înregistrat în anul 2023, este în principal influențat de majorarea transferurilor de la bugetul local, semnaland dependența continuă de sprijinul financiar, al transferurilor bugetare. Aceasta sugerează că fără aceste subvenții și granturi, rentabilitatea veniturilor din vânzări ar fi fost considerabil mai scăzută, subliniind vulnerabilitatea întreprinderilor municipale față de finanțarea din bugetul municipal.

Cauzele care au influențat rezultatele financiare pentru anii 2022-2023 sunt următoarele:

- Costurile de producție ridicate: costurile asociate cu producția și achiziționarea bunurilor și serviciilor sunt excesive, ca rezultat al creșterii corturilor materiilor prime, al cheltuielilor cu forța de muncă și altor resurse necesare activității întreprinderilor municipale.
- Structura costurilor: cheltuielile generale și administrative, cheltuielile financiare contribuie la rentabilitatea negativă. Este necesară identificarea domeniilor în care pot fi realizate economii sau identificarea ineficiențelor operaționale.
- Volumul redus de vânzări: cererea mică generează volume de vânzări scăzute, în consecință influențând negativ rentabilitatea. Dinamica profitului net (pierderii nete) a întreprinderilor municipale pe anii 2022-2023 se prezintă astfel:

Influența rezultatului din alte activități operaționale asupra profitului net (pierdere netă) este redată în diagrama de mai jos, care reflectă corelația dintre profitul (pierdere) din activitatea operațională și profitul net (pierdere netă) pe anul 2023.

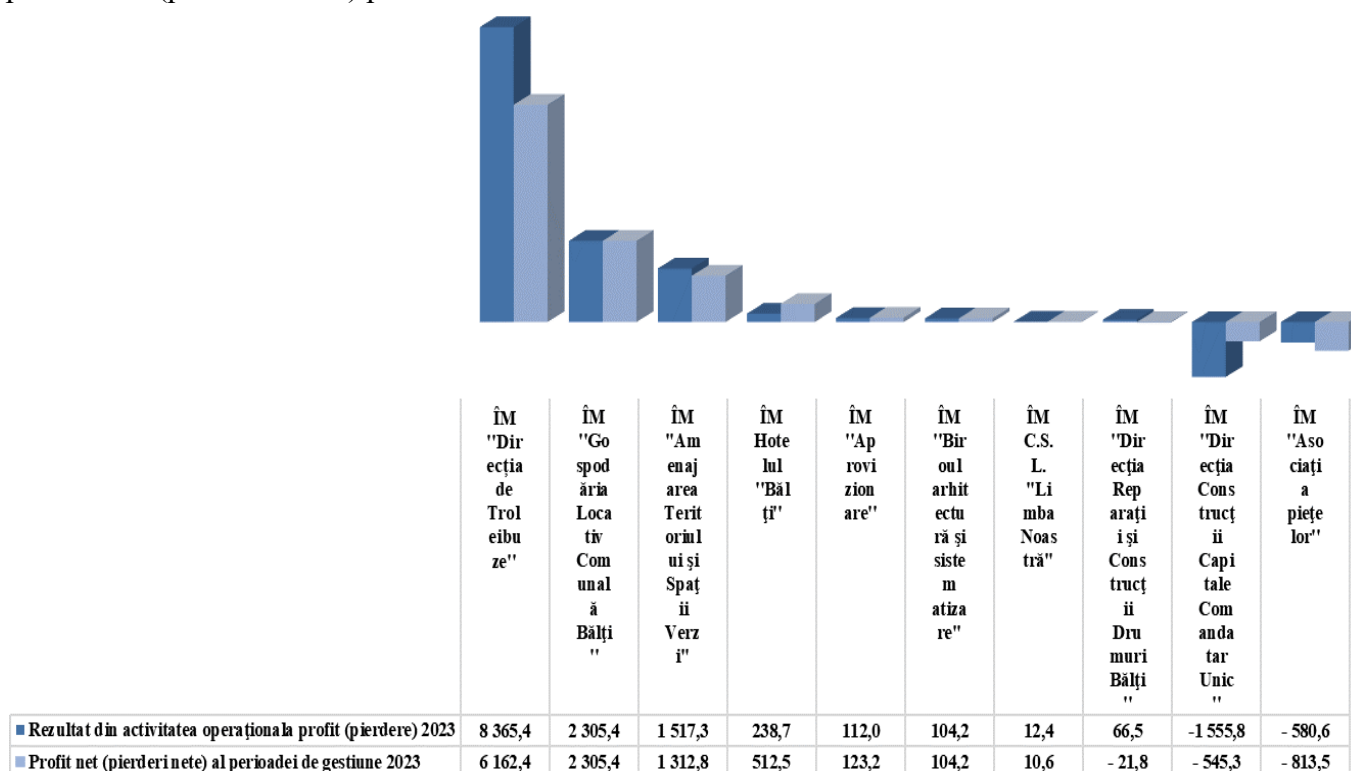

Figura 2.1.11 Corelația dintre profitul (pierdere) din activitatea operațională și profitul net (pierdere netă) pe anul 2023

În urma analizei veniturilor și cheltuielilor și rezultatului financiar al întreprinderilor municipale pe anul 2023 concluzionăm, că o mare parte a întreprinderilor municipale au generat venituri suficiente, dar în același timp, au suportat costuri și cheltuieli ridicate. Rezultatul din activitatea operațională, ce reprezintă activitatea de bază a întreprinderilor municipale determinată de statutul acestora, este pozitiv.

Așa cum analiza profitului prezintă un interes primordial pentru fondatori, atenționăm Consiliul Municipal Bălți despre lipsa unei strategii de dezvoltare și organizare a activității curente a întreprinderilor municipale ca consecință a calității joase a managementului. În acest context, subiect de prioritate rămâne îmbunătățirea managementului și eficientizarea activității întreprinderilor municipale. Este esențial ca Consiliul Municipal Bălți să ia în considerare aceste concluzii și să acorde o atenție sporită îmbunătățirii managementului și eficientizării activității întreprinderilor municipale. Este recomandabil să se dezvolte și să se implementeze o strategie clară și coerentă care să vizeze identificarea și valorificarea rezervelor interne de creștere a rentabilității și reducerea costurilor ineficiente.

2.2. ANALIZA ACTIVELOR ÎNTRINDERILOR MUNICIPALE

2.2.1. Analiza dinamicii și structurii activelor

Pentru realizarea activității economice, orice întreprindere municipală dispune de bunuri economice, clasificate în active imobilizate și active circulante. De eficiența utilizării acestora depinde capacitatea întreprinderilor municipale de a supraviețui sub aspect financiar, de a atrage mijloace bănești

de la cumpărători și a achita, în termenele stabilite, datoriile acestora. În vederea aprecierii situației patrimoniale se examinează mărimea și evoluția resurselor economice, reflectate în activul bilanțului contabil.

La situația din 31.12.2023, valoarea totală a activelor întreprinderilor municipale a constituit 793 632,8 mii lei, ceea ce reprezintă o micșorare cu 24 546,6 mii lei sau cu 3,0% față de perioada similară a anului precedent.

Dinamica respectivă a fost determinată de:

- creșterea activelor totale la **6 întreprinderi municipale** în sumă totală de 9 220,2 mii lei, dintre care, cea mai esențială creștere a avut loc la *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"* cu 4 867,1 mii lei și la *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* cu 2 291,0 mii lei.
- scăderea activelor totale la **4 întreprinderi municipale** în sumă totală de 33 766,8 mii lei, dintre care, cea mai importantă scădere a fost înregistrată la *ÎM "Direcția Construcției Capitale Comandatar Unic"* cu 29 582,8 mii lei (46,4%);

Dinamica activelor întreprinderilor municipale pe anii 2022-2023 este redată în următoarea diagramă:

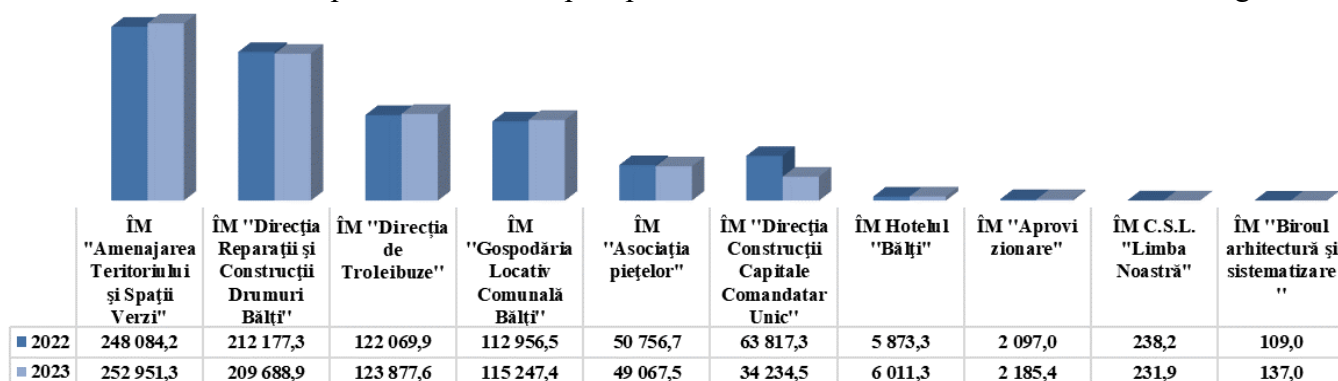

Figura 2.2.1 Dinamica activelor întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Structura activelor totale a întreprinderilor municipale pe anul 2023 se prezintă astfel:

- total active imobilizate 695 903,9 mii lei (87,7%);
- total active circulante 97 728,9 mii lei (12,3%).

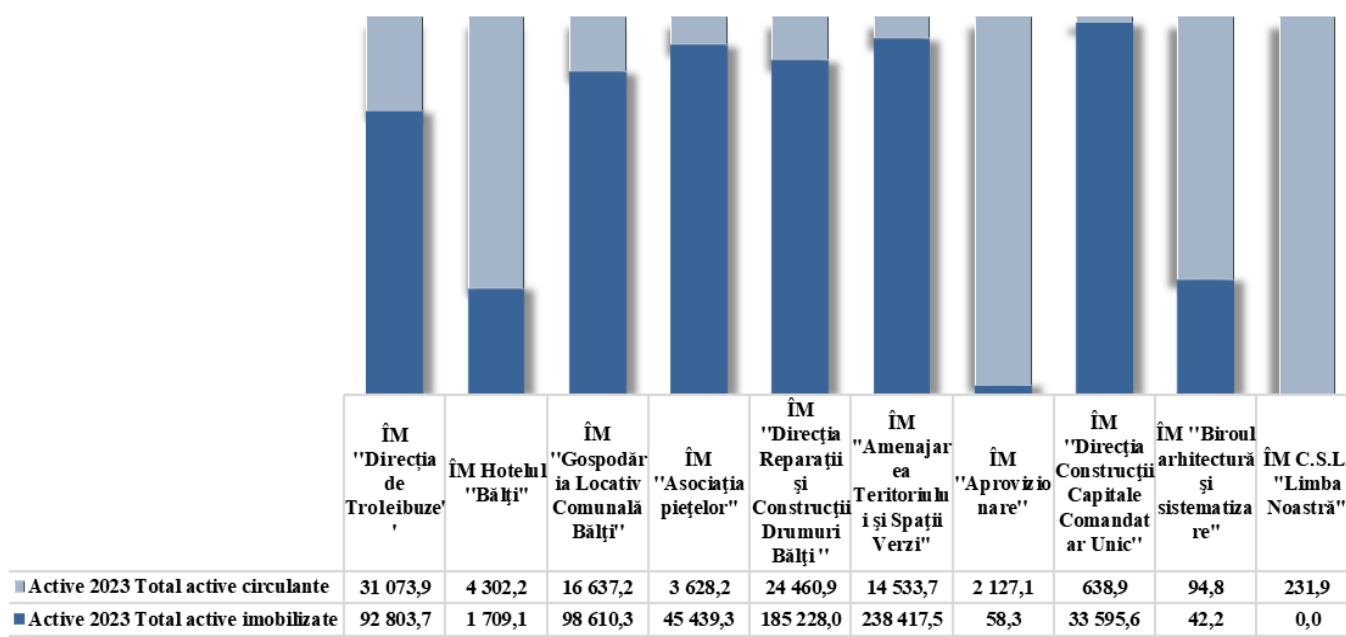

Figura 2.2.2 Structura activelor întreprinderilor municipale pe anul 2023

Ponderea majoritară (98,9%) în valoarea totală a activelor întreprinderilor municipale i-a revenit: ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi" (31,9%), ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" (14,5%), ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" (26,4%), ÎM "Direcția de Troleibuze" (15,6%), ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic" (4,3%) și ÎM "Asociația piețelor" (6,20%).

Ponderea activelor întreprinderilor municipale pe anul 2023, %

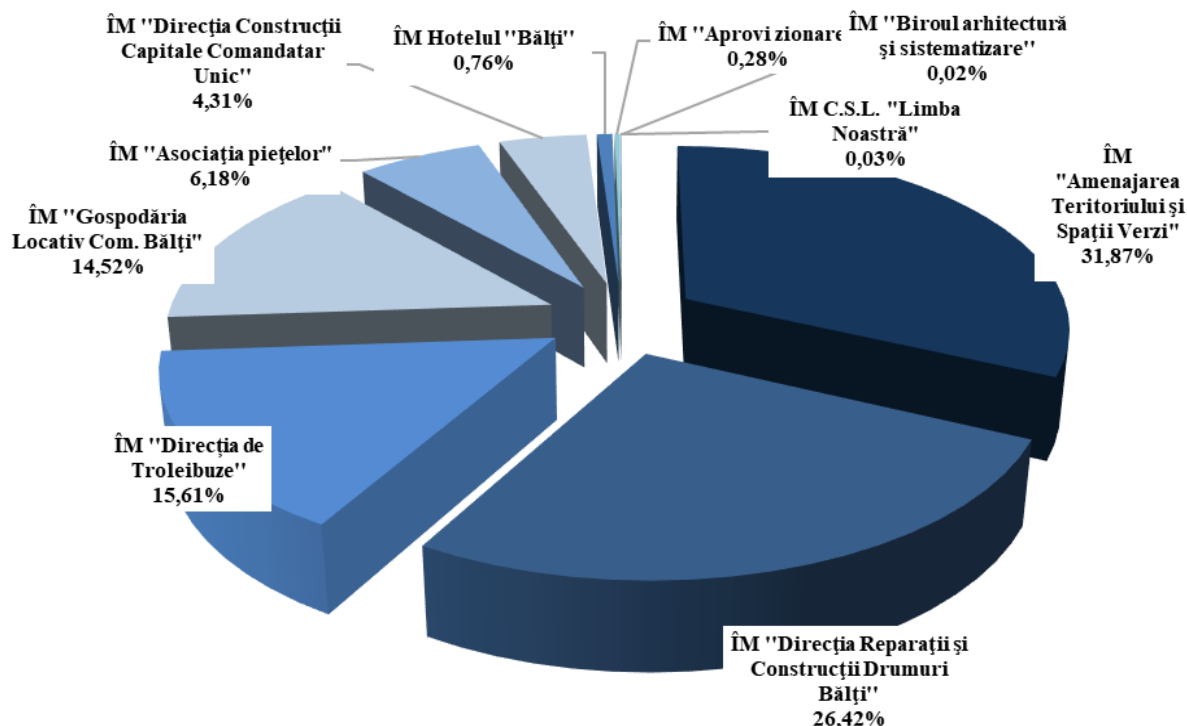

Figura 2.2.3 Ponderea activelor întreprinderilor municipale pe anul 2023

Cele mai mici ponderi în structura activelor totale a întreprinderilor municipale o deține ÎM *Hotelul "Bălți"* (0,8%), ÎM *"Aprovizionare"* (0,3%), ÎM C.S.L. *"Limba Noastră"* (0,03%), ÎM *"Biroul arhitectură și sistematizare"* (0,02%).

În anul 2023, valoarea totală a mijloacelor fixe a constituit 398 354,0 mii lei, fiind repartizată în mare parte (94,0%) între ÎM *"Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* cu 35,7%, ÎM *"Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* cu 24,2%, , ÎM *"Direcția de Troleibuze"* cu 19,5% și ÎM *"Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"* cu 14,7%.

În comparație cu anul 2022, în anul de gestiune valoarea totală a mijloacelor fixe s-au micșorat cu 25 425,4 mii lei, fiind determinată de:

- scăderea mijloacelor fixe cu -26 066,9 mii lei la **9 întreprinderi municipale**, dintre care, cea mai înaltă scădere a fost înregistrată la ÎM *"Direcția de Troleibuze"* cu 12 246,9 mii lei fiind determinată de casarea mijloacelor fixe (chioșc dispecerat) – 15 290,0 mii lei, procurarea utilajului pentru reparația troleibuzelor – 16 080,0 mii lei și calculul amortizării mijloacelor fixe;
- creșterea mijloacelor fixe cu 641,5 mii lei la **1 întreprindere municipală**, ÎM *"Asociația piețelor"*, fiind determinată de procurarea mijloacelor fixe în valoare de 2 566,9 mii lei (suprafața din beton pentru vehicule de tonaj mare- 2 271,7 mii lei, pavilion magazin- 220,1 mii lei, platforma din inox- 14,8, vitrine frigider- 60,4 mii lei) și casarea mijloacelor fixe conform Deciziei Consiliului Municipal Bălți nr. 2/27 din 28.03.2023 în valoare de 263,9 mii lei și calculul amortizării mijloacelor fixe;

Dinamica mijloacelor fixe înregistrate la întreprinderile municipale pe anii 2022-2023 se prezintă astfel:

Tabelul 2.1.13

Dinamica mijloacelor fixe înregistrate la Întreprinderile Municipale în anii 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Total mijloace fixe, mii lei		Devieri, mii lei	Ritmul de creștere, %	Ponderea, %
	2022	2023			
ÎM "Direcția de Troleibuze"	89 740,1	77 493,2	-12 246,9	86,4	19,5
ÎM Hotelul "Bălți"	1 067,1	965,7	-101,4	90,5	0,2
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	98 696,1	96 304,3	-2 391,8	97,6	24,2
ÎM "Asociația piețelor"	19 518,3	20 159,8	641,5	103,3	5,1
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	145 786,5	142 154,0	-3 632,6	97,5	35,7
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	61 970,5	58 590,2	-3 380,3	94,5	14,7
ÎM "Aprovizionare"	65,0	39,2	-25,7	60,4	0,0
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	6 905,6	2 620,5	-4 285,1	37,9	0,7
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	30,2	27,1	-3,1	89,9	0,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	0,0	0,0	0,0		0,0
Total	423 779,4	398 354,0	-25 425,4	94,0	100,0

Valoarea imobilizărilor corporale în curs de execuție, ca parte componentă a activelor imobilizate a întreprinderilor municipale a constituit 39 077,0 mii lei.

Circa 99,0% din totalul imobilizărilor corporale în curs de execuție a fost formată de ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" cu 30 975,1 mii lei (79,3%), ÎM "Direcția de Troleibuze" cu 6 265,0 mii lei (16,0%) și ÎM "Asociația piețelor" cu 1 429,0 mii lei (3,7%).

Pe anii 2022-2023, valoarea imobilizărilor corporale în curs de execuție s-a micșorat cu 19 278,9 mii lei, iar dinamica respectivă a fost condiționată de:

- scădere, înregistrată la următoarele întreprinderi: ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" cu 21 787,1 mii lei și ÎM "Asociația piețelor" cu 2 570,8 mii lei.
- majorare, înregistrată la întreprinderea municipală: ÎM "Direcția de Troleibuze" cu 5 079,0 mii lei.

O pondere importantă în structura activelor imobilizate o ocupă terenurile. Valoarea totală a terenurilor a constituit 256 677,8 mii lei, iar ponderea majoritară (98,8%) este deținută de ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi" (69,3%), ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" (16,8%), ÎM "Asociația piețelor" (9,3%) și ÎM "Direcția de Troleibuze" cu (3,5%). Valoarea totală a terenurilor întreprinderilor municipale s-a micșorat cu 3 299,2 mii lei față de anul 2022, la ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" din contul restituirii fondatorului, terenului de pământ cu suprafața de 1,3537 ha, în baza Deciziei Consiliului Municipal Bălți nr. 6/13 din 30.06.2023.

Valoarea totală a activelor circulante a întreprinderilor municipale pe anul 2023 a constituit 97 728,9 mii lei, ceea ce reprezintă o majorare cu 22 928,6 mii lei față de anul 2022.

Dinamica respectivă a fost condiționată de:

- creșterea valorii activelor circulante la **8 întreprinderi municipale** cu 23 263,0 mii lei. Cel mai înalt ritm de creștere, și anume 211,5% a înregistrat ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi".

- scăderea valorii activelor circulante la **2 întreprinderi municipale** în sumă de 334,3 mii lei. Cel mai mult a scăzut valoarea activelor circulante la *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"* (cu 33,9%);

Dinamica activelor circulante a întreprinderilor municipale pe anii 2022-2023 este redată în diagrama următoare:

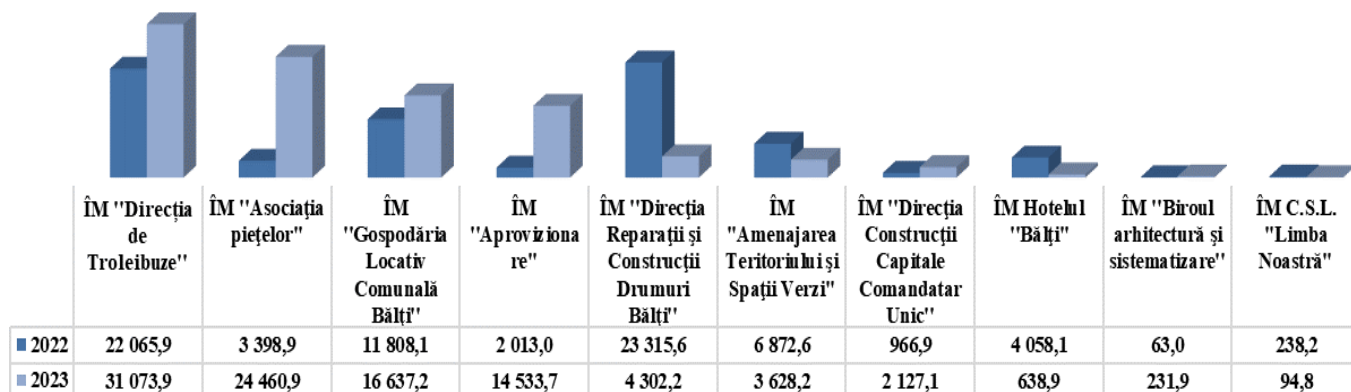

Figura 2.2.4 Dinamica activelor circulante a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Din analiza structuri activelor circulante după componența de formare, cota preponderentă o dețin creanțele comerciale (25,9%), alte creanțe curente (24,1%), materiale și obiecte de mică valoare (22,3%), și investiții financiare curente în părți afiliate (13,6%).

Structura activelor circulante totale a întreprinderilor municipale pe anul 2023 este redată în diagrama de mai jos:

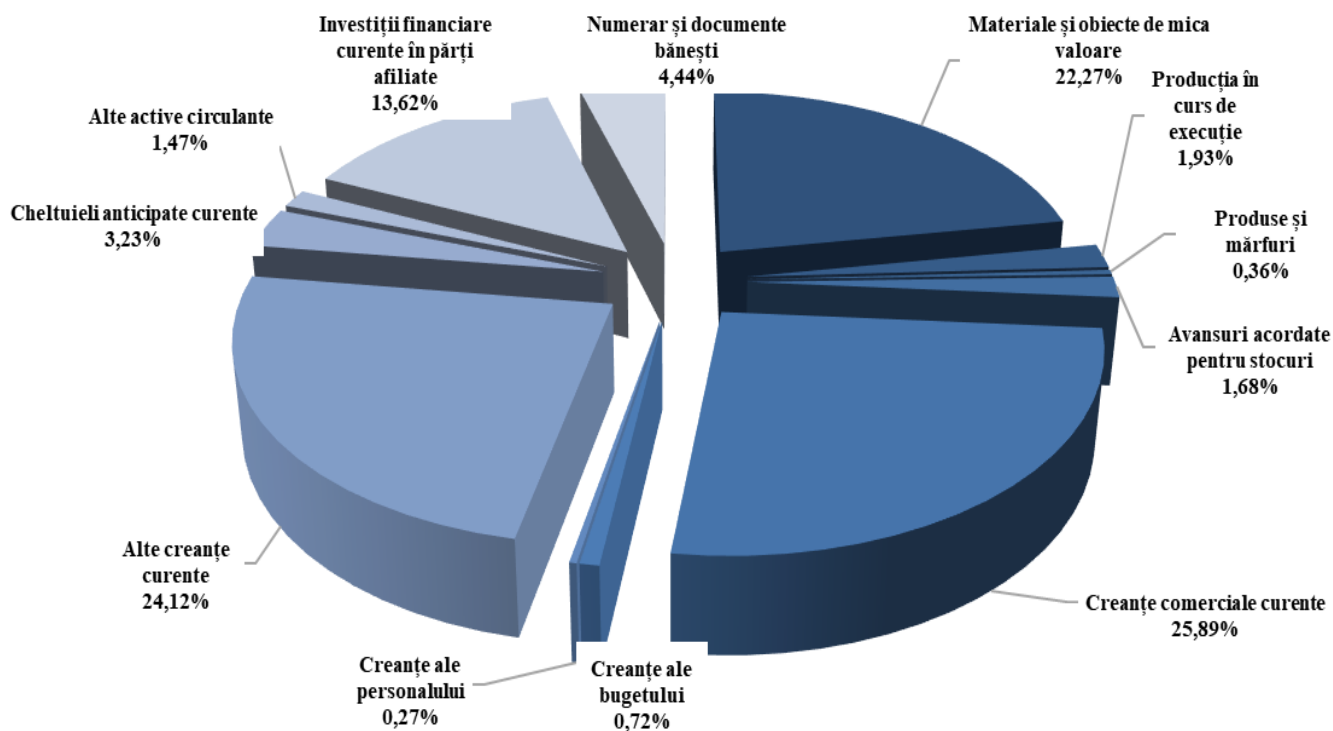

Figura 2.2.5 Structura activelor circulante a întreprinderilor municipale pe anul 2023

Analiza și gestionarea creanțelor sunt necesare pentru îmbunătățirea stării financiare a întreprinderii prin luarea deciziilor de a majora lichiditatea mijloacelor bănești. În condițiile actuale întreprinderile municipale se confruntă cu o serie de aspecte negative, printre care se enumeră încălcarea legăturilor economice existente, declinul producției, falimentul, care la rândul său, au condus la disfuncționalități în

tranzacțiile de decontare și plăți, la creșterea nerezonabilă și necontrolată a creanțelor, și ca urmare, la o sporire semnificativă a riscurilor la vânzarea produselor/serviciilor cu plată amânată. În acest sens, analiza creanțelor devine foarte importantă, deoarece aceasta afectează performanțele, competitivitatea și stabilitatea economico-financiară a entității. Astfel, se constată, că analiza creanțelor reprezintă unul dintre cel mai important element al sistemului de management financiar al întreprinderii. Ca rezultat al analizei creanțelor întreprinderilor municipale și calculelor efectuate, în perioada de gestiune, valoarea absolută a creanțelor s-a majorat cu 18 894,9 mii lei sau cu 61,1% în expresie relativă comparativ cu anul 2022.

Conform datelor cumulative ale raportului statistic generalizat, se atestă că întreprinderile municipale au înregistrat în anul 2023 creanțe totale în cuantum de 49 843,0 mii lei.

Analiza creanțelor totale relevă că o parte din întreprinderile municipale dețin un volum semnificativ de resurse financiare blocate în soldurile neîncasate. Acest lucru afectează negativ lichiditatea și capacitatea întreprinderilor de a-și onora obligațiile curente. Resursele financiare blocate în creanțe neîncasate reduc lichiditatea întreprinderilor municipale creând dificultăți în acoperirea cheltuielilor operative. Totodată, există riscul de a înregistra pierderi suplimentare în cazul în care creanțele devin irecuperabile.

Dinamica și structura creanțelor totale ale întreprinderilor municipale pe anii 2022-2023 sunt redate în diagramele ce urmează:

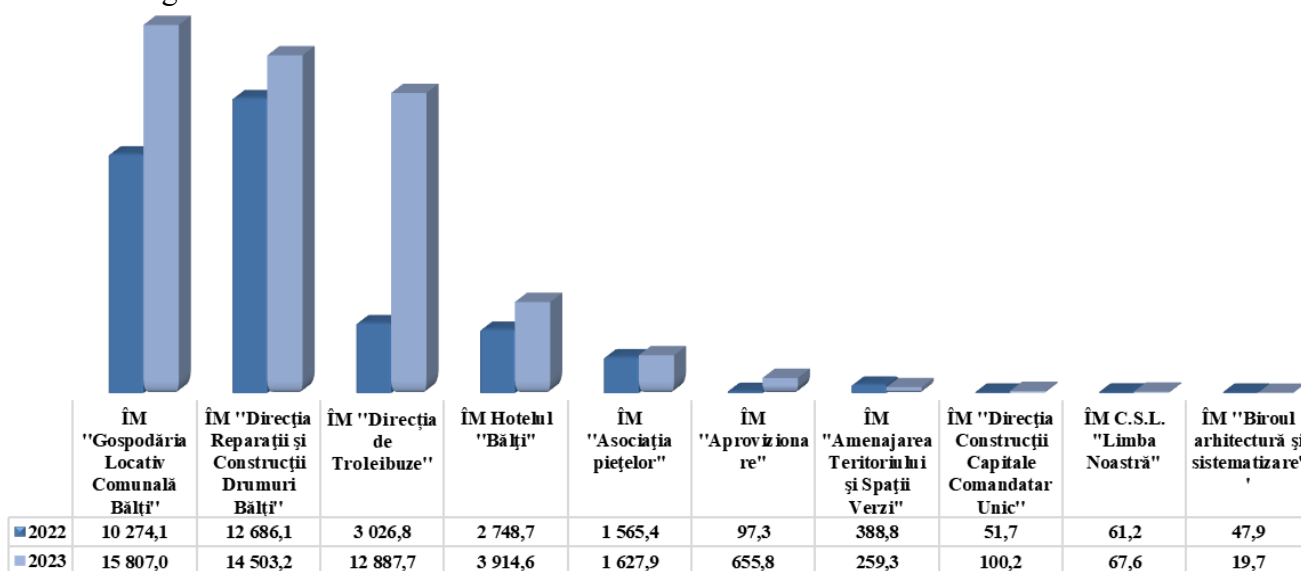

Figura 2.2.6 Dinamica creanțelor totale ale întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

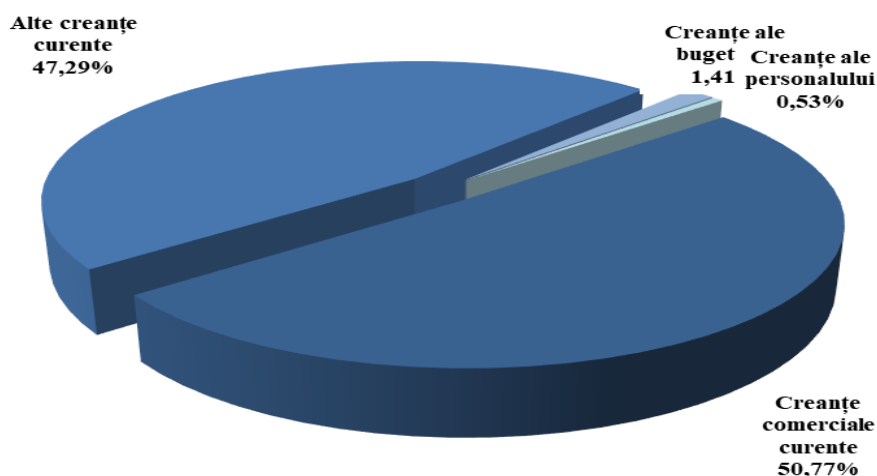

Figura 2.2.7 Structura creanțelor totale ale întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

În baza calculelor efectuate, în structura creanțelor pe tipurile acestora au intervenit schimbări, și anume s-au majorat creanțele comerciale curente cu 8 222,0 mii lei însă ponderea acestora în totalul creanțelor curente s-a micșorat cu 4,4%. Majorarea creanțelor comerciale curente influențează veniturile real încasate ale întreprinderilor, care pot participa, în mod coerent, în circuitul economic al acestora. Creanțe ale bugetului s-au redus cu 245,3 mii lei, inclusiv și ponderea acestora în total creanțe curente s-a redus cu 1,7%. S-au majorat creanțe ale personalului cu 176,4 mii lei și ponderea lor de la 0,3% până la 0,5%. În același timp, s-au majorat alte creanțe curente cu 10 741,5 mii lei și ponderea lor în totalul creanțelor curente de la 41,5% până la 47,3%.

Tabelul 2.2.1

Analiza structurii creanțelor pe tipurile acestora ale întreprinderile municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea indicatorilor	Total					
	2022		2023		Devieri	
	Suma, lei	Pondere, %	Suma, lei	Pondere, %	Suma, lei	%
Alte creanțe pe termen lung	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
Creanțe comerciale curente	17 080,9	55,19	25 303,0	50,77	8 222,0	-4,4
Creanțe ale partilor afiliate curente	0,0	0,00	0,3	0,00	0,2	0,0
Creanțe ale bugetului	946,8	3,06	701,5	1,41	-245,3	-1,7
Creanțe ale personalului	88,8	0,29	265,2	0,53	176,4	0,2
Alte creanțe curente	12 831,6	41,46	23 573,0	47,29	10 741,5	5,8
Total creanțe	30 948,1	100,00	49 843,0	100,00	18 894,9	0,0

Per întreprinderi municipale, creanțele comerciale curente, care dețin ponderea majoritară în total creanțe, s-au redus la **3 întreprinderi municipale**, și anume *ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"* cu 60,0 mii lei, *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"* cu 29,7 mii lei și *ÎM "Direcția de Troleibuze"* cu 10,8 mii lei.

Au crescut creanțele comerciale curente la **7 întreprinderi municipale**: *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* cu 4 802,8 mii lei, *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* cu 1 758,8 mii lei, *ÎM Hotelul "Bălți"* cu 1 145,1 mii lei, *ÎM "Aprovizionare"* cu 558,2 mii lei, *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"* cu 48,1 mii lei, *ÎM "Asociația piețelor"* cu 5,8 mii lei și *ÎM C.S.L. "Limba Noastră"* cu 3,8 mii lei.

Se constată că ponderea majoritară în totalul creanțelor comerciale curente o deține *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* -56,2% (14 209,0 mii lei) fiind urmată de *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* cu o pondere de 25,5% (6 444,5 mii lei) și *ÎM Hotelul "Bălți"* -14,7% (3 708,5 mii lei).

La ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" și ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" creanțele comerciale sunt formate în mare parte din prestarea serviciului public de gestionare a deșeurilor municipale și prestarea serviciilor pentru întreținerea fondului locativ a municipiului în baza tarifelor stabilite de către Consiliul Municipal Bălți.

Începând cu data de 27.02.2022, în baza Ordinului ANAS nr. 2, a fost creat Centrul de Plasament temporar pentru refugiați în mun. Bălți, în incinta ÎM Hotelul "Bălți". Creanțele menționate s-au format din cauza lipsei alocațiilor bugetare din Fondul de Intervenție al Guvernului RM.

Ponderea majoritară a creanțelor comerciale curente este concentrată în două întreprinderi municipale, ceea ce indică un risc semnificativ de lichiditate și potențiale dificultăți financiare pentru aceste entități.

Este important să se îmbunătățească procesele de colectare a creanțelor și să se adopte măsuri stricte pentru recuperarea acestora în timp util.

O cotă impunătoare a creanțelor în suma totală a veniturilor din vânzări reduce stabilitatea financiară a acesteia și crește riscul pierderilor financiare. Apariția creanțelor cu termenul de achitare expirat creează dificultăți financiare, deoarece întreprinderea va simți lipsa resurselor financiare necesare pentru a achiziționa stocurile, plata salariilor și altor plăți. În plus, înghețarea mijloacelor în creanțe duce și la încetinirea rotației activelor, iar existența creanțelor cu termenul de achitare expirat înseamnă un risc sporit de nerambursare a datoriilor și o scădere a profitului. Analiza ponderii creanțelor în volumul veniturilor din vânzări este reflectată în tabelul 2.2.2

Tabelul 2.2.2

Analiza ponderii creanțelor în volumul veniturilor din vânzări ale întreprinderile municipale pentru anul 2023

Denumirea întreprinderii municipale	Volumul vânzărilor, mii lei	Total creanțe, mii lei	Ponderea creanțelor în volumul vânzărilor %
Total Întreprinderi Municipale	293 436,8	49 843,0	17,0
ÎM "Direcția de Troleibuze"	104 088,6	12 887,7	12,4
ÎM Hotelul "Bălți"	6 570,9	3 914,6	59,6
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	41 931,3	15 807,0	37,7
ÎM "Asociația piețelor"	16 139,6	1 627,9	10,1
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	55 544,7	14 503,2	26,1
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	41 058,8	259,3	0,6
ÎM "Aprovizionare"	24 831,9	655,8	2,6
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	1 142,7	100,2	8,8
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	1 299,6	19,7	1,5
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	828,7	67,6	8,2

Ponderea totală a creanțelor în volumul veniturilor din vânzări pentru toate întreprinderile municipale este de 17,0%.

ÎM Hotelul "Bălți" are cea mai mare pondere a creanțelor în volumul vânzărilor, reprezentând 59,6%, ceea ce sugerează un risc ridicat de nerambursare.

ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" și ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" au, de asemenea, ponderi semnificative de 37,7% și, respectiv, 26,1%. Aceste valori semnificative sugerează un risc ridicat de nerambursare, ce pot afecta negativ lichiditatea întreprinderilor. Creanțele

neîncasate pot împiedica capacitatea acestora de a-și îndeplini obligațiile financiare curente, accentuând vulnerabilitatea financiară.

ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi" (0,6%), ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare" (1,5%), și ÎM "Aprovizionare" (2,6%) au ponderi semnificativ mai mici ale creanțelor în volumul vânzărilor.

La întreprinderile cu o pondere a creanțelor mai mare de 20% (ÎM Hotelul "Bălți", ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți", ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"), persistă un risc sporit de nerambursare al creanțelor cu termen mai mare de un an. Astfel, creanțele cu termen de prescripție expirat pot afecta lichiditatea și capacitatea acestor întreprinderi de a-și onora obligațiile curente, punând presiune pe fluxurile de numerar. Este necesar să se îmbunătățească procesele de colectare și gestionare a creanțelor pentru a reduce riscurile financiare și a îmbunătăți fluxurile de numerar. Conducerea întreprinderilor trebuie să implementeze strategii eficiente pentru gestionarea creanțelor, adoptând măsuri stricte pentru recuperarea acestora în timp util. Analiza rotației creanțelor este reflectată în tabelul 2.2.3:

Tabelul 2.2.3

Analiza rotației creanțelor ale întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderilor municipale	Denumirea indicatorilor	Venitul din vânzări, mii lei	Ritmul de creștere a venitului din vânzări %	Total creanțe, mii lei	Ritmul de creștere a creanțelor comerciale %	Devieri, %	Vânzările medii zilnice 365 zile	Durata medie de încasare a creanțelor, zile	Numărul de rotații al creanțelor
1	2	3	4	5	6	7=4-6	8=3/365	9=5/8	10=3/5
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2022	76 044,8		3 026,8			208,3	15	25,1
	2023	104 088,6		12 887,7			285,2	45	8,1
	Devieri	28 043,7	136,9	9 860,8	425,8	-288,9	76,8	31	-17,0
ÎM Hotelul "Bălți"	2022	10 223,2		2 748,7			28,0	98	3,7
	2023	6 570,9		3 914,6			18,0	217	1,7
	Devieri	-3 652,2	64,3	1 165,9	142,4	-78,1	-10,0	119	-2,0
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	2022	35 543,8		10 274,1			97,4	106	3,5
	2023	41 931,3		15 807,0			114,9	138	2,7
	Devieri	6 387,5	118,0	5 532,9	153,9	-35,9	17,5	32	-0,8
ÎM "Asociația piețelor"	2022	15 338,6		1 565,4			42,0	37	9,8
	2023	16 139,6		1 627,9			44,2	37	9,9
	Devieri	801,0	105,2	62,5	104,0	1,2	2,2	0	0,1
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "	2022	53 300,5		12 686,1			146,0	87	4,2
	2023	55 544,7		14 503,2			152,2	95	3,8
	Devieri	2 244,2	104,2	1 817,1	114,3	-10,1	6,1	8	-0,4
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	2022	34 340,5		388,8			94,1	4	88,3
	2023	41 058,8		259,3			112,5	2	158,4
	Devieri	6 718,4	119,6	-129,6	66,7	52,9	18,4	-2	70,0
ÎM "Aprovizionare"	2022	19 708,6		97,3			54,0	2	202,5
	2023	24 831,9		655,8			68,0	10	37,9
	Devieri	5 123,3	126,0	558,5	673,9	-547,9	14,0	8	-164,7
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	2022	1 091,3		51,7			3,0	17	21,1
	2023	1 142,7		100,2			3,1	32	11,4
	Devieri	51,4	104,7	48,5	193,8	-89,1	0,1	15	-9,7
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	2022	1 017,6		47,9			2,8	17	21,3
	2023	1 299,6		19,7			3,6	6	66,0
	Devieri	282,0	127,7	-28,2	41,1	86,6	0,8	-12	44,8
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	2022	681,2		61,2			1,9	33	11,1
	2023	828,7		67,6			2,3	30	12,3
	Devieri	147,5	121,7	6,4	110,5	11,2	0,4	-3	1,1
Total	2022	247 290,0		30 948,1			677,5	46	8,0
	2023	293 436,8		49 843,0			803,9	62	5,9
	Devieri	46 146,8	118,7	18 894,9	161,1	-42,4	126,4	16	-2,1

Analiza indicatorilor din tabelul 2.2.3 arată o ușoară scădere a vitezei de rotație a creanțelor. În anul de gestiune, activele întreprinderilor municipale imobilizate în decontările cu debitorii s-au rotit de 5,9 ori, cu 2,1 ori mai puțin față de anul precedent. În consecință, durata medie a unei rotații a creanțelor s-a mărit cu 16 zile, ceea ce reprezintă un aspect nefavorabil pentru situația financiară a întreprinderilor municipale, deoarece extinde ciclul financiar și crește necesitățile în fondul de rulment.

Din totalul întreprinderilor analizate la ÎM "Aprovizionare" numărul de rotații al creanțelor curente a scăzut de 164,7 ori și ca rezultat, perioada de încasare a creanțelor comerciale s-a mărit cu 8 zile. Cea mai semnificativă majorare a duratei medii de încasare a creanțelor se înregistrează la ÎM Hotelul "Bălți" cu 119 zile.

Menționăm că, cifra de afaceri a întreprinderilor municipale a crescut cu 118,7%, ceea ce indică o performanță economică pozitivă. Aceasta este rezultatul unei cereri crescute pentru produsele sau serviciile oferite, în același timp, ritmul de creștere al creanțelor comerciale este de 161,1%. Prin urmare, o creștere mai mare a creanțelor comerciale în comparație cu veniturile, sugerează o posibilă problemă în colectarea acestor venituri sau în gestionarea fluxului de numerar. Această discrepanță indică o gestionare ineficientă a resurselor financiare. Întreprinderile întâmpină dificultăți în recuperarea mijloacelor financiare în timp util, ceea ce poate afecta fluxul de numerar și, implicit, capacitatea întreprinderii de a-și finanța operațiunile curente. Pe termen lung, aceasta poate afecta stabilitatea financiară și capacitatea de creștere a întreprinderilor, putând conduce chiar la riscul de insolvență.

În particular, din numărul total al întreprinderilor municipale, conform bazei comparabile, la 6 întreprinderi municipale ritmul creșterii creanțelor comerciale depășește ritmul creșterii veniturilor din vânzări, constatând că creanțele au fost utilizate ineficient ca urmare a reducerii nivelului de gestiune a creanțelor, precum că a avut loc înghețarea veniturilor, destinate pentru finanțarea activității operaționale a entităților. Cele mai considerabile depășiri al ritmului creșterii creanțelor comerciale supra cifrei de afaceri s-au înregistrat la: ÎM "Aprovizionare" cu 547,9%, și ÎM "Direcția de Troleibuze" cu 288,9%, ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" cu 89,1% și ÎM Hotelul "Bălți" cu 78,1%. Prin urmare aceste întreprinderi trebuie să intensifice controlul asupra încasării plăților.

Tabelul 2.2.4

Analiza creanțelor provenite din subvenții și granturi din bugetul local pentru anul 2023

Denumirea întreprinderii municipale	Creanțe comerciale (alte creanțe) curente		Datorii comerciale curente
	total	inclusiv creanțe programele bugetare	total
1	2	2.1	3
ÎM "Direcția de Troleibuze"	12 877,7	11 990,1	8 168,2
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	15 678,2	5 671,9	938,3
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	13 480,2	9 879,5	710,6
ÎM Hotelul "Bălți"	3 722,1		572,4
ÎM "Aprovizionare"	655,5		1 466,9
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	10,7		144,2
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	59,4		25,6
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	14 216,6	5 403,7	6 200,8
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" *	96,7	1 357,0	1 291,7
ÎM "Asociația piețelor"	1 392,4		730,5
Total	62 189,5	34 302,2	20 249,2

ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" * - creanțele program. bugetar nu sunt incluse în totalul creanțelor.

Analiza indicatorilor din tabelul 2.2.4 atestă că, totalul creanțelor comerciale curente ale întreprinderilor municipale analizate este de 62 189,5 mii lei. Din această sumă, 34 302,2 mii lei provin din programele bugetare, (subvenții și granturi) reprezentând 55,2% din totalul creanțelor comerciale. ÎM "Direcția de Troleibuze", ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi", au o proporție foarte mare a creanțelor provenind din programele bugetare (93,1% și respectiv 73,3%). Aceasta indică o dependență ridicată de subvențiile și granturile din bugetul municipal, sugerând că aceste întreprinderi ar putea întâmpina dificultăți financiare în absența acestor fonduri.

ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" și ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" au creanțe din programele bugetare de 36,2% și respectiv 38%. Aceste ponderi sunt mai mici comparativ cu primele întreprinderi menționate, dar încă semnificative, indicând că o parte considerabilă a finanțării lor provine din granturi din bugetul municipal.

Proporția ridicată a creanțelor provenind din subvenții și granturi indică o vulnerabilitate financiară pentru întreprinderile dependente de aceste surse de venit. Reducerea sau eliminarea subvențiilor sau granturilor ar putea crea dificultăți financiare majore pentru aceste întreprinderi. Este important ca întreprinderile să-și diversifice sursele de venit și să îmbunătățească eficiența operațională pentru a reduce dependența de subvențiile bugetare.

În vederea îmbunătățirii procesului de gestiune a creanțelor este necesar ca în cadrul întreprinderilor municipale să fie creat un sistem de evidență operativă a clienților care înregistrează creanțe cu termenul expirat de achitare. De asemenea, se recomandă să se elaboreze o politică ce stabilește niște standarde și condiții diferențiate de acceptare a creanțelor, inclusiv acordarea de discounturi și penalități. Este necesar să fie stabilită o procedură clară de încasare a creanțelor, precum și de motivare a lucrătorilor ce se ocupă cu încasarea creanțelor.

2.2.2 Analiza lichidității activelor

Lichiditatea reprezintă capacitatea întreprinderilor municipale de a transforma activele sale în bani, iar gradul de lichiditate caracterizează capacitatea de plată a întreprinderii. **Pe perioada de raportare, la întreprinderile municipale s-a înregistrat o tendință negativă de micșorare a coeficienților lichidității.** Această scădere indică o înrăutățire a capacității întreprinderilor municipale de a face față obligațiilor pe termen scurt și de a-și utiliza activele curente într-un mod eficient.

Lichiditatea generală care la începutul anului curent se încadra sub intervalul optim (2-2,5), la finele anului de gestiune s-a coborât până la 1,9. În comparație cu anul 2022, nivelul de lichiditate generală a fost în scădere la **4 întreprinderi municipale** (ÎM "Direcția de Troleibuze", ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi" și ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic").

Micșorarea nivelului lichidității generale la **4 întreprinderi municipale** pe anii 2022-2023, a fost condiționată de:

- micșorarea activelor circulante la **1 întreprindere municipală** (ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" cu 328,0 mii lei);
- majorarea activelor circulante și majorarea datoriilor curente la **3 întreprinderi municipale** ("ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" - majorarea activelor circulante cu 1 145,3 mii lei și majorarea datoriilor curente cu 1 212,3 mii lei, ÎM "Direcția de Troleibuze" - majorarea activelor circulante cu 9 008,0 mii lei și majorarea datoriilor curente cu 5 824,2 mii lei ÎM

"Amenajarea Teritoriului și spații Verzi" majorarea activelor circulante și datoriilor curente cu 7 661,2 mii lei și respectiv cu 6 666,1 mii lei).

În acest sens, menționăm următoarele:

- la **3 întreprinderi municipale** (ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"- 2,27, ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"- 2,41 și ÎM C.S.L. "Limba Noastră"-2,18), nivelul de lichiditate generală este **în limitele normale de 2-2,5**;
- la **1 întreprinderi municipale** (ÎM Hotelul "Bălți"-5,95) nivelul de lichiditate generală este **peste limita recomandată de 2-2,5**;
- la **6 întreprinderi municipale** (ÎM "Direcția de Troleibuze" – 1,87, ÎM "Asociația piețelor"- 1,64, ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"- 1,48, ÎM "Aprovizionare"-0,86, ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"-0,34, și ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"-0,49) - **sub limita recomandată de 2-2,5**.

Deci, la finele anului 2023, **6 din întreprinderile municipale** nu dispun de active circulante suficiente pentru achitarea datoriilor curente în suma deplină.

Cota datoriilor pe termen scurt, pe care întreprinderile municipale sunt capabile să o achite prin mobilizarea mijloacelor bănești, investițiilor pe termen scurt și creanțelor pe termen scurt, a fost **sub nivelul recomandat de 0,7-0,8/>1** la **3 întreprinderi municipale, în limita nivelului recomandat la 1 întreprindere municipală** iar **peste nivelul recomandat** la celelalte **6 întreprinderi municipale**.

Capacitatea întreprinderilor municipale de a achita imediat o parte din datoriile pe termen scurt, utilizând numai mijloacele bănești disponibile, a fost la un nivel destul de redus la **5 întreprinderi municipale**. Coeficientul lichidității absolute, atât la începutul, cât și la finele anului de gestiune nu corespunde cerințelor. Evoluția negativă a coeficientului lichidității absolute este rezultatul reducerii sumei mijloacelor bănești disponibile în condițiile creșterii datoriilor curente.

Calculul coeficienților de lichiditate în cadrul analizei este redată în tabelul următor:

Tabelul 2.2.4

Calculul coeficienților lichidității întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Lichiditatea generală (intervalul optimal 2-2,5)		Lichiditatea intermediară (intervalul optimal (0,7-0,8/>1)		Lichiditatea absolută (intervalul optimal 0,2-0,25)		Abaterea absolută		
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Lichiditatea generală	Lichiditatea intermediară	Lichiditatea absolută
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2,05	1,87	0,53	1,00	0,14	0,04	-0,17	0,47	-0,10
ÎM Hotelul "Bălți"	3,70	5,95	3,34	5,53	0,83	0,11	2,25	2,19	-0,72
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	2,14	2,27	1,95	2,16	0,08	0,00	0,12	0,21	-0,08
ÎM "Asociația piețelor"	1,34	1,64	0,76	1,02	0,14	0,28	0,30	0,26	0,14
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "	2,60	2,41	1,61	1,68	0,06	0,12	-0,20	0,07	0,06
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	2,17	1,48	0,17	0,04	0,01	0,01	-0,69	-0,13	0,00
ÎM "Aprovizionare"	0,78	0,86	0,71	0,67	0,66	0,41	0,07	-0,03	-0,25
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	0,81	0,49	0,75	0,46	0,70	0,38	-0,32	-0,29	-0,32
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	0,15	0,34	0,13	0,32	0,00	0,24	0,19	0,19	0,23
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	1,93	2,18	1,56	1,83	1,07	1,19	0,25	0,26	0,12
Total	2,06	1,91	1,10	1,15	0,18	0,08	-0,14	0,05	-0,09

În ansamblu, majoritatea întreprinderilor municipale pentru anul 2023 nu îndeplinesc optimul pentru lichiditatea generală, intermediară și absolută. Întreprinderile municipale precum ÎM "Hotelul "Bălți" și ÎM "Asociația Piețelor" au înregistrat îmbunătățiri semnificative în lichiditate, în timp ce altele, cum ar fi ÎM "Biroul de Arhitectură și Sistemizare" și ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi", rămân sub nivelul optim. Nivelul insuficient al coeficienților lichidității cauzează consecințe negative la formarea fondului de rulment. În același timp, întreprinderile municipale, care au înregistrat creșterea majoră a coeficienților reflectă o structură irațională a activelor întreprinderilor municipale. Reieșind din cele menționate anterior, solicităm impunerea măsurilor urgente de eficientizare a activității întreprinderilor municipale.

2.3. ANALIZA SURSELOR DE FINANȚARE A ACTIVELOR

2.3.1. Analiza dinamicii și structurii surselor de finanțare

La situația din 31.12.2023, valoarea totală a surselor de finanțare a întreprinderilor municipale a constituit 793 632,9 mii lei sau cu 24 546,5 mii lei mai puțin față de anul 2022, din care: 75 719,2 mii lei - capital propriu, 662 439,3 mii lei - datorii pe termen lung, 51 049,5 mii lei - datorii curente și provizioane – 4 424,9 mii lei.

Conform bazei comparabile, quantumul surselor de finanțare a întreprinderilor municipale s-a micșorat cu 0,3% față de anul precedent.

Structura surselor de finanțare a activelor întreprinderilor municipale pe anul 2023 este redată în diagrama următoare (%):

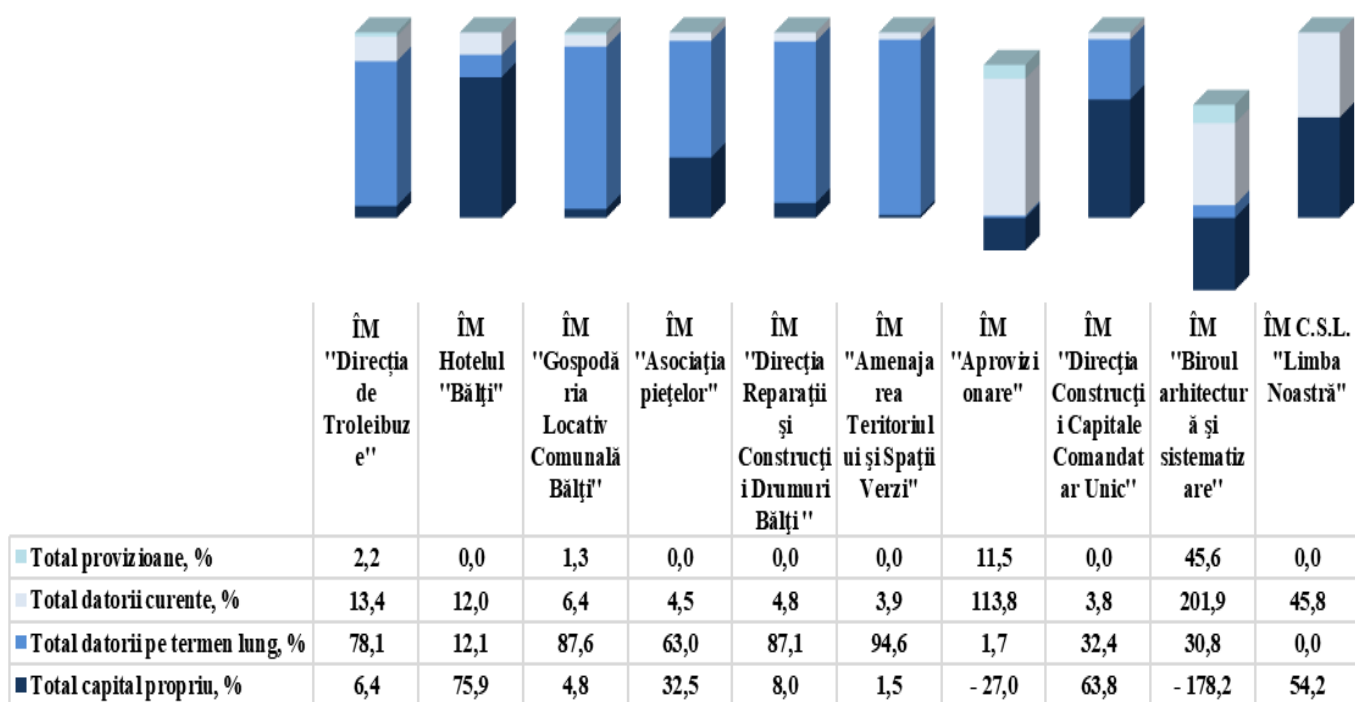

Figura 2.3.1 Structura surselor de finanțare a activelor întreprinderilor municipale pe anul 2023

Din datele prezentate rezultă, că:

- **2 întreprinderi municipale** (ÎM "Aprovizionare", ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare") dispun de un capital propriu negativ, de unde rezultă, că finanțarea activelor acestor întreprinderi este efectuată din datorii pe termen lung și datorii curente;
- **5 întreprinderi municipale** își finanțează activele în proporție de peste 50,0% din surse împrumutate (ÎM "Direcția de Troleibuze", ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți", ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți ", ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi" și ÎM "Asociația piețelor");
- **3 întreprindere municipală** (ÎM Hotelul "Bălți", ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic" și ÎM C.S.L. "Limba Noastră") își finanțează activele mai mult de 50% din sursele proprii.

Analiza structurii surselor de finanțare pe tipurile acestora este redată în tabelul următor:

Tabelul 2.3.1

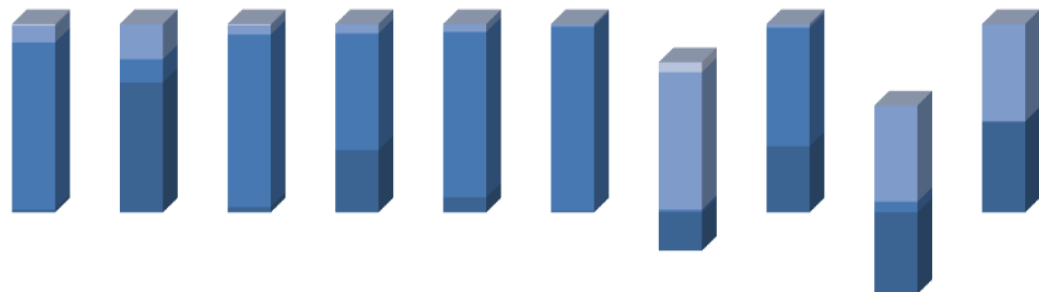
Structura surselor de finanțate întreprinderilor municipale pe perioada anului 2023

Denumirea întreprinderii municipale	Total capital propriu, %	Total datorii pe termen lung, %	Total datorii curente, %	Total provizioane, %	TOTAL CAPITAL PROPRIU, mii lei	TOTAL DATORII PE TERMEN LUNG, mii lei	TOTAL DATORII CURENTE, mii lei	TOTAL PROVIZIOANE, mii lei	TOTAL surse de finanțare, mii lei
ÎM "Direcția de Troleibuze"	6,4	78,1	13,4	2,2	7 884,5	96 718,0	16 610,9	2 664,1	123 877,6
ÎM Hotelul "Bălți"	75,9	12,1	12,0	0,0	4 560,5	728,1	722,7	0,0	6 011,3
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	4,8	87,6	6,4	1,3	5 501,7	100 966,9	7 331,7	1 447,1	115 247,4
ÎM "Asociația piețelor"	32,5	63,0	4,5	0,0	15 943,7	30 915,3	2 208,4	0,0	49 067,5
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "	8,0	87,1	4,8	0,0	16 790,0	182 730,6	10 168,3	0,0	209 688,9
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	1,5	94,6	3,9	0,0	3 899,3	239 214,2	9 837,8	0,0	252 951,3
ÎM "Aprovizionare"	-27,0	1,7	113,8	11,5	-589,9	37,2	2 486,9	251,2	2 185,4
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	63,8	32,4	3,8	0,0	21 847,9	11 086,8	1 299,9	0,0	34 234,6
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	-178,2	30,8	201,9	45,6	-244,2	42,2	276,6	62,4	137,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	54,2	0,0	45,8	0,0	125,6	0,0	106,3	0,0	231,9
TOTAL	9,5	83,5	6,4	0,6	75 719,2	662 439,3	51 049,5	4 424,9	793 632,9

În comparație cu anul 2022, ponderea surselor proprii în finanțarea activelor întreprinderilor municipale s-a majorat cu 1,5 puncte procentuale, respectiv ponderea surselor împrumutate și a provizioanelor a fost într-o ușoară descreștere.

O scădere a ponderii surselor proprii în structura surselor de finanțare a întreprinderilor municipale s-a produs la **1 întreprindere municipală** (ÎM "Asociația piețelor" cu 0,5%), iar în cazul celorlalte **9 întreprinderi municipale**, rolul surselor proprii de finanțare s-a majorat în favoarea creșterii ponderii surselor proprii în finanțarea activelor.

O comparație în acest sens, poate fi efectuată prin analiza comparativă dintre dinamica structurii surselor de finanțare pe anul 2023 (fig. de mai sus) cu dinamica structurii surselor de finanțare pe anul 2022, care este redată în diagrama următoare (%):

	ÎM "Direcția de Troleibuze"	ÎM Hotelul "Bălți"	ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	ÎM "Asociația piețelor"	ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	ÎM "Aprovizionare"	ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	ÎM C.S.L. "Limba Noastră"
Total provizioane, %	1,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	9,0	0,0	0,0	0,0
Total datorii curente, %	8,8	18,7	4,9	5,0	4,2	1,3	122,8	1,9	379,4	51,7
Total datorii pe termen lung, %	88,7	12,4	91,6	62,0	87,8	98,0	2,3	63,0	41,7	0,0
Total capital propriu, %	1,5	68,9	2,8	33,0	8,0	0,7	-34,1	35,1	-321,1	48,3

Figura 2.3.2 Structura surselor de finanțare a activelor întreprinderilor municipale pe anul 2022

2.3.2. Analiza dinamicii și structurii capitalului propriu (patrimoniul net)

Pe perioada de gestiune 2023, valoarea totală a capitalului propriu a constituit 75 719,2 mii lei. Totodată, în dinamică se evidențiază tendința pozitivă de majorare a surselor proprii de finanțare a patrimoniului, și anume, în cursul anului de gestiune acestea s-au majorat cu 15,0 % față de anul precedent.

Tabelul 2.3.2

Dinamica capitalului propriu și a surselor de finanțare a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Total capital propriu, mii lei		Devieri, mii lei	Total surse de finanțare, mii lei		Devieri, mii lei	Ponderea total capital propriu în total surse de finanțare, %		Devieri, %
	2022	2023		2022	2023		2022	2023	
ÎM "Direcția de Troleibuze"	1 775,5	7 884,5	6 109,0	122 069,9	123 877,6	1 807,7	1,5	6,4	4,9
ÎM Hotelul "Bălți"	4 048,0	4 560,5	512,5	5 873,3	6 011,3	138,1	68,9	75,9	6,9
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	3 200,7	5 501,7	2 301,1	112 956,5	115 247,4	2 291,0	2,8	4,8	1,9
ÎM "Asociația piețelor"	16 757,3	15 943,7	-813,5	50 756,7	49 067,5	-1 689,2	33,0	32,5	-0,5
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	16 877,9	16 790,0	-88,0	212 177,3	209 688,9	-2 488,4	8,0	8,0	0,1
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	1 744,2	3 899,3	2 155,1	248 084,2	252 951,3	4 867,1	0,7	1,5	0,8
ÎM "Aprovizionare"	-713,1	-589,9	123,2	2 097,0	2 185,4	88,4	-34,0	-27,0	7,0
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	22 393,2	21 847,9	-545,3	63 817,4	34 234,6	-29 582,8	35,1	63,8	28,7
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	-348,4	-244,2	104,2	109,0	137,0	28,0	-319,5	-178,2	141,3
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	115,0	125,6	10,6	238,2	231,9	-6,3	48,3	54,2	5,9
TOTAL	65 850,3	75 719,2	9 868,9	818 179,4	793 632,9	-24 546,5	8,0	9,5	1,5

Dinamica respectivă, care rezultă din analiza și calculele efectuate în tabelul 2.3.2 a fost determinată de:

- creșterea capitalului propriu la **7 întreprinderi municipale** în sumă totală de 11 315,7 mii lei;
- scăderea capitalului propriu la **3 întreprinderi municipale** în sumă totală de -1 446,8 mii lei.

Cea mai mare creștere s-a înregistrată la *ÎM "Direcția de Troleibuze"* cu 6 109,0 mii lei, iar cea mai mare scădere s-a produs la *ÎM "Asociația piețelor"* -813,5 mii lei.

Dinamica capitalului propriu pe perioada anilor 2022-2023 este redată în diagrama următoare (mii lei):

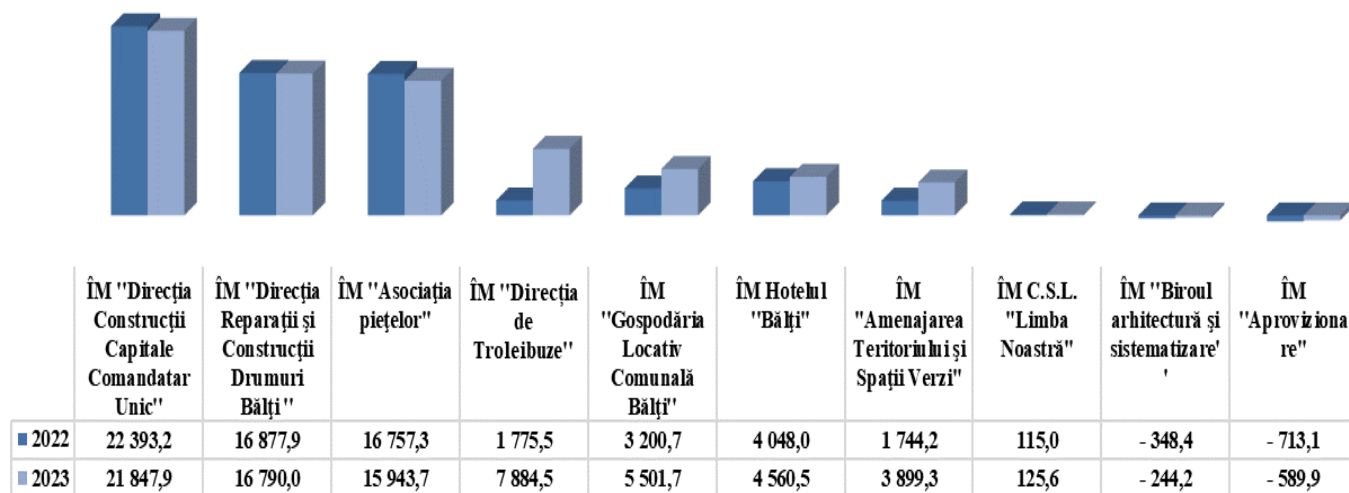

Figura 2.3.3 Dinamica capitalului propriu a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

În componența capitalului propriu al întreprinderilor municipale pe anul de gestiune, elementele cele mai valoroase sunt rezervele și profitul nerepartizat (pierderea neacoperită) al anilor precedenți. Cota capitalului de rezervă se află în creștere și constituie 67,7% din totalul capitalului propriu la sfârșitul anului de gestiune, fiind format din rezervele a **8 întreprinderi municipale**, din care, partea dominantă a constituit rezervele *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"* cu 22 305,6 mii lei (43,5%) și *ÎM "Asociația piețelor"* (38,4%) cu 19 690,9 mii lei.

Corecții ale rezultatelor anilor precedenți au avut loc la **4 întreprinderi municipale**: *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* -66,1 mii lei, *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* -4,3 mii lei, *ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"* 842,4 mii lei și *ÎM "Direcția de Troleibuze"* -53,4 mii lei, în valoare totală de 718,6 mii lei.

În anul 2023, **6 întreprinderi municipale** au înregistrat profit nerepartizat al anilor precedenți în mărime de 19 396,3 mii lei, dintre care, cel mai mare profit a fost înregistrat de *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* în mărime de 16 872,5 mii lei.

Pierdere neacoperită a anilor precedenți a fost înregistrată la **4 întreprinderi municipale**, și anume la *ÎM "Direcția de Troleibuze"* cu -3 052,8 mii lei, *ÎM "Asociația piețelor"* cu -3 069,0 mii lei, *ÎM "Aprovizionare"* cu -725,5 mii lei, și *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"* cu -408,3 mii lei.

Per total întreprinderile municipale au înregistrat profit nerepartizat al anilor precedenți în mărime de 12 140,7 mii lei, s-au în scădere cu 1 415,0 mii lei față de perioada anului 2022.

Profitul net al perioadei de gestiune a constituit 10 531,0 mii lei, dintre care, cel mai mare profit net a fost înregistrat de *ÎM "Direcția de Troleibuze"* -6 162,4 mii lei fiind urmată de *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* -2 305,4 mii lei și *ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"* cu -1 312,8 mii lei.

Pierdere netă a perioadei de gestiune a constituit -1 380,6 mii lei, dintre care, cea mai mare pierdere netă a fost înregistrată de *ÎM "Asociația piețelor"* -813,5 mii lei.

În total pentru anul 2023 întreprinderile municipale au înregistrat profit net a perioadei de gestiune care a constituit 9 150,4 mii lei înregistrând un rezultat pozitiv în comparație pierderile nete de -4 594,5 mii lei înregistrate în anul 2022.

Tabelul 2.3.3

Dinamica profitului net (pierdere netă) al perioadei de gestiune pe perioada anilor 2021-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Profit net (pierdere netă), mii lei		
	anul 2021	anul 2022	anul 2023
ÎM "Direcția de Troleibuze"	752,2	-5 739,4	6 162,4
ÎM Hotelul "Bălți"	-705,6	4 322,4	512,5
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	611,2	40,6	2 305,4
ÎM "Asociația piețelor"	-1 124,9	-2 289,0	-813,5
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	926,5	-364,3	-21,8
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	-1 026,8	27,3	1 312,8
ÎM "Aprovizionare"	-579,6	48,6	123,2
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	-41,6	-408,8	-545,3
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	-180,9	-243,3	104,2
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	5,7	11,4	10,6
Total	-1 363,9	-4 594,5	9 150,4

Capitalul social și neînregistrat ca parte componentă în capitalul propriu a constituit 218,1 mii lei (0,3%), fiind format în mare parte din capitalul social și suplimentar al ÎM "Asociația piețelor" - 135,4 mii lei și al ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare" - 39,5 mii lei.

Pentru restul întreprinderilor municipale, capitalul social și suplimentar a constituit 5,4 mii lei.

Totodată, pe lângă principalele elemente a capitalului propriu, întreprinderile municipale, precum, ÎM Hotelul "Bălți", au înregistrat intrări din alte elemente de capital propriu în sumă totală de 2 202,7 mii lei. Analiza și concluziile relatate mai sus rezultă din următorul tabel:

Tabelul 2.3.4

Componența capitalului propriu a întreprinderilor municipale pe anul 2023

Denumirea întreprinderii municipale	Capital social	Capital nevărsat	Capital de rezervă	Rezerve statutare	Alte rezerve	Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	Alte elemente de capital propriu	Total capital propriu
ÎM "Direcția de Troleibuze"	5,4	0,0	752,2	0,0	4 070,6	-53,4	-3 052,8	6 162,4	0,1	7 884,5
ÎM Hotelul "Bălți"	5,4	-5,4	0,0	1,0	1 769,7	0,0	74,6	512,5	2 202,7	4 560,5
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	5,4	0,0	746,3	1 500,0	428,4	-4,3	520,6	2 305,4	0,0	5 501,7
ÎM "Asociația piețelor"	135,4	0,0	19 690,9	0,0	0,0	0,0	-3 069,0	-813,5	0,0	15 943,7
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-66,1	16 872,5	-21,8	0,0	16 790,0
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	5,4	0,0	2,0	0,0	0,0	842,4	1 736,8	1 312,8	0,0	3 899,3
ÎM "Aprovizionare"	5,4	0,0	0,0	7,0	0,0	0,0	-725,5	123,2	0,0	-589,9
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	5,4	0,0	5,0	171,1	22 129,5	0,0	82,1	-545,3	0,0	21 847,9
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	39,5	0,0	20,1	0,0	0,0	0,0	-408,3	104,2	0,3	-244,2
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	109,6	10,6	0,0	125,6
TOTAL	218,1	-5,4	21 216,5	1 679,1	28 398,2	718,6	12 140,7	9 150,4	2 203,1	75 719,2

În urma analizei dinamicii și structurii capitalului propriu, se poate recomanda întreprinderilor municipale să-și întărească eforturile de generare a profitului și de creștere a capitalului propriu prin îmbunătățirea performanței financiare, controlul costurilor și identificarea surselor suplimentare de finanțare.

Este important să se acorde atenție gestionării eficiente a capitalului propriu, astfel încât să se asigure sustenabilitatea și dezvoltarea pe termen lung a întreprinderilor municipale.

În concluzie:

- Majoritatea întreprinderilor prezintă profit net pentru perioada de gestiune, indicând o capacitate de generare a profitului.
- Există întreprinderi cu capital negativ, ceea ce necesită atenție pentru restructurare și eficientizare.
- Rezervele și capitalul de rezervă sunt variate între întreprinderi, influențând semnificativ stabilitatea financiară.

Se recomandă măsuri urgente pentru eficientizarea activității întreprinderilor, optimizarea structurii activelor și gestionarea pierderilor pentru a asigura sustenabilitatea întreprinderilor municipale pe termen lung.

Unele măsuri care ar putea fi implementate și pot contribui semnificativ la îmbunătățirea performanței financiare și operaționale a întreprinderilor municipale, asigurând astfel o gestionare mai eficientă a resurselor municipale sunt următoarele:

- Planificare strategică: Elaborarea de planuri strategice pe termen mediu și lung pentru a asigura sustenabilitatea și creșterea.
- Eficientizarea costurilor: Implementarea de programe de eficientizare a costurilor pentru a reduce cheltuielile și a crește marjele de profit.
- Inovare și tehnologie: Adoptarea de tehnologii moderne și inovative pentru a îmbunătăți procesele și a crește competitivitatea.
- Colaborare inter-întreprinderi: Promovarea colaborării între întreprinderile municipale pentru a partaja resurse și a genera sinergii.

2.3.3. Analiza datoriilor totale

Analiza datoriilor, în funcție de gradul de exigibilitate, are o importanță majoră în evaluarea riscului financiar pe care îl implică îndatorările întreprinderilor municipale.

În anul 2023, datoriile totale ale întreprinderilor municipale au constituit 717 913,7 mii lei, dintre care, 662 439,3 mii lei (92,3%), - datoriile pe termen lung, 51 049,5 mii lei (7,1%) - datoriile curente și 4 424,9 mii lei (0,6%) - provizioanele.

În comparație cu anul 2022, suma totală a datoriilor întreprinderilor municipale s-a micșorat cu 34 415,4 mii lei (4,6%).

Această dinamică a fost determinată de micșorarea datoriilor pe termen lung cu 1.376.145,0 mii lei. Cu toate acestea, valoarea totală a datoriilor pe termen lung rămâne semnificativă și poate indica un nivel ridicat de îndatorare, care poate afecta capacitatea întreprinderilor municipale de a-și îndeplini obligațiile financiare pe termen lung.

În contrast, datoriile curente și provizioanele au înregistrat o majorare în valoare absolută, cu 14 702,3 mii lei și respectiv cu 2 148,7 mii lei, ceea ce poate fi un semn negativ al gestionării ineficiente a obligațiilor curente și a provizioanelor.

Dinamica datoriilor totale a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023 este redată în diagrama următoare:

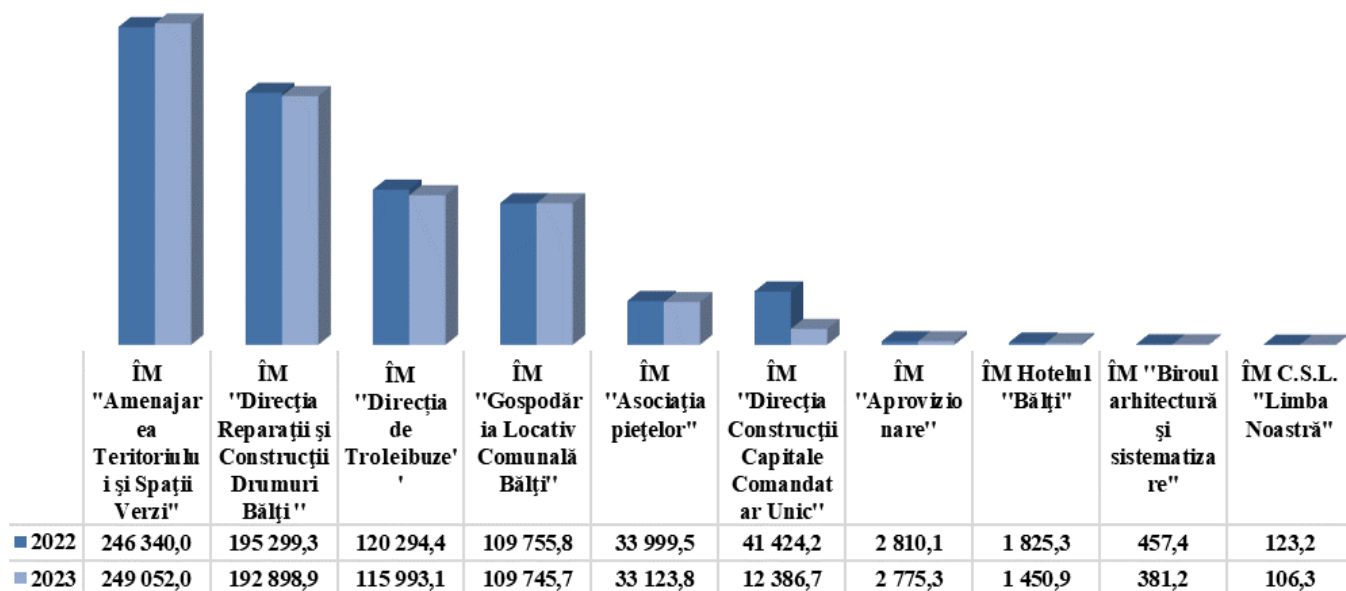

Figura 2.3.4 Dinamica datoriilor totale a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Din datele prezentate rezultă că, la **1 întreprindere municipală** s-a înregistrat o creștere a datoriilor totale cu 2 711,9 mii lei, **ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"** – înregistrând pentru anul 2023 datoriile totale în valoare de 249 052,0 mii lei.

Structura datoriilor totale a întreprinderilor municipale pe anul de gestiune este redată în diagrama de mai jos:

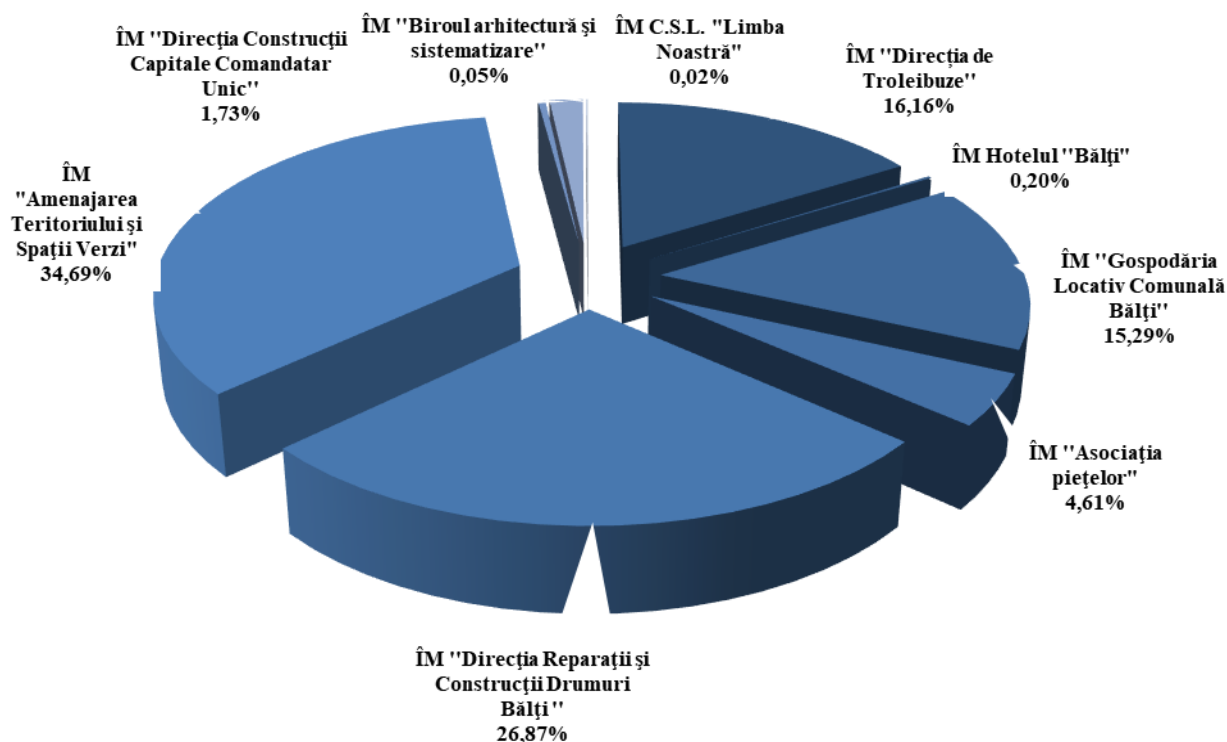

Figura 2.3.5 Structura datoriilor totale a întreprinderilor municipale pe anul 2023

Pentru a aborda presiunea financiară crescută, se pot lua în considerare următoarele propuneri:

În urma analizei structurii datoriilor totale a întreprinderilor municipale, pentru a asigura o îndatorare sustenabilă și un cost al finanțării recomandabil este necesară o optimizare a datoriilor pe termen lung.

De asemenea, este necesară consolidarea gestionării datoriilor curente prin implementarea unor politici de creditare mai riguroase și gestionarea eficientă a fluxurilor de numerar. Acest lucru poate ajuta la reducerea dependenței de datorii curente și la îmbunătățirea lichidității întreprinderilor municipale.

Totodată, se recomandă revizuirea și actualizarea politicilor și practicilor de gestionare a provizioanelor pentru a asigura o estimare corectă a obligațiilor și a evita suprasolicitarea resurselor financiare și monitorizarea atentă a nivelului datoriilor și a indicatorilor relevanți, cum ar fi rata de îndatorare și capacitatea de plată, pentru a identifica și aborda potențiale riscuri financiare.

Concluziile rezultate din monitorizarea financiară a datoriilor totale pentru anul 2023, arată că întreprinderile municipale se confruntă cu o presiune crescută din partea datoriilor, în special a celor pe termen lung. Este necesară o abordare strategică și prudentă în gestionarea acestor datorii pentru a asigura sustenabilitatea financiară și dezvoltarea pe termen lung a întreprinderilor municipale.

2.3.4. Analiza datoriilor pe termen lung

În perioada de gestiune, datoriile pe termen lung au constituit 662 439,3 mii lei, 92,3% din totalul datoriilor întreprinderilor municipale și 83,5% din totalul surselor de finanțare existente.

În comparație cu anul 2022, în anul 2023 suma totală a datoriilor pe termen lung a întreprinderilor municipale s-a micșorat cu 51 266,5 mii lei, și a fost determinată de:

- scăderea datoriilor pe termen lung la **8 întreprinderi municipale** în sumă totală de -51 266,5 mii lei;
- **2 întreprinderi municipale**, și anume *ÎM C.S.L. "Limba Noastră"* nu au înregistrat datorii pe termen lung și *ÎM Hotelul "Bălți"* nu a înregistrat schimbări în comparație cu anul 2022.

Dinamica datoriilor pe termen lung a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023 se prezintă astfel:

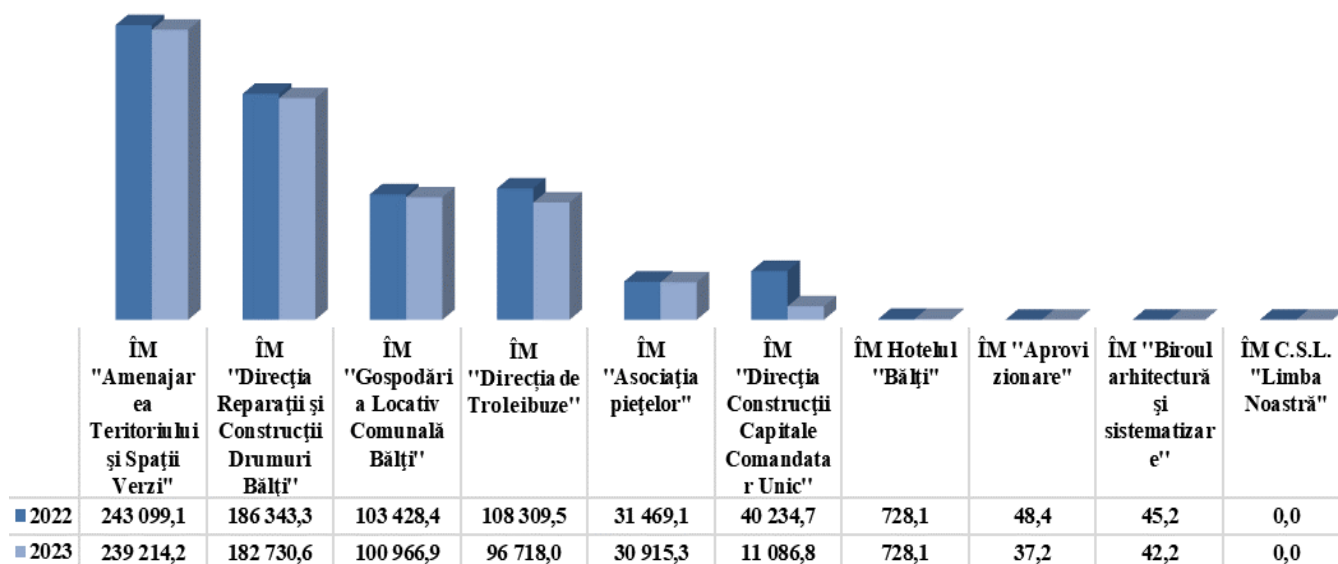

Figura 2.3.6 Dinamica datoriilor pe termen lung a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Informația detaliată pe întreprinderile municipale este redată în anexa 4.

Structura datoriilor pe termen lung în anul 2023 a fost formată din (91,3%) alte datorii pe termen lung, (7,1%) credite bancare pe termen lung și (1,6%) venituri anticipate pe termen lung și este redată în diagrama de mai jos:

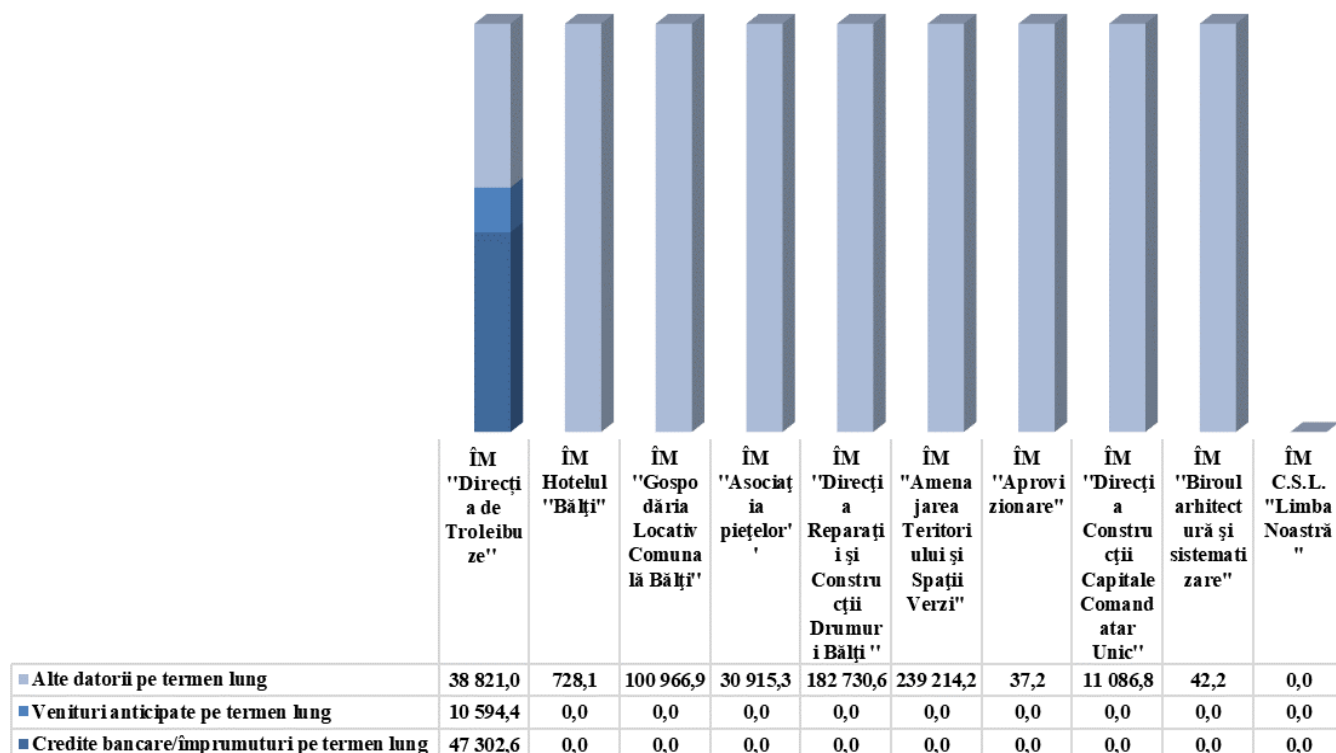

Figura 2.3.7 Structura datoriilor pe termen lung a întreprinderilor municipale pe anul 2023

Suma totală a altor datorii pe termen lung a constituit 604 542,2 mii lei (91,3%), din care, partea dominantă a fost alcătuită din alte datorii pe termen lung a ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi" – 239 214,2 mii lei (36,1%), ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" – 100 966,9 mii lei (15,2%), ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" – 182 730,6 mii lei (27,6%) și ÎM "Direcția de Troleibuze" 96 718,0 mii lei (14,6%).

În comparație cu anul 2022, în anul de gestiune suma altor datorii pe termen lung s-a micșorat cu – 51 266,5 mii lei.

Datoriile pe termen lung sunt formate din valoarea de bilanț al mijloacelor fixe proprietate municipală și sunt transmise în gestiune economică întreprinderilor. Micșorarea valorii datoriilor este datorată calculului uzurii mijloacelor fixe, care reflectă deprecierea acestora în timp. Pe măsură ce mijloacele fixe se uzează și sunt amortizate, valoarea lor contabilă scade, ceea ce duce la o reducere corespunzătoare a datoriilor pe termen lung. Este esențial ca întreprinderile să reinvestească în active fixe noi pentru a menține capacitatea operațională și pentru a evita impactul negativ legat de uzura excesivă a echipamentelor și infrastructurii. Lipsa unor investiții continue în active fixe poate duce la scăderea eficienței operaționale și la dificultăți în asigurarea serviciilor de calitate.

Analiza dinamică a altor datorii pe termen lung ale întreprinderilor municipale pentru perioada 2022-2023 evidențiază necesitatea unei strategii bine planificate de reinvestire în active fixe, pentru a asigura sustenabilitatea și dezvoltarea pe termen lung a acestor întreprinderi. Implementarea unor politici de întreținere și modernizare a infrastructurii va contribui la menținerea unei performanțe economice stabile și la reducerea riscurilor asociate cu deprecierea activelor.

Dinamica altor datorii pe termen lung a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023 se prezintă astfel:

Tabelul 2.3.4

Dinamica altor datorii pe termen lung a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Alte datorii pe termen lung		Devieri, mii lei	Ritmul de creștere, %
	2022	2023		
ÎM "Direcția de Troleibuze"	43 676,3	38 821,0	-4 855,3	88,9
ÎM Hotelul "Bălți"	728,1	728,1	0,0	100,0
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	103 428,4	100 966,9	-2 461,5	97,6
ÎM "Asociația piețelor"	31 469,1	30 915,3	-553,8	98,2
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	186 343,3	182 730,6	-3 612,7	98,1
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	242 256,7	239 214,2	-3 042,5	98,7
ÎM "Aprovizionare"	48,4	37,2	-11,2	76,9
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	40 234,7	11 086,8	-29 147,9	27,6
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	45,2	42,2	-3,1	93,2
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	648 230,2	604 542,2	-43 687,9	93,3

Unica întreprindere municipală care dispune de împrumuturi pe termen lung este ÎM "Direcția de Troleibuze". În anul 2023, suma împrumuturilor pe termen lung gestionate de ÎM "Direcția de Troleibuze" a fost de 47 302,6 mii lei, în scădere cu 7 502,8 mii lei față de anul precedent.

Împrumuturi aprobate:

Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 10/2 din 27.09.2012:

- Aprobat contractul de împrumut între ÎM "Direcția de Troleibuze din Bălți" și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Acordul de garanție și susținere a proiectului între municipiul Bălți, BERD și ÎM "Direcția de Troleibuze din Bălți".

Suma totală: 3.000,0 euro, pe un termen de doisprezece ani.

Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 14/53 din 27.11.2018;

Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 2/3 din 26.04.2019:

- Aprobată participarea municipiului Bălți în proiectul "Troleibuze pentru Bălți" în cadrul programului "Orașe Verzi" al BERD.

Credit: până la 2.500,0 euro.

Grant: până la 1.200,0 euro.

- Încheiate Acordul de garanție și susținere a proiectului și Acordul de grant între municipiul Bălți, BERD și ÎM "Direcția de Troleibuze din Bălți".
- Aprobat contractul de împrumut între ÎM "Direcția de Troleibuze din Bălți" și BERD și Acordul de garanție și susținere a proiectului între municipiul Bălți, BERD și ÎM "Direcția de Troleibuze din Bălți".

ÎM "Direcția de Troleibuze" a înregistrat și intrări de venituri anticipate pe termen lung în mărime de 10 594,4 mii lei sau cu 766,6 mii lei mai mult față de anul 2022. Această majorare se datorează primirii în gestiune economică a unei unități de troleibuz din proprietatea publică. La sub contul dat se calculează valoarea de bilanț al mijloacelor fixe proprietate municipală primite în gestiune economică.

2.3.5. Analiza datoriilor curente

La situația din 31.12.2023, suma totală a datoriilor curente a întreprinderilor municipale au constituit 51 049,5 mii lei. În comparație cu anul 2022, suma totală a datoriilor curente a întreprinderilor municipale s-a majorat cu 14 702,3 mii lei (40,4%), și a fost determinată de:

- creșterea datoriilor curente la **5 întreprinderi municipale** în sumă totală de 15 637,7 mii lei. Cel mai mare ritm de creștere a înregistrat *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"*, urmată de *ÎM "Direcția de Troleibuze"* și *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"*.
- scăderea datoriilor curente la **5 întreprinderi municipale** în sumă totală de -935,4 mii lei (*ÎM Hotelul "Bălți"*- 374,4 mii lei (34,1%), *ÎM "Asociația piețelor"*- 322,0 mii lei (12,7%) și *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"* -135,5 mii lei (32,9%));

Utilizarea justificată a surselor altor agenți economici ar permite reducerea datoriile curente și sporirea capacității de plată a întreprinderilor municipale.

Dinamica datoriilor curente a întreprinderilor municipale pe anii 2022-2023 se prezintă astfel:

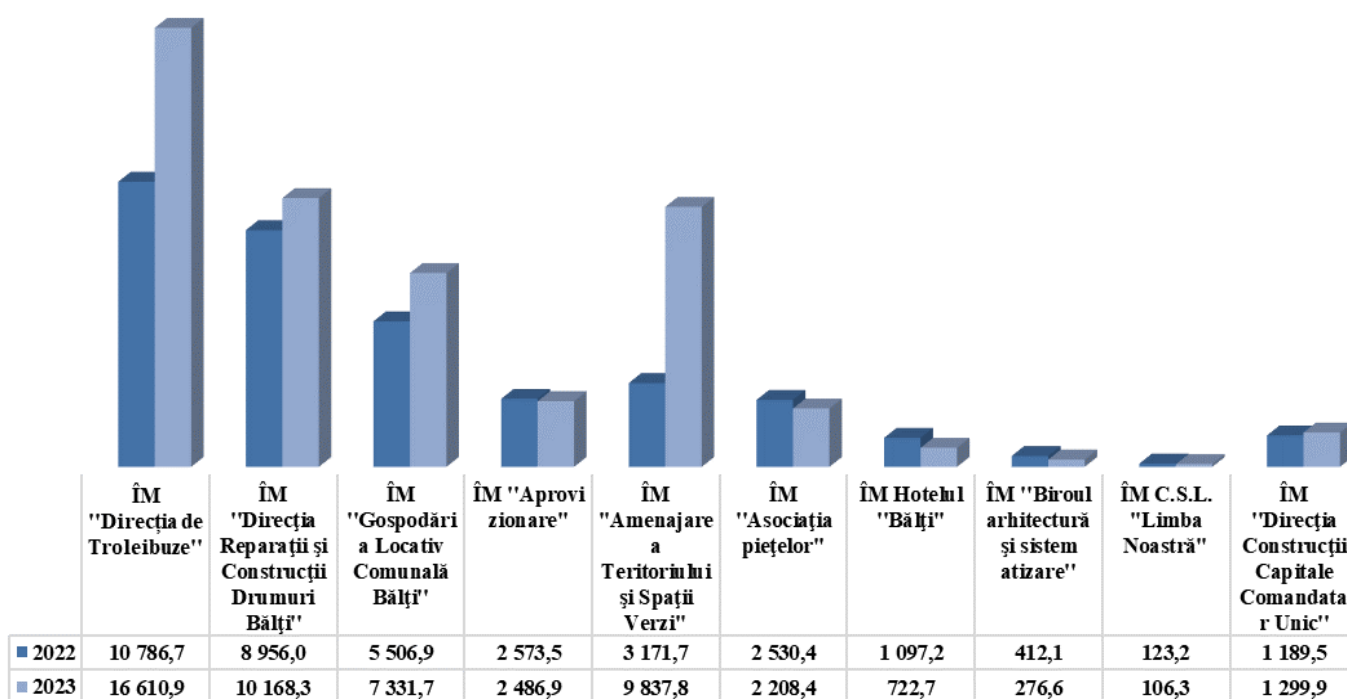

Figura 2.3.8 Dinamica datoriilor curente a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Ponderea datoriilor curente în suma totală a surselor de finanțare ale întreprinderilor municipale s-a majorat de la 4,4% până la 6,4%. Această dinamică este nefavorabilă pentru întreprinderile municipale și confirmă plasarea ineficientă a mijloacelor bănești pentru efectuarea plăților curente. Creșterea ponderii datoriilor curente poate atrage riscuri suplimentare, cum ar fi penalitățile de întârziere și pierderea încrederii creditorilor ceea ce ar crea dificultăți la achiziționarea materialelor, plata impozitelor și a remunerării muncii. Este important ca întreprinderile municipale să elaboreze planuri de acțiune care să includă măsuri concrete pentru îmbunătățirea gestiunii financiare și reducerea dependenței de datoriile curente.

Analiza ponderii datoriilor curente în pasivele întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Indicatorii, total pe întreprinderile municipale	2022	2023	Devieri
Datorii pe termen lung, mii lei	713 705,7	662 439,3	-51 266,5
Datorii curente, mii lei	36 347,2	51 049,5	14 702,3
Provizioane, mii lei	2 276,2	4 424,9	2 148,7
Total mijloace atrase, mii lei	752 329,2	717 913,7	-34 415,4
Total pasive, mii lei	818 179,4	793 632,9	-24 546,5
Ponderea datoriilor curente în pasive, %	4,4	6,4	2,0
Ponderea datoriilor curente în mijloacele atrase,%	4,8	7,1	2,3

Dinamica respectivă a fost generată de:

- creșterea ponderii datoriilor curente în suma totală a mijloacelor atrase la 5 întreprinderi municipale: ÎM "Direcția de Troleibuze" cu 5,4%, ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi" cu 2,7%, ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" cu 1,7%, ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" cu 0,7% și ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic" cu 7,6%;
- micșorarea ponderii datoriilor curente în suma totală a mijloacelor atrase la 5 întreprinderi. Cele mai mari descreșteri au înregistrat ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare" cu -17,5%.

Informația detaliată pe întreprinderile municipale este redată în tabelul 2.3.6.

Tabelul 2.3.6

Denumirea întreprinderii municipale	Indicatorii	Datorii pe termen lung, mii lei	Datorii curente, mii lei	Provizioane, mii lei	Total mijloace atrase, mii lei	Total pasive, mii lei	Ponderea datoriilor curente în pasive, %	Ponderea datoriilor curente în mijloacele atrase,%
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2022	108 309,5	10 786,7	1 198,1	120 294,4	122 069,9	8,8	9,0
	2023	96 718,0	16 610,9	2 664,1	115 993,1	123 877,6	13,4	14,3
	Devieri	-11 591,5	5 824,2	1 466,0	-4 301,3	1 807,7	4,6	5,4
ÎM Hotelul "Bălți"	2022	728,1	1 097,2	0,0	1 825,3	5 873,3	18,7	60,1
	2023	728,1	722,7	0,0	1 450,9	6 011,3	12,0	49,8
	Devieri	0,0	-374,4	0,0	-374,4	138,1	-6,7	-10,3
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	2022	103 428,4	5 506,9	820,5	109 755,8	112 956,5	4,9	5,0
	2023	100 966,9	7 331,7	1 447,1	109 745,7	115 247,4	6,4	6,7
	Devieri	-2 461,5	1 824,8	626,6	-10,1	2 291,0	1,5	1,7
ÎM "Asociația pietelor"	2022	31 469,1	2 530,4	0,0	33 999,5	50 756,7	5,0	7,4
	2023	30 915,3	2 208,4	0,0	33 123,8	49 067,5	4,5	6,7
	Devieri	-553,8	-322,0	0,0	-875,7	-1 689,2	-0,5	-0,8
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	2022	186 343,3	8 956,0	0,0	195 299,3	212 177,3	4,2	4,6
	2023	182 730,6	10 168,3	0,0	192 898,9	209 688,9	4,8	5,3
	Devieri	-3 612,7	1 212,3	0,0	-2 400,5	-2 488,4	0,6	0,7
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	2022	243 099,1	3 171,7	69,3	246 340,0	248 084,2	1,3	1,3
	2023	239 214,2	9 837,8	0,0	249 052,0	252 951,3	3,9	4,0
	Devieri	-3 884,8	6 666,1	-69,3	2 711,9	4 867,1	2,6	2,7
ÎM "Aprovizionare"	2022	48,4	2 573,5	188,2	2 810,1	2 097,0	122,7	91,6
	2023	37,2	2 486,9	251,2	2 775,3	2 185,4	113,8	89,6
	Devieri	-11,2	-86,6	63,0	-34,8	88,4	-8,9	-2,0
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	2022	40 234,7	1 189,5	0,0	41 424,2	63 817,4	1,9	2,9
	2023	11 086,8	1 299,9	0,0	12 386,7	34 234,6	3,8	10,5
	Devieri	-29 147,9	110,4	0,0	-29 037,5	-29 582,8	1,9	7,6
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	2022	45,2	412,1	0,0	457,4	109,0	378,0	90,1
	2023	42,2	276,6	62,4	381,2	137,0	201,8	72,6
	Devieri	-3,1	-135,5	62,4	-76,2	28,0	-176,2	-17,5
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	2022	0,0	123,2	0,0	123,2	238,2	51,7	100,0
	2023	0,0	106,3	0,0	106,3	231,9	45,8	100,0
	Devieri	0,0	-16,9	0,0	-16,9	-6,3	-5,9	0,0
TOTAL	2022	713 705,7	36 347,2	2 276,2	752 329,2	818 179,4	4,4	4,8
	2023	662 439,3	51 049,5	4 424,9	717 913,7	793 632,9	6,4	7,1
	Devieri	-51 266,5	14 702,3	2 148,7	-34 415,4	-24 546,5	2,0	2,3

Structura datoriilor curente este formată din datorii financiare curente (credite bancare pe termen scurt), datorii comerciale curente (datoriile comerciale curente, avansuri primite) și datorii curente calculate (datorii față de personal, datorii privind asigurările sociale și medicale, datorii față de buget, venituri anticipate curente și alte datorii curente).

Structura datoriilor curente pe anul de gestiune a suferit schimbări nefavorabile. În anul 2023 credite bancare pe termen scurt nu au fost înregistrate. Deci, suma datoriei financiare curente a întreprinderilor municipale în anul de gestiune s-a soldat cu 0. Ponderea datoriilor comerciale privind achitarea facturilor furnizorilor în total datorii curente s-a micșorat cu 7,0 puncte procentuale, pe când valoarea acestor datorii s-a majorat cu 3 394,1 mii lei. Totodată, s-a majorat valoarea datoriilor curente calculate cu 11 308,2 mii lei.

Aplicând relațiile de calcul și analizei indicatorilor privind circulația datoriilor curente și utilizând datele din bilanțul întreprinderilor municipale, rezultă că raportul dintre veniturile din vânzări și valoarea medie a datoriilor curente are tendință pozitivă. Numărul de rotații ale datoriilor curente, în baza venitului din vânzări, în anul de gestiune este mai mare cu 1,0 față de anul precedent. Dacă în anul precedent, la fiecare leu de datorii curente îi reveneau 5,7 lei venituri din vânzări, atunci în anul de gestiune revin 6,7 lei. Odată cu majorarea numărului de rotații ale datoriilor curente, s-a micșorat durata de rotație a datoriilor curente cu 10 zile. Calculele efectuate sunt redate în tabelul ce urmează:

Tabelul 2.3.7

Analiza duratei de rotație a datoriilor curente (în baza venitului din vânzări) pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Denumirea indicatorilor		Venitul din vânzări, mii lei	Valoarea medie a datoriilor curente, mii lei	Numărul de rotații ale datoriilor curente	Durata de rotație a datoriilor curente, zile
	2	3				
1	2	3	4	5	6=4/5	7=360 zile/6
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2022	Suma, lei	76 044,8	21 148,9	3,6	100
	2023	Suma, lei	104 088,6	13 698,8	7,6	47
	Devieri		28 043,7	-7 450,0	4,0	-53
ÎM Hotelul "Bălți"	2022	Suma, lei	10 223,2	1 285,5	8,0	45
	2023	Suma, lei	6 570,9	910,0	7,2	50
	Devieri		-3 652,2	-375,6	-0,7	5
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	2022	Suma, lei	35 543,8	4 966,8	7,2	50
	2023	Suma, lei	41 931,3	6 419,3	6,5	55
	Devieri		6 387,5	1 452,5	-0,6	5
ÎM "Asociația pietelor"	2022	Suma, lei	15 338,6	2 263,7	6,8	53
	2023	Suma, lei	16 139,6	2 369,4	6,8	53
	Devieri		801,0	105,7	0,0	0
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	2022	Suma, lei	53 300,5	7 233,5	7,4	49
	2023	Suma, lei	55 544,7	9 562,1	5,8	62
	Devieri		2 244,2	2 328,6	-1,6	13
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	2022	Suma, lei	34 340,5	2 869,7	12,0	30
	2023	Suma, lei	41 058,8	6 504,7	6,3	57
	Devieri		6 718,4	3 635,0	-5,7	27
ÎM "Aprovizionare"	2022	Suma, lei	19 708,6	2 695,2	7,3	49
	2023	Suma, lei	24 831,9	2 530,2	9,8	37
	Devieri	Suma, lei	5 123,3	-165,0	2,5	-13
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic	2022	Suma, lei	1 091,3	595,1	1,8	196
	2023	Suma, lei	1 142,7	1 244,7	0,9	392
	Devieri		51,4	649,6	-0,9	196
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	2022	Suma, lei	1 017,6	292,8	3,5	104
	2023	Suma, lei	1 299,6	344,4	3,8	95
	Devieri		282,0	51,5	0,3	-8
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	2022	Suma, lei	681,2	112,9	6,0	60
	2023	Suma, lei	828,7	114,8	7,2	50
	Devieri		147,5	1,9	1,2	-10
Total	2022	Suma, lei	247 290,0	43 464,2	5,7	63
	2023	Suma, lei	293 436,8	43 698,4	6,7	54
	Devieri		46 146,8	234,2	1,0	-10

Din numărul total de întreprinderi municipale analizate, numai la **4** întreprinderi municipale numărul de rotații ale datoriilor curente a crescut, și anume la: *ÎM "Direcția de Troleibuze"*-4,0, *ÎM "Aprovizionare"*-2,5, *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"*-0,3, *ÎM "Aprovizionare"*-2,5 și *ÎM C.S.L. "Limba Noastră"*-1,2. La celelalte **6** întreprinderi municipale este necesară accelerarea rotațiilor datoriilor curente, pentru a diminua riscul de apariție a unor dificultăți de plată.

Provizioanele constituie o sursă de finanțare pe termen durabil, pe perioada de la constituirea și până la utilizarea lor.

Pentru anul 2023 întreprinderile municipale au înregistrat provizioane totale în valoare de 4 424,9 mii lei, ceea ce constituie creștere a valorii cu – 2 148,7 mii lei față de anul 2022.

Dinamica respectivă a fost determinată de:

- micșorarea valorii totale a provizioanelor la **1 întreprindere municipală** *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"* ' cu 69,3 mii lei;
- majorarea valorii totale a provizioanelor la **4 întreprinderi municipale**: *ÎM "Direcția de Troleibuze"* cu 1 466,0 mii lei *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* cu 626,6 mii lei, *ÎM "Aprovizionare"* cu 63,0 mii lei și *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"* cu 62,4 mii lei ;
- nu au înregistrat provizioane **5 întreprinderi municipale**.

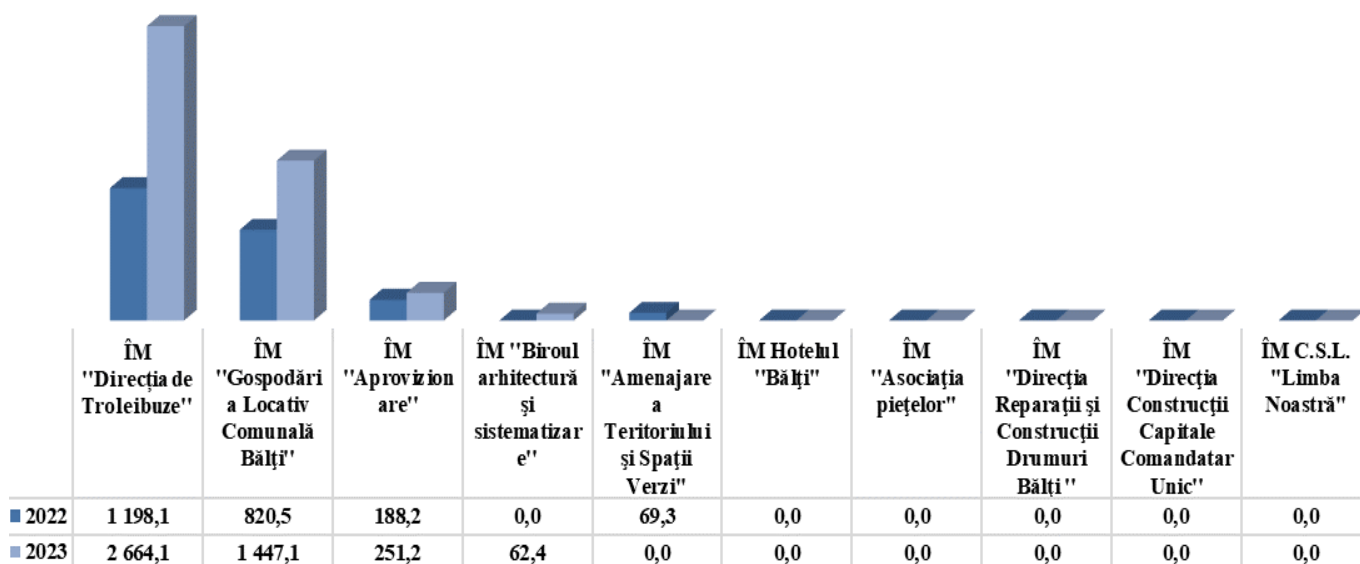

Figura 2.3.9 Dinamica provizioanelor a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Structura provizioanelor e formată din provizioane pentru beneficiile angajaților.

2.3.6. Analiza coeficienților structurii surselor de finanțare și stabilității financiare

La determinarea stabilității financiare, autonomia întreprinderilor municipale este cea mai importantă.

Sustenabilitatea financiară a întreprinderilor este caracterizată prin coeficientul de autonomie.

Din analiza în dinamică și structură al surselor de finanțare la majoritatea întreprinderilor municipale se denotă un nivel destul de scăzut al autonomiei financiare.

O independență financiară se constată la **2 întreprinderi municipale** (*ÎM Hotelul "Bălți"- 0,69 și ÎM "Limba Noastră"-0,48*), în timp ce, la **6 întreprinderi municipale** (*ÎM "Direcția de Troleibuze"-0,01, ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"-0,03, ÎM "Asociația piețelor"-0,33, ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"-0,08, ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"-0,01, ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"-0,35*) coeficientul autonomiei financiare este sub nivelul recomandat, inclusiv la **2 întreprinderi municipale**, coeficientul autonomiei financiare este negativ (*ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"-3,21, ÎM "Aprovizionare"-0,34*).

Astfel, întreprinderile municipale sunt caracterizate printr-un nivel înalt de îndatorare, justificat prin nivelul redus de resurse proprii în raport cu sursele împrumutate și rata generală de acoperire a capitalului propriu redusă.

Solvabilitatea este interpretată prin posibilitatea întreprinderilor municipale de a face față, cu totalul activelor de care dispun, oricăror obligațiuni de plată și rambursării de datorii.

Rata solvabilității generale la **9 întreprinderi municipale** este sub nivelul minim recomandat de 2, ce exprimă incapacitatea acestora de a-și îndeplini obligațiile de achitare a datoriilor prin prisma totalului activ înscris. Numai la *ÎM Hotelul "Bălți"*, rata solvabilității este mai mare decât 2.

Nivelul de îndatorare (solvabilitate) a întreprinderilor municipale este dimensionat de coeficientul de atragere a surselor împrumutate, care caracterizează structura surselor de finanțare din punctul de vedere al cotei surselor împrumutate. La *ÎM Hotelul "Bălți" și ÎM "Limba Noastră"* coeficientul de atragere a surselor împrumutate oscilează în limitele normale, 0-0,5. Restul întreprinderilor municipale au înregistrat nivel de îndatorare total mărit. Constatăm un grad ridicat de risc al politicii financiare, atât curente, cât și previzionale a întreprinderilor municipale.

Coeficientul corelației dintre sursele împrumutate și proprii reflectă suma mijloacelor atrase, revenită la un leu capital propriu. *ÎM Hotelul "Bălți" și ÎM "Limba Noastră"* se află într-o situație financiară constantă, ceea ce înseamnă că aceste întreprinderi municipale au reușit să mențină un echilibru între sursele împrumutate și cele proprii. Cu toate acestea, există **8 întreprinderi municipale** la care coeficientul corelației între sursele împrumutate și proprii depășește limita admisibilă. Aceasta indică o dependență excesivă de împrumuturi și un nivel ridicat de risc financiar. Cu cât mărimea acestui coeficient este mai mare, cu atât mai riscantă este situația financiară a întreprinderii municipale (*ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"-141,24, ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"-34,29, ÎM "Direcția de Troleibuze"-67,75 și ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"-11,57*).

Este de remarcat că în comparație cu rezultatele anului 2022, pentru perioada de gestiune coeficientul corelației între sursele împrumutate și proprii a înregistrat o dinamică pozitivă, micșorând-se per total de la 11,42 până la 9,48. Întreprinderile municipale cu coeficienți de corelație ridicați se confruntă cu un nivel crescut de risc financiar și depind în mare măsură de împrumuturi. Este important ca aceste întreprinderi să ia măsuri pentru a reduce dependența de împrumuturi și pentru a-și consolida situația financiară prin diversificarea surselor de finanțare și îmbunătățirea eficienței operaționale.

Propunerile pentru întreprinderile municipale cu coeficienți de corelație ridicați ar putea include:

- Îmbunătățirea eficienței operaționale pentru a genera venituri suplimentare și a reduce nevoia de împrumuturi.
- Reducerea cheltuielilor ne sustenabile și optimizarea structurii de costuri pentru a elibera resurse financiare și a reduce presiunea împrumuturilor.

- Realizarea unui plan de gestionare a datoriilor pe termen lung pentru a reduce povara plăților de dobânzi și penalități și a asigura un flux de numerar stabil.

ÎM Hotelul "Bălți" și ÎM "Limba Noastră" se află într-o situație favorabilă din punct de vedere al independenței financiare, având o rată generală de acoperire a capitalului propriu de 1,32 și, respectiv, 1,85. Aceste întreprinderi municipale se finanțează în principal prin surse proprii, ceea ce indică o situație mai solidă din punct de vedere financiar.

În schimb, celelalte **8 întreprinderi municipale** se confruntă cu o situație dificilă în ceea ce privește independența financiară. Acestea depind în mare măsură de atragerea mijloacelor împrumutate pentru a-și finanța activitățile. Această dependență poate crea vulnerabilități financiare și poate crește riscul de insolvență în cazul unor dificultăți economice sau financiare. Este important ca aceste întreprinderi să ia măsuri pentru a-și diversifica sursele de finanțare și a-și consolida independența financiară în vederea asigurării stabilității și sustenabilității lor pe termen lung.

Propunerile pentru îmbunătățirea independenței financiare a acestor întreprinderi municipale pot include:

- Creșterea eficienței operaționale pentru a genera mai multe surse proprii de finanțare și a reduce dependența de împrumuturi.
- Identificarea și valorificarea oportunităților de creștere a veniturilor prin diversificarea activităților sau dezvoltarea de produse și servicii noi.
- Implementarea unui plan strategic de reducere a datoriilor pe termen lung pentru a elibera resurse financiare și a crește independența financiară.
- Monitorizarea și gestionarea atentă a fluxului de numerar pentru a asigura o utilizare eficientă a resurselor și a evita presiunea excesivă a datoriilor.

Luând în considerare indicatorii analizați ai activității economico-financiare a întreprinderilor municipale, redați în tabelul 2.3.8, constatăm faptul, că pe anul de gestiune 2023, nivelul principalilor indicatori ai structurii surselor de finanțare și stabilității financiare au înregistrat valori mai puțin acceptabile și starea economico-financiară a întreprinderilor municipale nu a fost stabilă.

Tabelul 2.3.8

Calculul și evoluția coeficienților financiari a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Coeficientul de autonomie, > 0,5		Coeficientul de atragere a surselor împrumutate, 0-0,5		Rata solvabilității generale, > 2		Coeficientul corelației între surse împrumutate și proprii, ≤ 1		Rata generală de acoperire a capitalului propriu, ≤ 2	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
ÎM "Direcția de Troleibuze"	0,01	0,06	0,99	0,94	1,01	1,07	67,75	14,71	68,75	15,71
ÎM Hotelul "Bălți"	0,69	0,76	0,31	0,24	3,22	4,14	0,45	0,32	1,45	1,32
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	0,03	0,05	0,97	0,95	1,03	1,05	34,29	19,95	35,29	20,95
ÎM "Asociația piețelor"	0,33	0,32	0,67	0,68	1,49	1,48	2,03	2,08	3,03	3,08
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "	0,08	0,08	0,92	0,92	1,09	1,09	11,57	11,49	12,57	12,49
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	0,01	0,02	0,99	0,98	1,01	1,02	141,24	63,87	142,24	64,87
ÎM "Aprovizionare"	-0,34	-0,27	1,34	1,27	0,75	0,79	-3,94	-4,70	-2,94	-3,70
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	0,35	0,64	0,65	0,36	1,54	2,76	1,85	0,57	2,85	1,57
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	-3,20	-1,78	4,20	2,78	0,24	0,36	-1,31	-1,56	-0,31	-0,56
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	0,48	0,54	0,52	0,46	1,93	2,18	1,07	0,85	2,07	1,85
TOTAL	0,08	0,10	0,92	0,90	1,09	1,11	11,42	9,48	12,42	10,48

Analiza indicatorilor structurii de finanțare a activelor atestă nivelul destul de înalt al dependenței financiare a întreprinderilor municipale de sursele împrumutate atrase. Astfel, la începutul anului de gestiune capitalul propriu a constituit 8,0% și la sfârșitul anului 9,6% – din totalul surselor de formare a patrimoniului. Rezultatele obținute încă depășesc nivelul de siguranță.

Practic, numerarul obținut din încasarea tuturor creanțelor, vânzarea și încasarea tuturor stocurilor, recuperarea investițiilor curente și trezoreria existentă nu pot acoperi toate datoriile curente, ceea ce face foarte vulnerabilă trezoreria întreprinderilor municipale. Pentru menținerea gradului de independență a întreprinderilor municipale este important echilibrul financiar și să se evite situațiile de incapacitate de plată sau formarea unui surplus de lichidități fără utilizare imediată. Recomandăm eficientizarea managementului încasărilor și plăților, ce vizează dimensionarea și corelarea operațiilor care generează încasări și plăți, astfel asigurând echilibrul financiar la întreprinderile municipale.

3. ANALIZA REMUNERĂRII MUNCII SALARIAȚILOR ÎNTRINDERILOR MUNICIPALE

3.1. Analiza remunerării muncii

În anul 2023, întreprinderile municipale supuse monitoringului au înregistrat cheltuieli de personal privind remunerarea muncii în sumă totală de 131 312,5 mii lei, dintre care ponderea majoritară 85% o dețin 4 întreprinderi : *ÎM "Direcția de Troleibuze"* (32,7%), *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* (17,4%), *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"*(17,7%) și *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* (17,2 %).

Tabelul 3.1.1

Cheltuieli cu personalul privind remunerarea muncii, mii lei			Devieri 2023 în comparație 2022	
Denumirea întreprinderii municipale	2022	2023	suma(+/-)	%
ÎM Hotelul "Bălți"	1 890,7	2 330,9	440,2	123,3
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	19 723,0	22 834,2	3 111,2	115,8
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	17 778,0	22 619,6	4 841,6	127,2
ÎM "Direcția de Troleibuze"	35 289,8	42 965,9	7 676,1	121,8
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	19 240,5	23 189,4	3 948,9	120,5
ÎM "Asociația piețelor"	8 251,3	9 019,2	767,9	109,3
ÎM "Aprovizionare"	4 740,0	5 960,4	1 220,4	125,7
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	1 432,2	1 170,5	-261,7	81,7
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	789,0	653,6	-135,4	82,8
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	448,7	568,8	120,1	126,8
Total	109 583,2	131 312,5	21 729,3	119,8

Potrivit datelor tabelului 3.1.1. fondul de salarizare în anul de gestiune s-a majorat cu 21 729,3 mii lei sau cu 19,8% față de anul precedent, ca rezultat al majorării cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real începând cu 01.04.2022, conform Hotărârii Guvernului nr. 142 din 09 martie 2022.

Analizând dinamica fondului de salarizare pe întreprinderi municipale, se constată o creștere a fondului de salarizare la 8 întreprinderi municipale:

- peste 20% - 6 întreprinderi municipale.
- peste 10% - 1 întreprinderi municipale.
- între 0-10% - 3 întreprinderi municipale.

Totodată, la 2 întreprinderi municipale s-a înregistrat o scădere a fondului de salarizare (ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"-18,3%, ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"-17,2%).

Această scădere a fost determinată de micșorarea capacității funcționale ale întreprinderilor municipale, condiționate de reducerea efectivului de angajați și reducerea orelor de muncă.

Potrivit datelor tabelului anexa №3.1 ponderea fondului de salarizare în volumul veniturilor din vânzări în anul de gestiune constituie 43,1%, înregistrând astfel o majorare de 0,7% comparativ cu anul precedent.

Cea mai mare creștere a ponderii fondului de salarizare în volumul veniturilor în comparație cu anul precedent a avut loc la ÎM Hotelul "Bălți" -91,8%, ca rezultat al diminuării veniturilor întreprinderii în anul de gestiune. Cea mai considerabilă contribuție la micșorarea veniturilor din vânzări în ansamblu a dus micșorarea costului pentru cazarea refugiaților plasați în incinta ÎM Hotelul "Bălți". Pentru anul 2023, mijloacele financiare din fondul de Intervenție al Guvernului RM pentru întreținerea refugiaților, au fost precizate cu o reducere de 66,0% per total în comparație cu perioada similară a anului precedent.

Situația detaliată a dinamicii corelației dintre fondului de salarizare și veniturile din vânzări, este redată în diagrama și tabelul de mai jos.

Ponderea fondului de personal în veniturile din vânzări pe perioada anilor 2022-2023

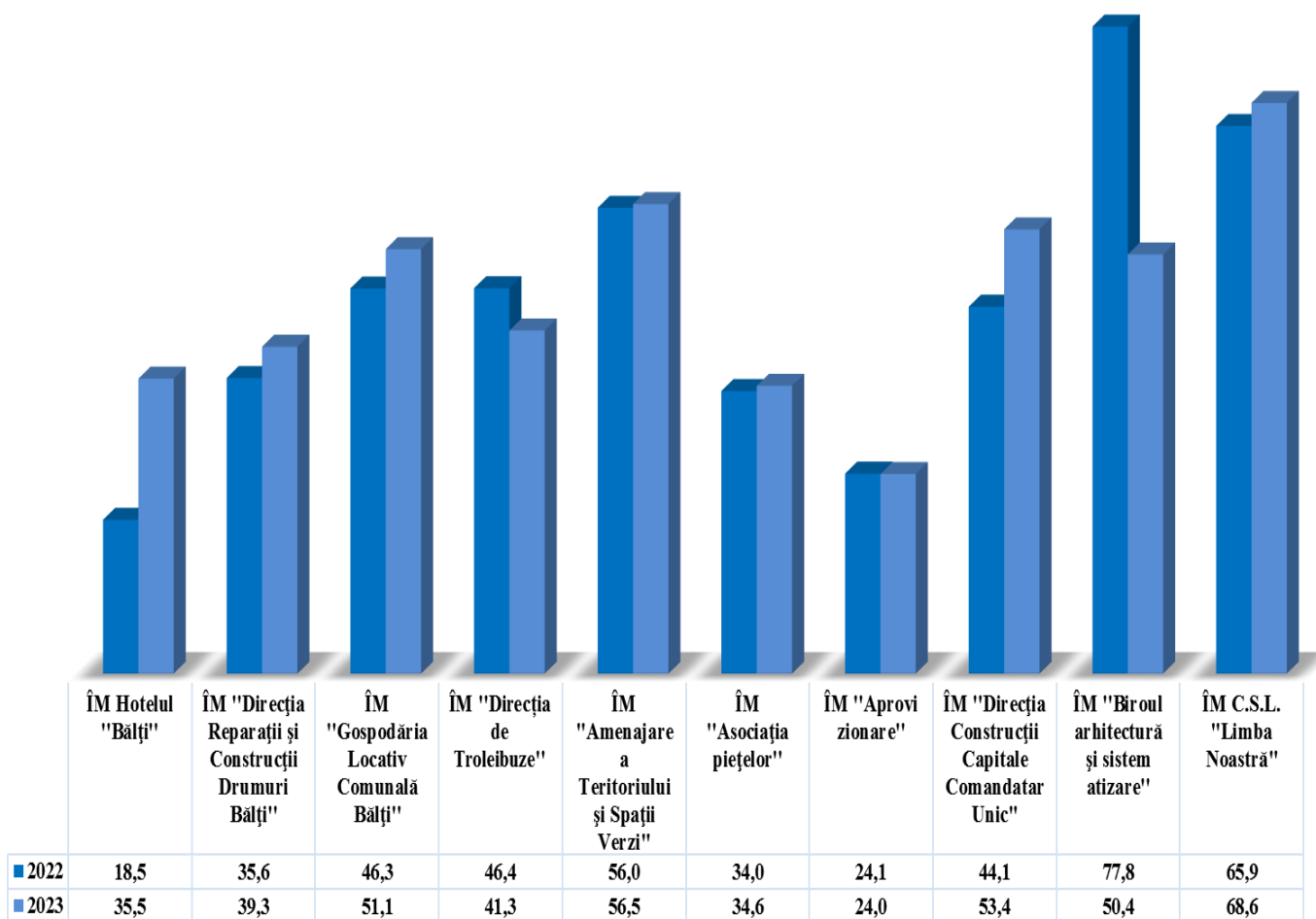

Figura 3.1.1

Ponderea cheltuielilor de personal privind remunerarea muncii în veniturile din vânzări pe perioada anilor 2023-2022				
Denumirea întreprinderii municipale	2022	2023	Devieri 2023 în comparație 2022	
			suma(+/-)	%
ÎM Hotelul "Bălți"	18,5	35,5	17,0	191,8
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	35,6	39,3	3,8	110,6
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	46,3	51,1	4,7	110,2
ÎM "Direcția de Troleibuze"	46,4	41,3	-5,1	89,0
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	56,0	56,5	0,4	100,8
ÎM "Asociația piețelor"	34,0	34,6	0,6	101,8
ÎM "Aprovizionare"	24,1	24,0	0,0	99,8
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	44,1	53,4	9,3	121,1
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	77,8	50,4	-27,4	64,8
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	65,9	68,6	2,8	104,2

În urma analizei efectuate pe anul de gestiune, ponderea fondului de salarizare în volumul vânzărilor a întreprinderilor municipale a crescut la 6 întreprinderi. Cea mai mare pondere a fondului de salarizare în volumul vânzărilor a fost înregistrată de *ÎM Hotelul "Bălți"* -91,8% și *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"*-21,1% cea mai mică pondere a fondului de salarizare s-a înregistrat la , *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"*- 64,8%.

Această scădere a fost condiționată de micșorarea orelor de muncă și scăderea fondului salarial.

În același timp, ponderea cheltuielilor de personal privind remunerarea muncii în componența cheltuielilor totale este de 41,8%, înregistrând astfel o majorare de 3,7% față de anul 2022 și este redată în diagrama ce urmează:

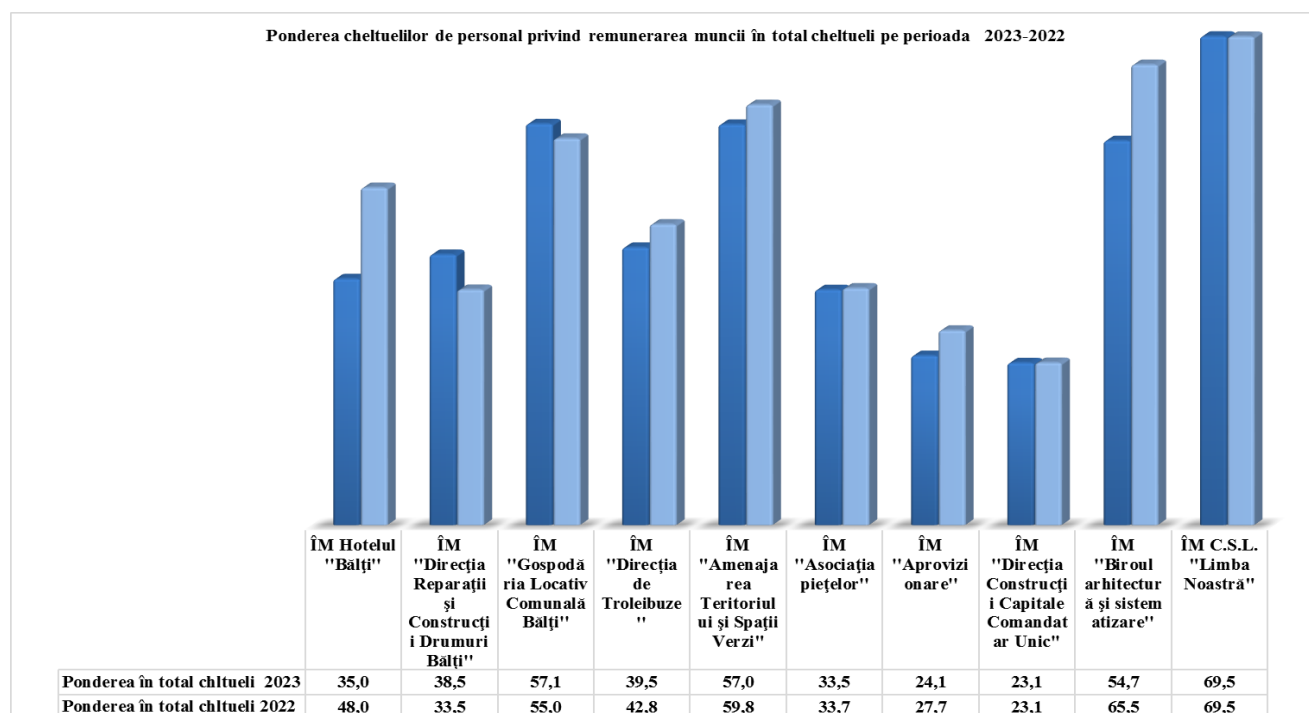

Figura 3.1.2

Menționăm, că una dintre responsabilitățile administrației întreprinderilor municipale este de a determina modul de reducere a cheltuielilor de personal privind remunerarea muncii fără a compromite calitatea serviciilor.

Conform rezultatelor anului 2023, întreprinderile municipale au înregistrat venituri din vânzări calculate pentru productivitatea muncii în sumă de 304 448,1 mii lei, s-au cu 17,8% mai mult față anul 2022. Procentul îndeplinirii obiectivelor programate conform planurilor de afaceri pe anul 2023, constituie 93%.

Tabelul 3.1.3

Denumirea întreprinderii municipale		Venituri din vânzări mii lei	Remunerarea muncii mii lei	Ponderea fondului de salarizare în volumul vânzărilor %	Salariul mediu pe întreprindere lei	Corelației dintre salariul mediu lunar al funcționarilor și cel al muncitorilor	Corelația dintre salariul mediu al conducătorului și salariului mediu pe întreprindere
ÎM Hotelul "Bălți"	Planificat 2023	7366,0	2906,4	39,5	7812,9	2,6	4,2
	Realizat 2023	6570,9	2330,9	35,5	7834,7	3,0	3,5
	% de îndeplinire	89,2	80,2	89,9	100,3	116,1	83,3
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	Planificat 2023	58118,0	24323,3	41,9	8307,1	1,2	2,7
	Realizat 2023	55544,7	22834,2	39,3	9004,5	1,4	2,3
	% de îndeplinire	95,6	93,9	93,8	108,4	119,6	84,2
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	Planificat 2023	43981,9	24253,4	55,1	6875,0	1,5	3,9
	Realizat 2023	41931,3	22619,6	51,1	7824,6	1,5	2,5
	% de îndeplinire	95,3	93,3	92,7	113,8	100,6	64,1
ÎM "Direcția de Troleibuze"	Planificat 2023	104497,4	39579,4	37,9	10296,0	0,9	3,1
	Realizat 2023	104131,3	42965,9	41,3	12473,1	0,9	2,1
	% de îndeplinire	99,6	108,6	108,9	121,1	105,5	67,7
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	Planificat 2023	31000,0	25730,0	83,2	7147,3	1,2	3,7
	Realizat 2023	41058,8	23189,4	56,5	9301,9	1,2	3,0
	% de îndeplinire	132,4	90,1	67,9	130,1	102,2	81,1
ÎM "Asociația piețelor"	Planificat 2023	27499,2	9468,7	34,9	6933,6	1,8	5,0
	Realizat 2023	26063,3	9019,2	34,6	7118,8	1,79	2,8
	% de îndeplinire	94,8	95,3	99,2	102,7	99,6	56,0
ÎM "Aprovizionare"	Planificat 2023	25437,1	6450,1	25,4	6718,9	1,7	2,6
	Realizat 2023	24831,8	5960,4	24,0	6020,4	1,6	1,7
	% de îndeplinire	97,6	92,4	94,6	89,6	96,2	65,4
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	Planificat 2023	2300,0	1222,8	53,2	7076,4	2,7	2,9
	Realizat 2023	2190,8	1170,5	53,4	6745,4	2,4	3,0
	% de îndeplinire	95,3	95,7	100,4	95,3	89,4	105,2
ÎM "Biroul arhitectură și sistem atizare"	Planificat 2023	1395,0	864,2	57,6	9572,6	5,4	0,8
	Realizat 2023	1296,5	653,6	50,4	10626,9	0,0	0,1
	% de îndeplinire	92,9	75,6	87,5	111,0	0,0	7,5
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	Planificat 2023	698,7	472,0	67,6	9583,1		1,7
	Realizat 2023	828,7	568,8	68,6	10643,1	0,0	1,4
	% de îndeplinire	118,6	120,5	101,5	111,1	0,00,	83,2
Total general planificat 2023		327730,4	141720,4	45,1	8032,3	1,9	30,6
Total general realizat 2023		304448,1	131312,5	45,5	8759,3	1,4	2,2
% de îndeplinire 2023		93%	93%	101%	109%	73%	7%

Datele prezentate în tabelul 3.1.3 reflectă depășirea veniturilor din vânzări asupra nivelului prevăzut de planul de afaceri pe anul 2023, la 3 întreprinderi municipale: ÎM "Direcția de Troleibuze" (100%), ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"(132,4%) și ÎM C.S.L. "Limba Noastră"(118,6%).

În același timp, 7 întreprinderi municipale nu au atins indicatorii planificați.

Executarea părții de cheltuieli privind remunerarea muncii, a întreprinderilor municipale pe anul 2023 a constituit 131 312,5 mii lei sau la nivel de 93% față de cheltuielile planificate.

Comparativ cu cheltuielile privind remunerarea muncii planificate pentru anul 2023, cheltuielile executate s-au majorat la 2 întreprinderi municipale: *ÎM "Direcția de Troleibuze"*(108,6%), *ÎM C.S.L. "Limba Noastră"*(120,5%).

În același timp, 8 întreprinderi municipale nu au atins indicatorii planificați.

În urma analizei corelației dintre salariul mediu lunar al funcționarilor și cel al muncitorilor, s-a constatat depășirea indicatorului executat asupra nivelului prevăzut de planul de afaceri la 6 întreprinderi municipale: *ÎM Hotelul "Bălți"* (116,1%), *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* (119,6%), *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* (100,6%), *ÎM "Direcția de Troleibuze"* (105,5%), *ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"* (102,2%) și *ÎM "Asociația piețelor"* (100%).

Totodată, datele prezentate în tabelul 3.1.3 reflectă depășirea corelației dintre salariul mediu al conducătorului și salariul mediu pe întreprindere față de nivelul prevăzut în planul de afaceri la 1 întreprindere municipale: *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"* (105,2%). În același timp, 9 întreprinderi municipale nu au atins nivelul planificat.

Analizând îndeplinirea obiectivelor programate în planul de afaceri al întreprinderilor municipale în ansamblu, s-a constatat neîncasarea veniturilor planificate din motivul neîndeplinirii serviciilor.

Cheltuielile legate de remunerarea muncii nu au depășit planul stabilit, însă acest aspect a generat pierderi, fiind unul dintre factorii care au contribuit la rezultate financiare negative.

Este recomandabil ca întreprinderile municipale să îmbunătățească planificarea și prognoza veniturilor, să gestioneze mai eficient cheltuielile de remunerare a muncii și să optimizeze gestionarea resurselor umane pentru a asigura o mai bună performanță financiară și respectarea obiectivelor stabilite.

3.2. Analiza corelației dintre salariul mediu lunar și productivitatea muncii.

Corelația între productivitatea muncii și salariu se exprimă prin creșterea mai rapidă a productivității muncii în raport cu creșterea salariului mediu. Pentru desfășurarea reușită a activității economice este foarte importantă capacitatea întreprinderii de a diminua cheltuielile salariale ca indicator de efort în comparație cu dinamica veniturilor din vânzări ca indicator de efect.

În anul 2023 pe întreprinderile municipale, constatăm următoarele:

Tabelul 3.2.1

Anul	Numărul întreprinderilor municipale, supuse analizei	Rata de creștere productivității muncii ce depășește rata de creștere a salariului mediu	Rata de creștere a salariului mediu ce depășește rata de creștere productivității muncii
	numărul întreprinderilor municipale	numărul întreprinderilor municipale	numărul întreprinderilor municipale
2022	10	8	2
2023	10	5*	5**

* *ÎM "Direcția de Troleibuze"*

ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"

ÎM "Aprovizionare"

ÎM "Asociația piețelor"

ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"

** *ÎM C.S.L. "Limba Noastră"*

ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"

ÎM Hotelul "Bălți"

ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"

ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"

Concomitent, menționăm, că din 10 întreprinderi municipale la 5 entități rata medie de creștere a salariului depășește rata de creștere a productivității. Acest indicator este negativ, în situația în care 3 întreprinderi municipale înregistrează pierderi nete.

Productivitatea este unul din cel mai important indicator al eficienței activității economice a întreprinderilor municipale, care reflectă eficacitatea muncii cheltuite în procesul de producție. Ca rezultat productivitatea muncii constituie factorul decisiv de sporire a volumului producției, de reducere a costurilor de producție și de creștere a rentabilității.

Tabelul 3.2.2

Dinamica productivității muncii și a ratelor salariale ale Întreprinderilor Municipale anii 2022-2023 în %						
Denumirea întreprinderii municipale	2022		2023		Devieri 2023 în comparație 2022	
	Rata de creștere a productivității muncii față de anul precedent, în %.	Rata medie de creștere a salariului față de anul precedent, în %.	Corelația dintre salariul mediu lunar și productivitatea muncii %	Ritmu de creștere a salariului mediu în comparație cu anul precedent. %	Corelația	Ritmu de creștere a
					dintre salariul mediu lunar și productivitate a muncii %	salariului mediu în comparație cu anul precedent. %
ÎM Hotelul "Bălți"	653,5	167,7	69,6	129,3	10,7	77,1
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	97,0	90,7	121,5	134,4	125,2	148,1
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	115,3	103,4	120,0	132,3	104,1	127,9
ÎM "Direcția de Troleibuze"	119,8	118,2	143,7	128,0	120,0	108,3
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	109,7	99,4	138,6	139,5	126,4	140,3
ÎM "Asociația pietelor"	106,1	107,1	106,3	107,2	100,2	100,1
ÎM "Aprovi zionare"	132,6	110,3	116,5	114,1	87,9	103,5
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	104,7	98,2	68,0	82,9	64,9	84,5
ÎM "Biroul arhitectură și sistem atizare"	93,9	89,4	191,8	119,8	204,3	134,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	98,8	103,3	115,9	151,2	117,3	146,4
Total General	163,1	108,8	119,2	123,9	73,1	113,9

Potrivit tabelului 3.2.2. întreprinderile municipale în anul de gestiune au înregistrat o rată de creștere a productivității muncii de 119.2% ceea ce reprezintă o diminuare de 26,9% față de anul 2022.

Cel mai înalt ritm de creștere al productivității muncii a înregistrat *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"* (191,8%). Totodată cel mai mic ritm de creștere al productivității muncii a înregistrat *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"* (68%). În anul de gestiune s-a înregistrat o diferență negativă, între rata productivității și rata medie a salariului.

Conform bazei comparabile, rata medie de creștere a salariului și rata de creștere a productivității muncii se prezintă astfel:

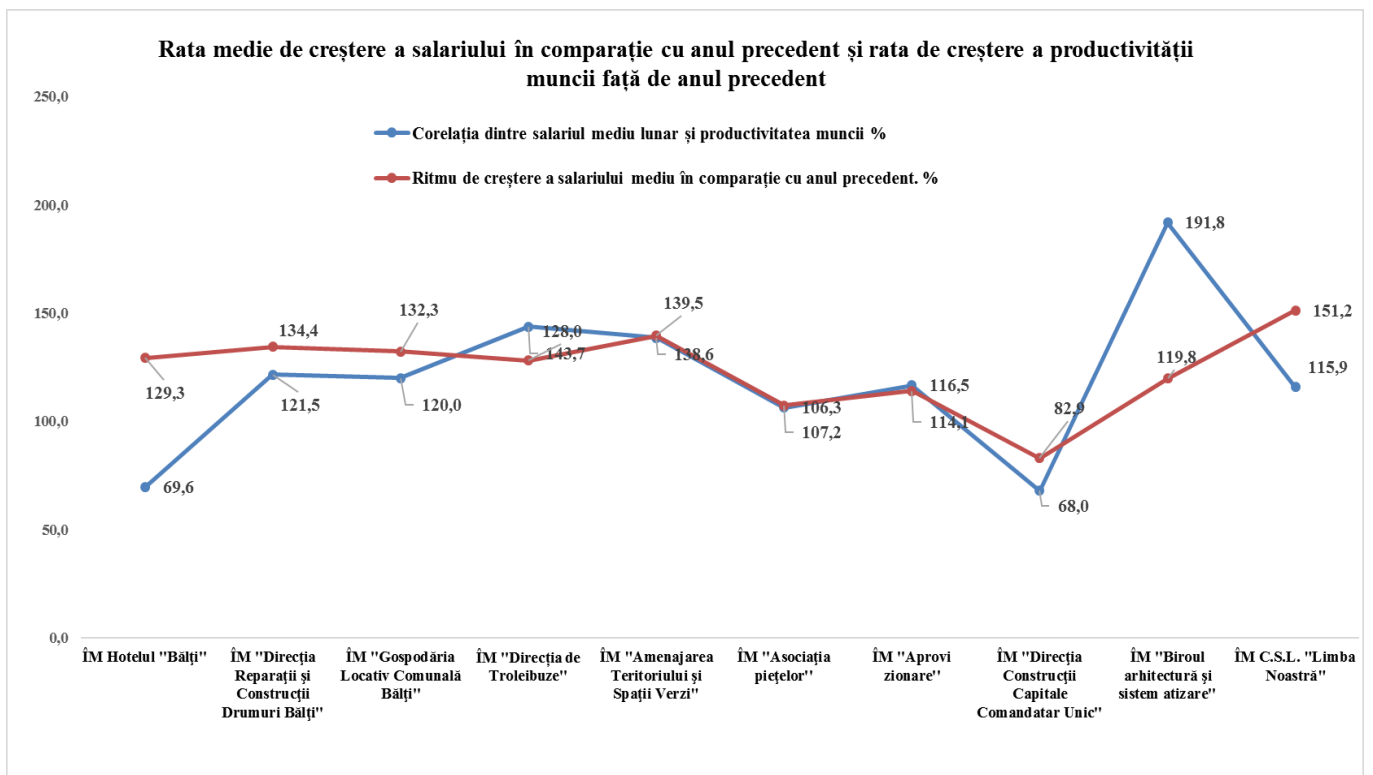

Figura 3.2.1

3.3. Salariul mediu lunar la întreprinderile municipale pentru perioada anilor 2023-2022

La situația din 31.12.2023, valoarea salariului mediu lunar pe întreprinderile municipale a constituit 9 241 lei, ceea ce reprezintă o creștere de 28,5% față de anul precedent.

Informația pe întreprinderile municipale este redată în tabelul de mai jos:

Tabelul 3.3.1

Anul	Numărul întreprinderilor municipale, supuse analizei	creșterea salariului mediu lunar	diminuarea salariului mediu lunar
	numărul întreprinderilor municipale	numărul întreprinderilor municipale	numărul întreprinderilor municipale
2022	10	9	1
2023	10	9**	1*

* ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"

**

ÎM "Asociația piețelor"

ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"

ÎM "Direcția de Troleibuze"

ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"

ÎM "Aprovizionare"

ÎM C.S.L. "Limba Noastră"

ÎM Hotelul "Bălți"

ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"

ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"

Tabelul 3.3.2

Salariul mediu lunar pe întreprinderile municipale pentru perioada anilor 2022-2023												
Denumirea întreprinderii municipale	Numărul mediu de personal				Fond salarial (mii lei)				Salariu mediu lunar (lei)			
	2022	2023	suma(+)	în %	2022	2023	suma(+)	în %	2022	2023	suma(+)	în %
ÎM Hotelul "Bălți"	26,0	24,0	-2,0	92,3	1 890,7	2 256,4	365,7	119,3	6 059,9	7 834,7	1 774,8	129,3
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	236,0	202,1	-33,9	85,6	18 980,0	21 837,7	2 857,7	115,1	6 702,0	9 004,5	2 302,5	134,4
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	232,0	228,0	-4,0	98,3	16 466,8	21 408,1	4 941,3	130,0	5 914,8	7 824,6	1 909,8	132,3
ÎM "Direcția de Troleibuze"	290,0	276,0	-14,0	95,2	33 906,9	41 310,9	7 404,0	121,8	9 743,4	12 473,1	2 729,7	128,0
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	240,0	207,0	-33,0	86,3	19 208,3	23 105,9	3 897,6	120,3	6 669,5	9 301,9	2 632,3	139,5
ÎM "Asociația piețelor"	102,0	103,0	1,0	101,0	8 125,3	8 798,8	673,5	108,3	6 638,3	7 118,8	480,5	107,2
ÎM "Aprovi zionare"	74,0	80,0	6,0	108,1	4 683,9	5 779,6	1 095,7	123,4	5 274,7	6 020,4	745,8	114,1
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	14,5	14,4	-0,1	99,3	1 415,0	1 165,6	-249,4	82,4	8 132,2	6 745,4	-1 386,8	82,9
ÎM "Biroul arhitectură și sistem atizare"	6,6	4,4	-2,2	66,7	702,6	561,1	-141,5	79,9	8 871,2	10 626,9	1 755,7	119,8
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	4,0	4,2	0,2	105,0	337,9	536,4	198,5	158,7	7 039,6	10 643,1	3 603,5	151,2
Total General	1 225,1	1 143,1	-82,0	93,3	105 717,4	126 760,5	21 043,1	119,9	7 191,1	9 241,0	2 049,9	128,5

Potrivit datelor tabelului 3.3.2. cea mai mare creștere a salariului mediu lunar s-a înregistrat la ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi" (139,5%), ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" (132,3%) și ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"(134,4%).

În anul de gestiune întreprinderile municipale au înregistrat o scădere a numărului mediu de personal cu 6,7% în comparație cu anul 2022. Cea mai mare creștere a numărului mediu de personal (108,1%) s-a constatat ÎM "Aprovi zionare".

În pofida micșorării numărului mediu de personal, fondul de salarizare a înregistrat o creștere de 19,8% față de anul precedent. Cea mai mare creștere a fost înregistrată la ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" (130%).

Tabelul 3.3.3

Analiza salariului mediu lunar pe ÎM pentru anul 2023									
Întreprinderile Municipale	Numărul mediu de personal pentru calcularea salariilor medii pe perioada 2023			Fond salarial mii lei pe perioada 2023			Salariu mediu lunar mii lei pe perioada 2023		
	Total	Funcționarilor	Muncitori	Total	Funcționarilor	Muncitori	Salariu mediu lunar mii lei	Funcționarilor	Muncitori
ÎM Hotelul "Bălți"	24,0	5,0	19,0	2 256,4	990,4	1 266,0	7 834,7	16 506,7	5 552,6
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	202,1	30,7	171,4	21 837,7	4 466,2	17 371,5	9 004,5	12 123,2	8 445,9
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	228,0	38,0	190,0	21 408,1	4 962,8	16 445,3	7 824,6	10 883,3	7 212,9
ÎM "Direcția de Troleibuze"	276,0	56,0	220,0	41 310,9	8 039,1	33 271,8	12 473,1	11 962,9	12 603,0
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	207,0	40,0	167,0	23 105,9	5 246,5	17 859,4	9 301,9	10 930,2	8 911,9
ÎM "Asociația piețelor"	103,0	56,0	47,0	8 798,8	5 992,9	2 805,9	7 118,8	8 918,0	4 975,0
ÎM "Aprovi zionare"	80,0	7,0	73,0	5 779,6	775,3	5 004,3	6 020,4	9 229,8	5 712,7
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	14,4	11,4	3,0	1 165,6	1 051,0	114,6	6 745,4	7 682,7	3 183,3
ÎM "Biroul arhitectură și sistem atizare"	3,2	3,2	0,0	561,1	561,1	0,0	10 626,9	14 612,0	0,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	4,2	4,2	0,0	536,4	536,4	0,0	10 643,1	10 643,1	0,0
Total General	1 141,9	251,5	890,4	126 760,5	32 621,7	94 138,8	9 241,0	10 809,0	8 810,5

În urma analizei tabelului 3.3.3. se constată, că salariul mediu lunar al muncitorilor întreprinderilor municipale este în creștere cu 34,1% față de anul precedent și constituie 8 810,5 lei.

Salariul mediu lunar al funcționarilor pe anul 2023 constituie 10 809 lei sau în creștere cu 22,2% față de anul 2022. Informația detaliată pe fiecare întreprindere municipală aparte este redată în anexa 3.1.

Este de menționat că dinamica efectivului de personal a fost condiționată de:

- scăderea numărului mediu al funcționarilor cu 24,8%.

3.4. Corelația dintre salariul mediu lunar și quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023

Potrivit analizei activității întreprinderilor municipale, salariul mediu lunar plătit angajaților în anul 2023 a constituit 9 241 lei, majorându-se cu 28,5% față de anul 2022. Această majorare a fost condiționată de majorarea quantumului minim garantat a salariului în sectorul real, conform Hotărârii Guvernului nr. 936 din 28.12.2022. Quantumul salariului mediu lunar pe economie conform legislației a constituit 11700 lei.

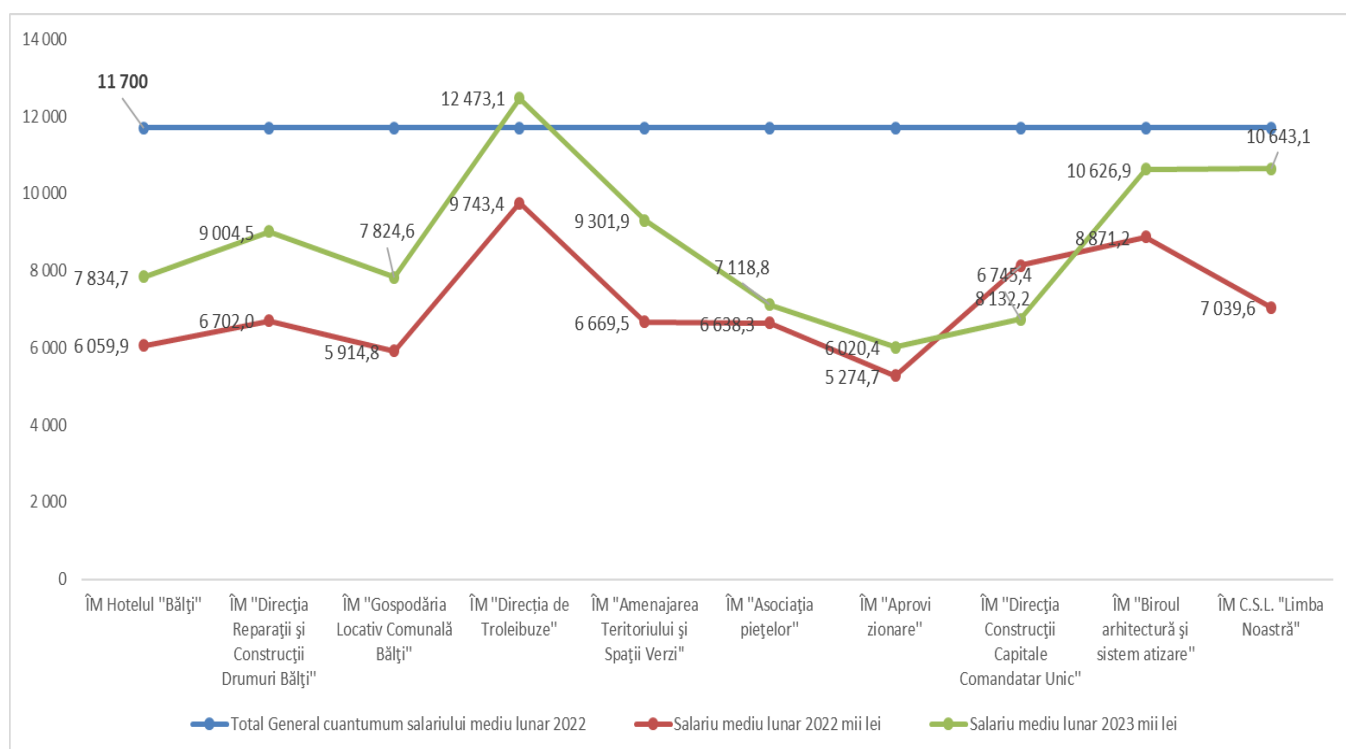

Figura 3.4.1

Salariul mediu lunar la întreprinderea municipală *ÎM "Direcția de Troleibuze"* este mai mare cu 6,6% decât salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2023. Este de remarcat faptul că la *ÎM Hotelul "Bălți"*, *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"*, *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"*, *ÎM "Asociația piețelor"*, *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"*, *ÎM "Aprovizionare"*, *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"*, *ÎM C.S.L. "Limba Noastră"* și *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"* salariul mediu lunar este mai mic decât quantumul salariului mediu pe economie pentru anul 2023. Astfel, cel mai scăzut nivel al salariului mediu lunar se înregistrează la *ÎM "Aprovizionare"*, - 6020,4 lei, sau cu 48,5% mai mic decât quantumul salariului mediu lunar pe economie.

3.5. Corelația dintre salariul mediu lunar al funcționarilor, muncitorilor și administratorului.

Analiza corelației dintre salariul mediu lunar al funcționarilor și muncitorilor pentru totalul întreprinderilor municipale indică o valoare de 1,2%, ceea ce sugerează o relație foarte slabă între aceste două categorii de salarii. Conform tabelului 3.5.1, această corelație a înregistrat variații semnificative în rândul diferitelor întreprinderi municipale.

Tabelul 3.5.1

Corelația dintre salariul mediu al funcționarilor				
Denumirea întreprinderii municipale	2022	2023	Devieri 2023 în comparație 2022	
			suma(+/-)	în %
ÎM Hotelul "Bălți"	3,4	3,0	-0,4	88,4
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	1,5	1,4	0,0	97,5
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	1,6	1,5	0,0	97,1
ÎM "Direcția de Troleibuze"	0,8	0,9	0,1	113,6
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	1,5	1,2	-0,2	83,6
ÎM "Asociația piețelor"	1,8	1,8	0,0	97,3
ÎM "Aprovizionare"	1,9	1,6	-0,3	85,4
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	2,9	2,4	-0,5	84,0
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	2,8	0,0	-2,8	0,0

Conform tabelului 3.5.1. corelația dintre salariul mediu lunar al funcționarilor și muncitorilor este redată în felul următor:

- s-a majorat la **1 întreprindere municipală**: *ÎM "Direcția de Troleibuze" 113%*.
- s-a diminuat la **8 întreprinderi municipale**: *ÎM "Asociația piețelor" și ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic", ÎM Hotelul "Bălți", ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți", ÎM "Amenajarea Teritoriului Spații Verzi", ÎM "Aprovizionare", ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare" și ÎM "Limba Noastră"*.

În contrast, la opt întreprinderi municipale, corelația a scăzut, indicând o divergență crescută între salariile funcționarilor și cele ale muncitorilor.

Pe parcursul perioadei de gestiune, corelația dintre salariul mediu al administratorului și salariul mediu pe întreprindere municipală a înregistrat o scădere de 25,2% față de anul precedent. Această diminuare sugerează o reducere a discrepanței salariale între administratorii întreprinderilor și ceilalți angajați, fiind motivată de creșterea salariilor medii ale angajaților.

În concluzie, variațiile corelației salariale evidențiate în raport sugerează necesitatea unor evaluări suplimentare și ajustări în politicile salariale ale întreprinderilor municipale pentru a asigura echitatea și motivarea angajaților. Este esențial ca aceste întreprinderi să monitorizeze constant structura salarială și să implementeze măsuri corespunzătoare pentru a menține un echilibru între salariile diferitelor categorii de angajați, contribuind astfel la îmbunătățirea performanței și satisfacției la locul de muncă

Întreprinderile Municipale	Corelația dintre salariul mediu al administratorului și salariul mediu pe întreprindere municipală			
	2022	2023	Devieri 2023 în comparație 2022	
			suma (+-)	în %
ÎM Hotelul "Bălți"	3,6	3,5	-0,1	97,2
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	3,6	2,3	-1,3	63,3
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	4,7	2,5	-2,2	53,2
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2,6	2,1	-0,5	80,8
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	4,1	3,0	-1,1	73,2
ÎM "Asociația piețelor"	3,3	2,8	-0,5	84,8
ÎM "Aprovizionare"	2,2	1,7	-0,5	77,3
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	2,8	3,0	0,2	108,2
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	1,1	0,1	-1,0	5,5
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	1,9	1,4	-0,5	73,2
Total General	2,7	2,0	-0,7	74,8

Dinamica respectivă este condiționată de:

- creșterea corelației dintre salariul mediu al administratorului și salariului mediu pe întreprindere la **1** întreprindere municipală *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic" 108,2%*.
- scăderea corelației dintre salariul mediu al administratorului și salariului mediu pe întreprindere la **9** întreprinderi municipale (*ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" ÎM "Direcția de Troleibuze", ÎM "Aprovizionare", ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi", ÎM "Asociația piețelor", ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare", ÎM Hotelul "Bălți", ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" și ÎM C.S.L. "Limba Noastră"*).

Analiza dată este prezentată în graficul de mai jos:

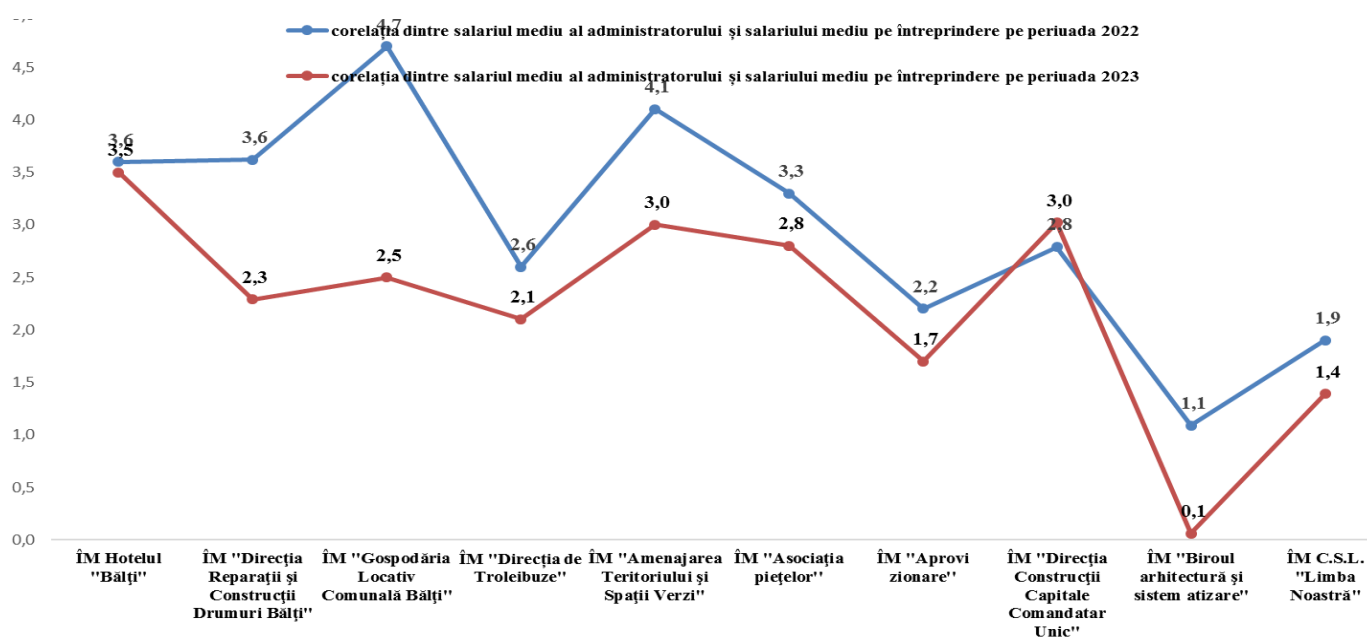

Figura 3.5.1

Este de menționat faptul că, în comparație cu anul 2022, în anul de gestiune se atestă o îmbunătățire a indicatorilor de corelație dintre salariul mediu al administratorului și salariului mediu pe întreprindere municipală, ceea ce influențează pozitiv la rezultatul financiar a întreprinderilor municipale.

În urma analizei fondului de salarizare, din perspectiva utilizării resurselor de muncă, întreprinderile municipale trebuie să modifice modalitatea de motivare a salariaților pentru a obține rezultate pozitive în activitatea de antreprenariat.

Este necesar ca întreprinderile municipale să raționalizeze și să optimizeze cheltuielile legate de retribuirea muncii angajaților.

Analiza performanțelor financiare ale întreprinderilor municipale au relevat că unele entități ar putea să modifice actualul sistem de remunerare bazat pe valoarea tarifară, care nu stimulează productivitatea muncii și contribuie la generarea de pierderi. Se recomandă trecerea la un sistem de remunerare bazat pe cantitatea muncii realizate într-o perioadă de timp. Prin adoptarea acestui sistem, întreprinderile municipale își vor putea îmbunătăți productivitatea și performanțele financiare, asigurând recompense juste și echitabile pentru eforturile angajaților.

4. ANALIZA ACHIZIȚIILOR DE BUNURI, LUCRĂRI ȘI SERVICII

Valoarea bunurilor, serviciilor și lucrărilor contractate de către întreprinderile municipale în anul 2023 a însumat 104 148,1 mii lei sau cu 22 458,9 mii lei mai mult față de anul 2022. (Anexa nr.1)

Dinamica respectivă a fost determinată de majorarea prețurilor la materia primă folosită în producere, piese de schimb pentru utilaje și mijloace de transport. Majorarea valorii bunurilor, serviciilor și lucrărilor contractate de către întreprinderile municipale în anul 2023, ca urmare a majorării prețurilor la materii prime și piese de schimb, necesită o abordare strategică și atentă precum analiza costurilor și optimizarea achizițiilor, diversificarea furnizorilor, eficiența energetică și negocierea contractelor pe termen lung.

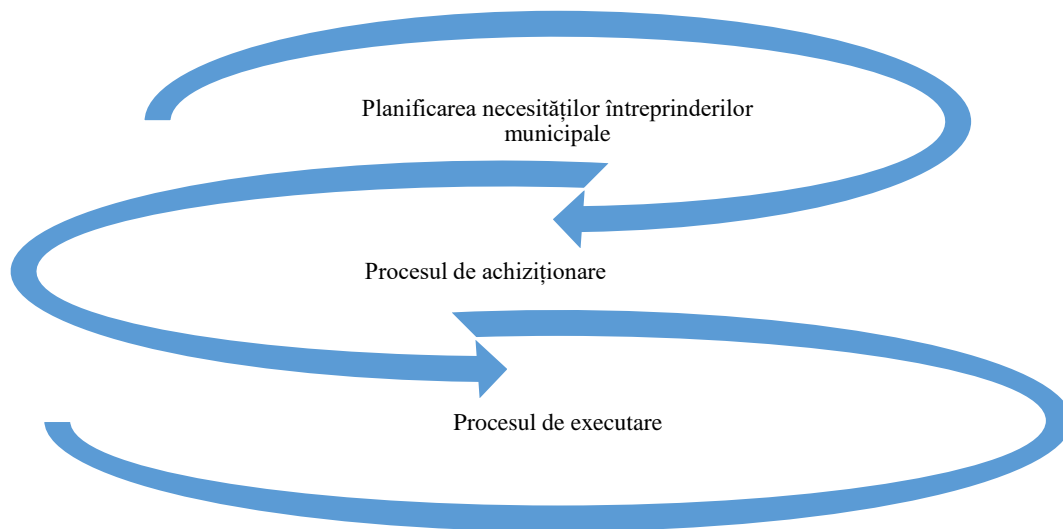
Toate acestea pot contribui la reducerea impactului financiar al majorării prețurilor și la asigurarea unei gestionări eficiente a resurselor financiare în cadrul întreprinderilor municipale.

Modul în care întreprinderile municipale contractează achizițiile determină, în mare parte, eficiența gestionării banilor publici și veniturilor proprii utilizate pentru realizarea obiectivelor instituționale. De aceea, eventualele pierderi din achiziții afectează dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor prestate, dar și calitatea vieții beneficiarilor. Astfel, atingerea unei performanțe înalte în achiziții poate fi asigurată prin monitorizare, supraveghere și control al achizițiilor.

În acest context, principiile fundamentale ale achizițiilor sunt:

- Transparența;
- Tratatamentul egal;
- Concurența liberă;
- Recunoașterea reciprocă și proporționalitatea.

Procesul de achiziții poate fi împărțit în trei etape:

- ***Elaborarea planurilor trimestriale și modificări al planurilor aprobate în cazul identificării unor noi surse financiare;***

Planificarea achizițiilor este o etapă importantă în procesul de achiziții, deoarece trebuie să se bazeze pe necesitățile concrete, pentru cantitatea, calitatea și termenele/perioadele specificate, calitatea acestora influențând economia și eficacitatea achizițiilor.

Planificarea defectuoasă, inefficientă și netransparentă și, respectiv, lipsa acestui proces, subminează calitatea procesului de achiziții și poate determina ineficiența mijloacelor. Acest fapt este determinat de lipsa unei legături vizibile între etapa de planificare a bugetului și întocmirea planului de achiziții. Astfel, aceste probleme ar avea un șir de consecințe:

- Solicitări de clarificare din partea ofertanților, ceea ce duce la tergiversarea implementării proiectelor, anularea procedurilor de achiziții și la consumul exagerat de timp.
- Calitatea redusă a rezultatelor obținute în urma executării contractelor de achiziții.
- Irosirea resurselor prin majorarea prețurilor bunurilor, lucrărilor, serviciilor procurate ca urmare a concurenței limitate.

Potrivit informațiilor prezentate de întreprinderile municipale, s-a constatat că în cadrul entităților au fost planificate 275 proceduri de achiziție în valoare de 132 458,3 mii lei, sau cu 79 proceduri de achiziție în valoare de 50 416,6 mii lei mai mult față de anul 2022, dintre care 29 270,1 mii lei (22,1%) era necesar să se repartizeze pentru 206 achiziții de valoare mică. Achiziții în valoare totală de 8 215,1 mii lei (6,2%) urmau să fie realizate prin 14 proceduri cererea ofertelor de preț, 59 441,4 mii lei (44,9%) urmau a fi alocați pentru 34 achiziții realizate prin licitații deschise. De asemenea, se planifica ca 21 achiziții în valoare de 35 531,7 mii lei (26,8%) să fie realizate prin contracte dintr-o singură sursă. Întreprinderile municipale ar trebui să acorde o atenție deosebită asigurării transparenței și concurenței în procedurile de achiziție. Utilizarea platformelor electronice de achiziții publice și aplicarea unor criterii obiective de selecție pot asigura o competiție corectă și o selectare a furnizorilor pe baza eficienței și calității oferite. Evaluarea furnizorilor, negocierea prețurilor și stabilirea criteriilor clare de selecție pot contribui la eficientizarea acestor achiziții.

Tabel 4.2

Contractele de achiziții publice planificate pentru anul 2023 de către întreprinderile municipale

Denumirea întreprinderii municipale		Achiziții de valoare mică	Cererea ofertelor de prețuri	Licitație deschisă	Contract dintr-o singură sursă	Total
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți	Numărul procedurilor	13	7	13	3	36
	Valoarea contractelor, mii lei	2 082,2	3 803,0	33 268,0	8 892,6	48 045,8
ÎM "Direcția de Troleibuze"*	Numărul procedurilor	2		1	1	4
	Valoarea contractelor, mii lei	9476,3		1300,0	18603,1	29 379,4
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	Numărul procedurilor	47	5	2	6	60
	Valoarea contractelor, mii lei	2 925,4	3 445,0	4 320,0	1 458,0	12 148,4
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	Numărul procedurilor	8				8
	Valoarea contractelor, mii lei	93,1				93,1
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	Numărul procedurilor	22		2,0	3,0	27
	Valoarea contractelor, mii lei	90,3		2 275,6	4 137,6	6 503,5
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	Numărul procedurilor	16				16
	Valoarea contractelor, mii lei	40,7				40,7
ÎM "Aprovizionare"	Numărul procedurilor	28		12		40
	Valoarea contractelor, mii lei	6 413,0		10 517,4		16 930,4
ÎM Hotelul "Bălți"	Numărul procedurilor	20				20
	Valoarea contractelor, mii lei	2 823,2				2 823,2
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi".	Numărul procedurilor	45		2	8	55
	Valoarea contractelor, mii lei	4 630,3		3 792,4	2 440,4	10 863,1
ÎM "Asociația piețelor"	Numărul procedurilor	5	2	2,0		9
	Valoarea contractelor, mii lei	695,6	967,1	3 968,0		5 630,7
Total	Numărul procedurilor	206	14	34	21	275
	Valoarea contractelor, mii lei	29 270,1	8 215,1	59 441,4	35 531,7	132 458,3

* ÎM "Direcția de Troleibuze – realizează și execută planul de achiziții cu excepții în conformitate cu art. 5 alin. (1) li. a) Legii RM privind achizițiilor publice nr.131 din 03.07.2015 și în conformitate cu Legea RM privind achizițiile în sectoarele energiei, ape, transporturilor și serviciilor poștale nr. 74 din 21.05.2020

Lipsa unui Program anual de achiziții, întemeiat corespunzător, cu referințe la notele de fundamentare ale tuturor necesităților de produse, lucrări și servicii identificate de întreprinderile municipale, nu asigură calcularea conformă a valorii estimate a contractelor de achiziții și publicarea anunțului de intenție pe pagina web a întreprinderii și a fondatorului.

Un lucru cert este, că aplicarea mecanismului stabilit pentru achizițiile de bunuri, de lucrări sau servicii are un șir de avantaje, dintre, care cele mai principale ar fi următoarele:

- Asigurarea unei transparențe maxime a procesului de achiziție a mărfurilor și serviciilor;
- Eliminarea, în mare măsură, a examinării subiective a unor oferte și prestabilirea din start, a aplicării principiul celei mai avantajoase, din punct de vedere economic, oferte.

➤ **Desfășurarea procedurilor de achiziții;**

La situația din 31.12.2023, întreprinderile municipale au efectuat achiziții de bunuri/lucrări/servicii destinate acoperirii necesităților de producere și asigurării bazei tehnico-materiale, în sumă totală de cca 104 148,1 mii lei.

Tabelul 4.4

Sinteza achizițiilor pentru anul 2023

Denumirea întreprinderii municipale	Total					
	Planului de achiziții		Monitorizarea contractelor		Devieri	
	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți	36	48 045,8	56	34 795,8	-20	13 250,0
ÎM "Direcția de Troleibuze"	4	29 379,4	4	20 934,1	0	8 445,3
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	60	12 148,4	59	8 328,0	1	3 820,4
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	8	93,1	7	83,4	1	9,7
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	27	6 503,5	27	6 503,5	0	0,0
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	16	40,7	16	40,7	0	0,0
ÎM "Aprovizionare"	40	16 930,4	40	16 930,4	0	0,0
ÎM Hotelul "Bălți"	20	2 823,2	20	2 238,0	0	585,2
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spatii Verzi".	55	10 863,1	81	8 507,2	-26	2 355,9
ÎM "Asociația piețelor"	9	5 630,7	9	5 787,0	0	-156,3
Total	275	132 458,3	319	104 148,1	-44	28 310,2

Tipul de proceduri utilizate constituie un element-cheie care indică gradul de transparență. Atunci când se utilizează proceduri deschise, există șanse mai mari ca transparența și concurența să fie ridicate. Pentru anul 2023, potrivit informațiilor prezentate, întreprinderile municipale au 319 contracte (259-VM, 14-COP, 34-LD, 22-CSS) în valoare de 104 148,1 mii lei. Totodată, trebuie de menționat că suma estimată inițial pentru achiziții constituia 132 458,3 mii lei. În consecință diferența dintre suma estimată și valoarea

finală a contractelor a constituit 28 310,2 mii lei. Dinamica respectivă a fost generată de lipsa mijloacelor financiare. O monitorizare riguroasă a bugetului și a cheltuielilor este esențială pentru a detecta și corecta eventualele discrepanțe financiare în timp util. Întreprinderile municipale ar trebui să pună în aplicare un sistem de raportare și monitorizare regulat, astfel încât să poată identifica și remedia problemele financiare într-un stadiu incipient. Pentru a evita discrepanțele între suma estimată inițial și valoarea finală a contractelor, este important să se efectueze o evaluare mai precisă și detaliată a necesităților și costurilor asociate achizițiilor. Întreprinderile municipale trebuie să aloce resurse suplimentare pentru a efectua o analiză mai riguroasă a pieței și a prețurilor înainte de stabilirea estimărilor inițiale.

Devieri esențiale între numărul de proceduri estimate și contractate s-au înregistrat la *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"*- în anul 2023 au fost încheiate 69 contracte de valoare mică în valoare de 3 836,0 mii lei, sau cu 24 contracte mai mult decât a fost estimat în planul de achiziții de asemenea la *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"*, în anul 2023 au fost încheiate 44 contracte de valoare mică în valoare de 18 337,5 mii lei, sau cu 31 contracte în sumă de 16 255,3 mii lei mai multe decât a fost estimat în planul de achiziții. Este important ca întreprinderile municipale să efectueze o analiză detaliată și completă a nevoilor și cerințelor lor înainte de estimarea numărului de proceduri de achiziție.

Astfel, se pot evita devierile semnificative și se poate asigura o estimare mai precisă a achizițiilor necesare. De asemenea, este necesar ca întreprinderile municipale să monitorizeze în mod regulat implementarea planului de achiziții și să facă ajustări, dacă este necesar. Prin urmărirea atentă a evoluției și a necesităților reale, se poate interveni prompt pentru a evita devierile semnificative între estimările inițiale și contractele încheiate.

Proportia procedurilor de achiziție utilizate

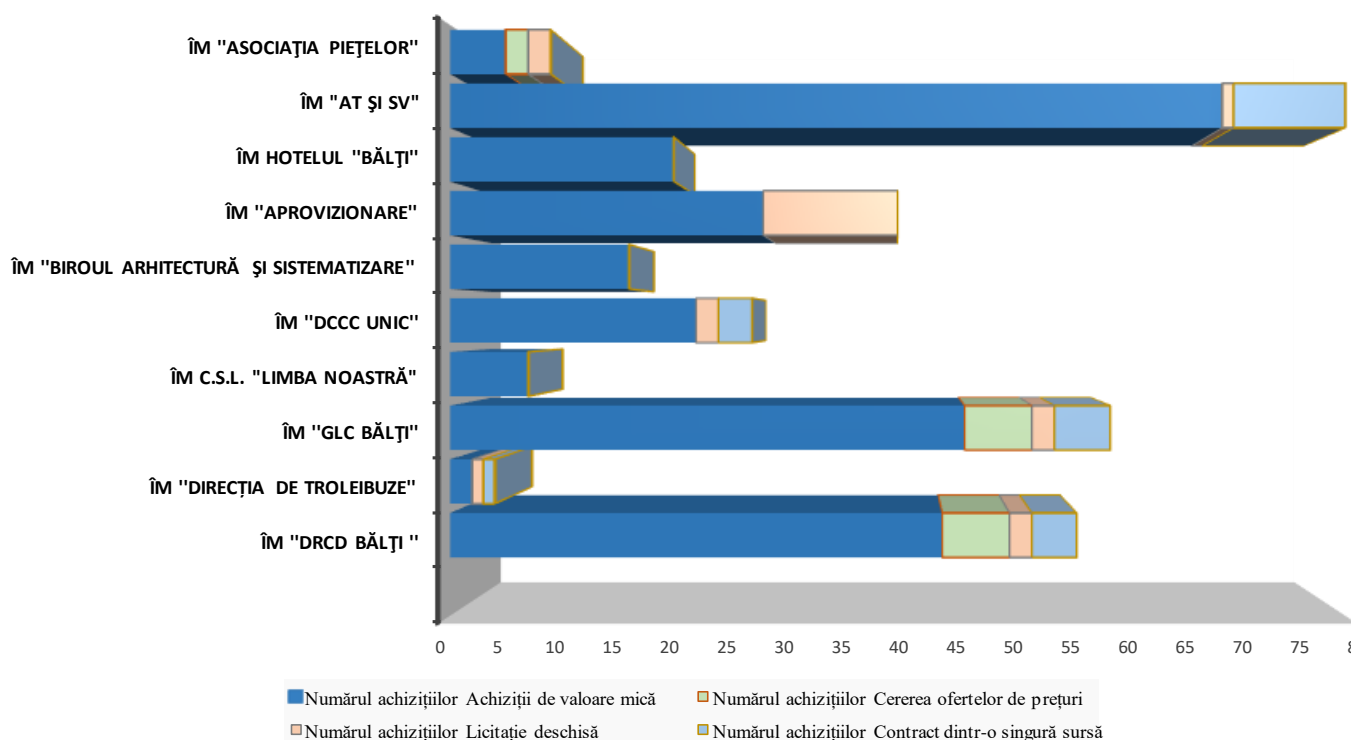

Figura 4.1 Proportia procedurilor de achiziție utilizate în anul 2023

La nivelul întreprinderilor municipale, proporția de atribuire a contractelor pentru care a fost utilizată procedura valoare mică a fost 81,2%, licitație deschisă 4,4%, cererea și oferta de preț 6,9%, contracte

dintr-o singură sursă 7,5%. Această dinamică indică faptul că partea observabilă a achizițiilor este relativ transparentă.

➤ ***Constatările Curții de Conturi în urma auditului conformității gestionării patrimoniului public și a resurselor financiare de către întreprinderile din domeniul gospodăriei comunale în anul 2023, privind respectarea cadrului legal al procedurilor de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor.***

Conform prevederilor art.76 din Legea nr.131 din 03.07.2015, autoritatea contractanta nu are dreptul sa divizeze achiziția prin încheierea de contracte de achiziții publice separate in scopul aplicării unei alte proceduri de achiziție publica decât procedura care ar fi fost utilizata în conformitate cu prezenta lege in cazul in care achiziția nu ar fi fost divizata.

Astfel, contrar prevederilor menționate, in anul 2023 întreprinderile au admis divizarea achizițiilor publice si au efectuat procurări prin aplicarea mai multor proceduri.

Ca exemplu, *I.M. "DRCD Bălți"* a procurat bitum în sumă totală de 3,90 mil. lei prin 3 proceduri/contracte separate (1 -licitație; 2 - de valoare mica) cu 3 agenți economici. La procurarea indicatoarelor rutiere in suma total a de 1,00 mil. lei, *I.M. "DRCD Bălți"* a admis divizarea achiziției prin 2 proceduri separate (1 - cererea ofertei de pre]; I - de valoare mica), iar la procurarea pietrișului in suma total a de 1,30 mil. lei - prin 2 proceduri/contracte separate cu 2 agenți economici.

La determinarea valorii estimate pentru procurarea unor bunuri/servicii similare, *I.M. "DRCD Bălți"* nu a asigurat aplicarea conformă a unor prevederi legale de reglementare in domeniul achiziției publice si a admis divizarea valorii estimate prin mai multe proceduri separate (de valoare mica/contractare directa), nefiind aplicate principiul valorii estimate cumulative a tuturor obiectelor/loturilor din componenta achizițiilor similare-" si procedura de achiziție unica prin cererea ofertelor de preturi-". Astfel de neconformități, exprimate prin nedefalcarea pe loturi a obiectului achiziției si neaplicarea procedurii de achiziție unice prin procedura cererii ofertelor de preturi, s-au admis in cazul următoarelor procurări efectuate pe parcursul anului 2023: 1) procurarea pieselor de schimb pentru unitățile de transport (24 contracte cu valoarea cumulativa de procurare -1,10 mil. lei); servicii de reparație a unităților de transport (24 contracte cu valoarea cumulativă de procurare - 326,30 mii lei); procurarea materialelor de construcție de ordin general (7 contracte cu valoarea cumulativa de procurare - 644,00 mii lei).

Situații analogice, au fost constatate la: *I.M. GLC Bălți* la procurarea materialelor de construcție în sumă totală a de 2,50 mil. lei.

Cauza admiterii divizării achizițiilor, conform explicațiilor, a fost necesitatea procurării bunurilor prin negocieri directe la începutul anului și utilizării acestora pana la aprobarea planurilor de achiziții publice.

La contrapunerea preturilor la materialele de construcții procurate de către *I.M. GLC Bălți* în cadrul procedurii de licitație deschisa în valoare de 1 970,00 mii lei cu preturile materialelor livrate, auditul a constatat ca operatorul economic câștigător pe 10 poziții a livrat materiale la preturi majorate fata de cele propuse in cadrul licitației, fiind efectuate de către întreprindere cheltuieli neregulate in suma totala de 56,40 mii lei.

Patru contracte de achiziție de valoare mica in sumă totala de 355,80 mii lei au fost semnate de către *I.M. "DRCD Bălți"* fără fi indicat prețul de unitate pentru marfa contractata si valoarea totală de executare a contractului, prin ce nu s-a asigurat respectarea principiilor de transparenta si încredere publica fata de acestea, care sunt reglementate prin prevederile pct,6 si pct. 8 din Regulamentul aprobat prin HG nr.870 din 14.12.2022.

Contrar prevederilor art. 11 alin.(7) din Legea nr.287 din 15.12.2017, la executarea de către agentul economic a contractului de prestare a serviciilor de consultanță în domeniul administrării datelor cu caracter personal în sumă totală de 80,00 mii lei, precum și la executarea contractului de deservire a paginii electronice oficiale în rețeaua Internet a întreprinderii în suma totală de 26,40 mii lei, I.M. "DRCD Bălți" nu a asigurat perfectarea documentelor primare prin care s-ar justifica conținutul faptelor economice și etaloanele cantitative și valorice ale serviciilor efectiv prestate de către antreprenor.

Prestatorii de servicii au prezentat doar facturi fiscale, nefiind documentate și contrasemnate actele de îndeplinire a serviciilor pentru fiecare perioadă facturată. Astfel, la aceste servicii nu este argumentat prețul contractului în raport cu volumul de servicii solicitate/prestate în fiecare lună, adică nu s-au stabilit careva criterii cantitative și calitative de apreciere a costului serviciilor efectiv prestate.

În urma acestor constatări este necesar să se consolideze transparența în achiziții: Deși proporția de atribuire a contractelor prin procedura de valoare mică este semnificativă (81,2%), este important ca întreprinderile municipale să continue să consolideze transparența în achiziții și să asigure o competiție corectă și echitabilă. Aceasta poate fi realizată prin utilizarea platformelor electronice de achiziții publice și prin aplicarea criteriilor obiective de selecție.

Monitorizarea utilizării procedurilor de achiziție: Întreprinderile municipale ar trebui să monitorizeze și să evalueze utilizarea diferitelor proceduri de achiziție, pentru a identifica posibilele probleme sau disfuncționalități. Dacă există o proporție semnificativă de atribuire a contractelor prin proceduri mai puțin competitive, cum ar fi contractele dintr-o singură sursă, este necesară o evaluare atentă a motivelor și a necesității acestor proceduri.

Consolidarea capacității de selecție a furnizorilor: Pentru a asigura o competiție mai mare și o diversitate a furnizorilor, întreprinderile municipale ar trebui să își consolideze capacitatea de selecție a furnizorilor. Acest lucru poate include evaluarea și acreditarea furnizorilor potențiali, stabilirea criteriilor clare de selecție și monitorizarea performanței furnizorilor existenți.

Îmbunătățirea procesului de raportare și monitorizare: Pentru a menține transparența și integritatea în achiziții, întreprinderile municipale ar trebui să îmbunătățească procesul de raportare și monitorizare a procedurilor de achiziție. Aceasta poate include utilizarea unor sisteme de raportare eficiente, verificarea și auditarea periodică a contractelor încheiate și instituirea unui mecanism de raportare a neregulilor sau suspiciunilor de corupție.

În concluzie, proporția semnificativă de atribuire a contractelor prin procedura valoare mică și licitații deschise indică o relativă transparență în achizițiile întreprinderilor municipale. Cu toate acestea, este important ca întreprinderile municipale să continue să consolideze transparența, să monitorizeze și să evalueze utilizarea procedurilor de achiziție și să îmbunătățească procesul de raportare și monitorizare.

Prin aplicarea propunerilor menționate anterior, se poate consolida integritatea și eficiența achizițiilor întreprinderilor municipale.

5. ANALIZA TRANSFERURILOR ALOCATE ÎNTRINDERILOR MUNICIPALE DE LA BUGETUL LOCAL

În anul 2023, suma totală a transferurilor alocate întreprinderilor municipale din bugetul local a constituit 122 419,1 mii lei, mai mult cu 12 949,5 mii lei față de anul 2022 (11,8%) și 12,2% din cheltuielile totale a bugetului municipal, din care, 46 935,9 mii lei (38,3 %) au fost transferuri pentru **servicii în domeniul economiei**, 15 059,2 mii lei (12,3 %) transferuri pentru **protecția mediului înconjurător** și 60 424,1 mii lei (49,4%) transferuri pentru **întreținerea gospodăriei locativ-comunale**.

Tabelul 5.1

Sinteza executării cheltuielilor la situația din 31.12.2023

(mii lei)

Denumirea	Funcția FI-F3	Subprogram P1-P2	anul 2022			anul 2023			Devieri Executat a.2023 în raport cu Executat a. 2022	Devieri Executat în raport cu precizat	Executat către planul precizat %	Pondere cheltuielilor executate (%)
			Aprobat	Precizat	Executat	Aprobat	Precizat	Executat				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10=9-6	11=9-8	12=9*100/8	13
Servicii în domeniul economiei	4		52 319,3	44 903,6	44 903,6	47 920,0	46 935,9	46 935,9	2 032,3		100,0	38,3
<i>Dezvoltarea transportului auto</i>		6404	52 319,3	44 903,6	44 903,6	47 920,0	46 935,9	46 935,9	2 032,3		100,0	38,3
Protecția mediului	5		17 362,6	16 995,7	15 863,4	15 900,0	15 069,2	15 059,2	-804,2	-10,0	99,9	12,3
<i>Managementul integrat al deșeurilor și a substanțelor chimice</i>		7002	17 362,6	16 995,7	15 863,4	15 900,0	15 069,2	15 059,2	-804,2	-10,0	99,9	12,3
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	6		49 537,6	52 511,9	48 702,6	50 400,0	60 428,8	60 424,1	11 721,5	-4,7	100,0	49,4
<i>Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale</i>		7502	43 417,1	47 391,4	44 289,1	45 500,0	54 036,4	54 036,2	9 747,1	-0,2	100,0	44,1
<i>Iluminarea stradala</i>		7505	6 120,5	5 120,5	4 413,5	4 900,0	6 392,4	6 387,9	1 974,4	-4,5	99,9	5,2
Total			119 219,5	114 411,2	109 469,6	114 220,0	122 433,9	122 419,1	12 949,5	-14,8	100,0	100

În cadrul grupei funcționale „**Servicii în domeniul economiei**” cheltuielile bugetare au fost estimate în următoarele programe/subprograme:

➤ **6404, „Dezvoltarea transportului auto”**

Scopul programului este prestarea serviciilor calitative de transport public.

Obiectivele principale sunt îndeplinirea comenzii anuale a serviciilor de transport public electric și majorarea numărului de pasageri cu plata până la nivelul atins în anul 2014. În scopul executării obiectivelor date pentru anul 2023 pentru ÎM "Direcția de Troleibuze" au fost aprobate cheltuieli în sumă de 47 920,0 mii lei și executate în sumă de 46 935,9 mii lei sau la nivel de 100 la sută. Pe parcursul anului au fost precizate mijloace financiare în cuantum de -984,1 mii lei, comparativ cu anul precedent cheltuielile s-au majorat cu 2 032,3 mii lei.

Indicatorii de produs:

➤ distanța anuală parcursă de către parcul de troleibuze este executată la nivelul de 99,6 la sută, iar numărul total de pasageri transportați este îndeplinit la nivel de 108,1 la sută.

Indicatori de eficiență:

➤ suma subvențiilor alocate pentru 1 vehicul-km parcurs s-a majorat cu 0,8 lei sau cu 4,5 la sută, iar pentru 1 pasager s-a micșorat cu 0,1 lei sau cu 3,7 la sută.

Indicatori de rezultat:

➤ gradul de respectare a graficului de circulație a fost executat la nivel de 98,3 la sută, iar gradul de îndeplinire a distanței anuale planificate a fost asigurat la nivel de 99,6 la sută.

În cadrul grupeii funcționale **„Protecția mediului înconjurător”** cheltuielile bugetare au fost estimate în următoarele programe/subprograme:

➤ **7002 „Colectarea, conservarea și distrugerea poluanților organici persistenti a deșeurilor menajere solide și deșeurilor chimice”**

Scopul programului este menținerea mediului ambiant sigur și curat.

Programul include activități de salubritate și curățire a teritoriului de uz comun din mun. Bălți.

În scopul executării obiectivelor date pentru anul 2023 pentru ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" au fost aprobate cheltuieli în sumă de 2 100,0 mii lei și executate în sumă de 1 372,7 mii lei sau la nivel de 65,4 la sută din planul aprobat și la nivel de 100% din planul precizat, pentru ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" au fost aprobate cheltuieli în sumă de 2 600 mii lei și executate în cuantum de 2 486,5 mii lei (la nivel de 95,6 %). ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi" au fost precizate cheltuieli în sumă de 11 200,0 mii lei și executate cheltuieli în sumă de 11 200,0 mii lei sau la nivel de 100% din planul precizat:

Indicatorii de produs:

➤ suprafața teritoriilor măturate, de uz public constituie 162,0 mii m² de către ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", 250,3 mii m² de către ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" și 430,7 mii m² de către ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi". Suprafața teritoriilor publice de uz comun măturate a fost executată la nivel de 100,0 la sută, 843,0 mii m².

Indicatori de eficiență:

➤ costul mediu de salubritate la 1 m² de teritoriu public de uz comun ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" constituie, 8,47 lei sau cu 2,83 lei puțin față de aceeași perioadă a anului 2022 lei, ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" - 9,9 lei , ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"- înregistrează cel mai mare cost, de 26,0 lei, cu 2,5 lei mai puțin decât în anul 2022. Această întreprindere are cele mai mari costuri deoarece este responsabilă nu doar de măturarea teritoriului, ci și de tunderea manuală și mecanică a ierbii și a arbuștilor, utilizând tehnică specializată.

Indicatorii de rezultat:

➤ ponderea suprafeței teritoriilor maturate, față de suprafața totală a străzilor constituie ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" – 10,6%, ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" -16,3%, ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"- 28,1% .

În cadrul grupeii funcționale **„Întreținerea gospodăriei locativ-comunale”** cheltuielile bugetare au fost estimate în următoarele programe/subprograme:

➤ **7502 „Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciile comunale”**

Pentru realizarea scopurilor și obiectivelor programului/subprogramului respectiv, care includ în sine infrastructura gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale dezvoltate și amenajate, au fost aprobate cheltuieli în sumă de 50 400,0 mii lei, însă pe parcursul anului cheltuielile respective au fost precizate și au constituit 60 428,8 mii lei, dintre care au fost executate 60 424,1 mii lei sau la nivel de 100%.

Alocațiile respective au fost repartizate pentru:

1. *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"*- măsurile de protecție civilă a populației și întreținerea obiectelor de protecție civilă, combaterea rozătoarelor și insectelor în fondul locativ cu orice formă de proprietate, întreținerea terenurilor de joacă pentru copii, întreținerea centurilor tinerilor adolescenți, amenajarea microraiioanelor de locuințe, instalarea plăcuțelor cu denumirea străzilor și a numerelor de case și alte cheltuieli de întreținere a fondului locativ municipal. Mijloacele prevăzute pentru activitățile respective (3 900,0 mii lei), au fost executate în sumă de 5 373,9 mii lei sau la nivel de 137,8%.

2. *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"*- deservirea și întreținerea spațiilor verzi - au fost precizate cheltuieli în sumă de 21 550,0 mii lei și executate la nivel de 100%. Întreținerea serviciului de salvare - au fost aprobate cheltuieli în sumă de 1 900,0 mii lei, precizate – 1 675,0 mii lei și executate la nivel de 100,0%.

3. *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"*- întreținerea drumurilor secundare, canalizării pluviale și alte activități de salubritate a teritoriului orașului. Pentru îndeplinirea acestor obiective și scopuri au fost precizate cheltuieli în sumă de 25 437,4 mii lei, care s-au executat la nivel de 100%.

4. *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"*- numărul blocurilor locative transmise în gestiune întreprinderii constituie 732 unități, apartamente – 25 018 unități, inclusiv apartamente neprivatizate 421 unități sau 1,7%. Suprafața totală a apartamentelor constituie 1 158 754,3 m³.

Indicatori de eficiență:

➤ Costul mediu de întreținerea 1 ha de plantații verzi de uz comun la *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"* s-a majorat comparativ cu planul aprobat cu 15,52 mii lei sau cu 6,2 la sută și au constituit 267,47 mii lei.

Cheltuielile privind alocațiile în calculul pe un angajat a stațiilor de salvare s-au micșorat cu 23,9 la sută și au constituit 29,16 mii lei și au constituit 93,06 mii lei.

Costul mediu de reparație a unui metru pătrat de drum secundar asfaltat la *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* s-a micșorat cu 46,90 lei față de planul aprobat, ajungând la 562,7 lei.

Această micșorare a fost posibilă datorită reducerii costurilor, având un impact pozitiv asupra serviciilor și lucrărilor prestate de către întreprinderile municipale. Reducerea prețurilor la combustibil și gaze a îmbunătățit situația *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"*, care depinde în mare măsură de materia primă importată pe piața Republicii Moldova. În consecință, reducerea componentei energetice în structura costurilor serviciilor prestate a dus la creșterea competitivității acestora pe piața municipiului.

Indicatori de produs:

➤ Suprafața plantațiilor verzi de uz comun s-a executat cu 80,57 ha sau cu 100,0 la sută. Numărul acțiunilor de informare a populației privind regulile de securitate s-au executat pe deplin. Suprafața străzilor reparate, asfaltate a constituit 20,2 mii m².

Indicatori de rezultat:

➤ Ponderele suprafețelor a plantațiilor verzi întreținute din suprafața totală s-a executat pe deplin. Nivelul de asigurare a stațiilor de salvare cu echipament s-a executat în volum deplin.

Ponderele suprafețelor reabilite în raport cu suprafața totală a drumurilor secundare s-a micșorat cu 0,24 la sută și a constituit 0,86 la sută.

➤ **7505 „Iluminarea stradală”**

Scopul programului este un sistem de iluminare stradală modernă și eficientă.

Pentru funcționarea iluminării stradale au fost aprobate cheltuieli în sumă de 4 900 mii lei, precizat – 6 392,4 mii lei, și executat – la nivel de 100% față de planul precizat. Aceste mijloacele financiare au fost utilizate pentru energia electrică consumată și pentru extinderea iluminării stradale.

În urmă modernizării iluminării stradale, începând cu anul 2014, volumul de consum a energiei electrice s-a redus cu 46 la sută.

Indicatori de produs:

➤ Volumul energiei electrice utilizate s-a majorat cu 252,8 mii kwt comparativ cu planul aprobat constituind 981,8 mii kwt.

Numărul orelor de lucru ale felinarelor s-a majorat comparativ cu planul aprobat cu 1 131,0 ore sau cu 56,6 la sută.

Indicatori de eficiență:

➤ Volumul mediu al energiei electrice utilizate de felinare s-a redus cu 0,007 kwt și a constituit 0,043 kwt.

Nivelul de iluminare a rămas la același nivel și a constituit 120 lum/kwt.

Tabelul 5.2

Denumirea	Denumirea articolului de cheltuieli	Anul 2022	Anul 2023			Devieri Executat a. 2023 în raport cu Executat a. 2022	Executat către planul precizat %
		Executat	Aprobat	Precizat	Executat		
1	2	3	4	5	6	7=6-3	8=6/5*100
Transport rutier	Subvenții	44 903,6	47 920,0	46 935,9	46 935,9	2 032,3	100
Total ÎM "Direcția de Troleibuze"		44 903,6	47 920,0	46 935,9	46 935,9	2 032,3	100
Iluminarea străzilor	Subvenții/ granturi	4 317,1	4 900,0	6 392,4	6 387,9	2 070,8	99,9
	Reparații capitale ale instalațiilor de transmisie	59,3				-59,3	
	Instalații de transmisie în curs de execuție	37,1				-37,1	
Total ÎM "DCCC Unic"		4 413,5	4 900,0	6 392,4	6 387,9	1 974,4	99,9
Colectarea și distrugerea deșeurilor	Subvenții/ granturi	2 298,7	2 600,0	2 496,5	2 486,5	187,8	99,6
Amenajarea fondului locativ	Subvenții/ granturi	4 396,5	3 900,0	5 374,0	5 373,9	977,4	100
Total ÎM "GLC Bălți"		6 695,2	6 500,0	7 870,5	7 860,4	1 165,2	99,9
Întreținerea stațiilor de salvare	Subvenții/ granturi	1 450,0	1 900,0	1 675,0	1 675,0	225,0	100
Colectarea și distrugerea deșeurilor	Subvenții/ granturi	12 020,5	11 200,0	11 200,0	11 200,0	-820,5	100
Întreținerea plantațiilor verzi de uz comun)	Subvenții/ granturi	21 936,7	20 600,0	21 550,0	21 550,0	-386,7	100
Total ÎM "AT și SV".		35 407,2	33 700,0	34 425,0	34 425,0	-982,2	100,0
Dezvoltarea transporturilor	Subvenții/ granturi	1 544,3	2 100,0	1 372,7	1 372,7	-171,6	100
Dezvoltare comunală și amenajare (întreținerea drumurilor, securitatea rutieră)	Subvenții/ granturi	16 505,9	19 100,0	25 437,4	25 437,3	8 931,4	100
Total ÎM "DRCD Bălți "		18 050,2	21 200,0	26 810,1	26 810,0	8 759,8	100
Total general		109 469,7	114 220,0	122 433,9	122 419,2	12 949,5	100

În concluzie, gestionarea fondurilor publice în 2023 a fost caracterizată de o alocare strategică a resurselor, cu accent pe îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor municipale, menținerea unui mediu curat și sigur, și creșterea competitivității serviciilor prestate. Aceste măsuri având un impact pozitiv asupra calității vieții cetățenilor și asupra dezvoltării durabile a municipiului Bălți.

6. ANALIZA DATORIILOR ÎNTREPRINDERILOR MUNICIPALE FAȚĂ DE BUGET

Analiza datoriilor față de Bugetul Public Național, are o importanță majoră în evaluarea riscului financiar pe care îl implică îndatorările întreprinderilor municipale. Asigurarea plăților depline și în termen a impozitelor și taxelor la Bugetul Public Național, este o condiție importantă și indispensabilă pentru bunul mers al dezvoltării societății și nu în ultimul rând evitarea cheltuielilor nejustificate privind penalitățile și amenzile aplicate pentru neachitarea în termen a impozitelor și taxelor la buget.

Monitoringul permanent al cheltuielilor cât și planificarea fiscală reprezintă un set de tehnici necesare pentru minimizarea plăților fiscale prin aplicarea managementului financiar, analizei procesului decizional, prin care se asigură o corelare a presiunii fiscale cu creșterea economică a întreprinderilor.

Conform datelor Direcției Generale Administrare Fiscală NORD al Serviciului Fiscal de Stat, pe anulul 2023, datoriile întreprinderilor municipale față de Bugetul Public Național au constituit: total 5 821 725, 29 lei, dintre care 5 557 646,33 lei (95,5 la sută) reprezintă plata de bază, 264 078,96 lei (4,5 la sută) constituie majorarea de întârziere (penalitatea).

În comparație cu soldul datoriei la începutul perioadei de gestiune suma totală a datoriilor întreprinderilor municipale față de buget s-a majorat cu 3 561 740 lei, fiind determinată în mare parte de majorarea datoriei , *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"* (cu- 4 309 115,21 lei), *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* (cu- 730 528,16 lei) și *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* (cu – 623 390,42 lei).

Ponderea majoritară (74,0 la sută) în valoarea totală a datoriilor la sfârșitul perioadei de gestiune i-a revenit *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"*.

Suma plăților pe impozite și taxe a constituit 70 375 815,56 lei, din care:

- peste 20% - 1 întreprinderi municipale (*ÎM "Direcția de Troleibuze"*);
- peste 12% - 4 întreprinderi municipale (*ÎM "Asociația piețelor"*, *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"*, *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "*, *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"*);
- între 0%-8%- 5 întreprinderi municipale (*ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"*, *ÎM "Aprovizionare"*, *ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"*, *ÎM Hotelul "Bălți"*, *ÎM C.S.L. "Limba Noastră"*).

În același timp, suma obligațiunilor calculate a alcătuit 72 499 167,8 lei, fiind formată în mare parte (99,1 la sută) din suma obligațiunilor calculate la *ÎM "Asociația piețelor"* cu 17,0 la sută, *ÎM "Direcția de Troleibuze"* cu 24,0 la sută, *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"* cu 16,0 la sută , *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"* cu 21,0 la sută și *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"* cu 14,0 la sută.

Plata în avans pe impozite și taxe constituie 2 501 115,86 lei, dintre care 2 500 965,75 lei reprezintă plata de bază, 150,11 lei constituie majorarea de întârziere (penalitatea).

Conform contului curent generalizat al contribuabilului (datele IFS mun. Bălți), la situația din 31.12.2023, partea dominantă la plata în avans pe impozite și taxe ale întreprinderilor municipale (87,0 la sută din suma totală) a fost formată din obligațiunile fiscale ale *ÎM "Asociația piețelor"* cu 64,0 la sută, *ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"* cu 11,0 la sută, *ÎM "Direcția de Troleibuze"* cu 12,0 la sută.

Analizând informațiile prezentate în conturile curente generalizate se atestă că, cele mai mari restante se înregistrează la Contribuțiile de asigurări sociale virate de angajatori – 2 213 217,3 lei și TVA la mărfurile și produse prestat pe teritoriul RM – 2 156 975,36 lei (75,0 la sută) din suma totală a datoriei

față de bugetul național, ceea ce cauzează calcularea penalităților pentru neachitarea în termen a contribuțiilor și majorarea de întârziere – 632 435,89 lei.

Remarcăm, că cheltuielile privind amenzile și penalitățile suportate de către întreprinderile municipale nu se deduc din venitul brut și influențează asupra profitului.

Tabelul 1

Informație generalizată privind obligațiile fiscale ale întreprinderilor municipale pentru anulul 2023

Lei

Clasificarea economică	Sold la data 31.12.2022		Suma tranzacțiilor		Sold la data 31.12.2023		Sold la data 31.12.2023		
	Datoria față de buget național	Plata în avans pe impozite și taxe	Obligațiuni fiscale formate pe anul 2023	Achitarea obligațiilor fiscale pe anul 2023	Datoria față de buget național	Plata în avans pe impozite și taxe	Devieri (+/-)	Pondere %	
TOTAL PE ÎNTRINDERILE MUNICIPALE									
111110	Impozitul pe venit reținut din salariu	130 951,18	147 903,38	9 479 406,68	10 935 575,74	775 181,62	114 975,44	-660 206,18	20%
111210	Impozitul pe venit obținut din activitatea de întreprinzător		787 353,58	585 006,26	141 696,25	16,29	344 059,86	344 043,57	-10%
111220	Impozitul pe venit reținut din sursa de plată	1 554,70	13 726,69	62 740,26	42 483,73	8 638,30	553,76	-8 084,54	0%
113161	Impozit funciar al pers. jur și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător	22,10	33,67	100 118,97	92 762,25	378,82	33,67	-345,15	0%
113210	Impozit pe bunurile imobiliare achitat de pers. juridice	11,37	6 916,68	755,00	576,57	12,90	6 739,78	6 726,88	0%
113230	Impozit pe bunurile imobiliare achitat de pers. juridice de valoarea estimată	40,57	168,38	192 753,48	196 874,11	4 181,95	156,90	-4 025,05	0%
114110	TVA la mărfuri și produse prestat pe teritoriul RM	538 990,83	13 534,79	13 545 163,91	12 111 159,27	2 156 975,36	197 631,64	-1 959 343,72	59%
114411	Taxa de piață		711 982,25	5 501 877,46	6 029 621,68		1 239 726,47	1 239 726,47	-37%
114412	Taxa pentru amenajarea teritoriului	48,87	116,06	149 446,22	143 798,74	6 268,17	687,88	-5 580,29	0%
114415	Taxa de plasare a publicității	44,59		4 426,86	4 460,64	10,81		-10,81	0%
114418	Taxa pentru unitățile comerciale	44,80	3 338,50	33 745,24	29 773,61	1 995,72	417,79	-1 577,93	0%
114421	Taxa pentru cazare		7 057,22	253 438,62	247 990,31		1 608,91	1 608,91	0%
114414	Taxa de plasare a publicității		55,51	27 372,25	27 372,33		55,59	55,59	0%
114416	Taxa pentru parcare	29,63	2,88	101 003,03	101 029,78				
114611	Taxa pentru apă		1,30				1,30	1,30	0%
114425	Taxa de la investitor sau proprietarii construcțiilor				11 302,01				
114535	Plata pentru poluare a mediului	7,60	20 694,71	25 841,68	23 038,62	409,06	18 293,11	17 884,05	-1%
114536	Alte plăți pentru poluare a mediului		5 500,00		1 002,40		6 502,40	6 502,40	0%
114633	Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în RM		230 943,72	257 701,96	491 370,84		201 082,60	201 082,60	-6%
121100	Contribuții de asigurări sociale virate de angajator	1 132 369,47	249 929,11	30 220 884,66	31 477 573,97	2 213 217,30	68 466,27	-2 144 751,03	65%
121410	Penalitate la neachitarea în termen a contribuției de asigurări sociale virate de angajator	13 001,76		345 647,06	232 548,88	126 124,27	24,37	-126 099,90	4%
122100	Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, achitate de angajator	439 537,02	225 104,65	11 611 249,69	11 447 826,14	528 339,65	150 483,73	-377 855,92	11%
141231	Defalcări de la profitul net al ÎM în bugetul de stat		123,00				123,00	123,00	0%
141232	Defalcări de la profitul net al ÎM în bugetul local de nivelul II	0,86	3,21		0,86		3,21	3,21	0%
142211	Taxa de organizare a licitațiilor		1 400,00				1 400,00	1 400,00	0%
142220	Taxa de stat				62 756,02				
142246	Încasări de la salariul net al executantului serviciului civil				8 189,88				
143116	Amenzi aplicate de inspectoratul pentru protecția mediului				21 700,00				
143113	Amenzi aplicate de către agenți constatatori din cadrul subofițierilor Inspectoratului				750,00				
143210	National de Securitate Publică				750,00				
143120	Amenzi și sancțiuni contravenționale încasate în bugetul local de nivelul II				4 500,00				
143321	Amenzi aplicate de către SFS încasate în bugetul de stat								
145141	Alte venituri încasate în bugetul local de nivelul II		138 811,00				138 811,00	138 811,00	-4%
1	Total, inclusiv	2 259 985,35	2 564 945,25	72 499 167,80	70 375 815,56	5 821 725,29	2 501 115,86	-3 320 609,43	100,0
2	Plată de bază	2 239 968,97	2 563 135,10	71 866 731,91	68 570 494,50	5 557 646,33	2 500 965,75	-3 056 680,58	92,1
3	Majorare de întârziere	20 016,38	1 810,15	632 435,89	1 777 621,06	264 078,96	150,11	-263 928,85	7,9
4	Amendă				27 700,00				

Penalitatea calculată în sumă de 345 647,06 lei a fost aplicată pentru neachitarea în termen a impozitelor și taxelor cea ce este cu 191,2 la sută mai mult față de aceeași perioadă a anului 2022 (118 693 lei). Ponderea majoritară (57,0 la sută) în valoarea totală a obligațiilor la penalități i-a revenit ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi" , în consecință penalitățile calculate de către organele fiscale au afectat situația financiară a regiei și au majorat nivelul cheltuielilor întreprinderii. Este de remarcat că în afară de penalități, întreprinderilor municipale le-au fost aplicate amenzi în sumă de 27 700 lei, care au influențat negativ asupra rezultatului financiar.

Tabelul 2
Lei

Sinteza datoriilor întreprinderilor municipale față de Bugetul Public Național pe anul 2023									
Clasificarea economică	Sold la data 31.12.2022		Suma tranzacțiilor		Sold la data 31.12.2023		Sold la data 31.12.2023		Datoria la data 31.12.2023
	Datoria față de buget național	Plata în avans pe impozite și taxe	Obligațiuni fiscale formate pe anul 2023	Achitarea obligațiilor fiscale pe anul 2023	Datoria față de buget național	Plata în avans pe impozite și taxe	Devieri (+/-)	Ponderea %	Ponderea %
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "									
Total, inclusiv	590 239,92	154 680,34	11 628 389,28	11 535 417,48	730 528,16	144 943,30	-585 584,86	100,00	12,5
<i>Plata de bază</i>	<i>582 821,86</i>	<i>152 871,48</i>	<i>11 505 001,14</i>	<i>11 409 936,55</i>	<i>723 286,04</i>	<i>144 817,59</i>	<i>-578 468,45</i>	<i>98,78</i>	<i>12,4</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>7 418,06</i>	<i>1 808,86</i>	<i>123 388,14</i>	<i>121 880,93</i>	<i>7 242,12</i>	<i>125,71</i>	<i>-7 116,41</i>	<i>1,22</i>	<i>0,1</i>
<i>Amendă</i>				<i>3 600,00</i>					
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"									
Total, inclusiv	656 420,66	65 852,11	9 954 347,45	9 961 273,57	623 390,42	31 031,45	-592 358,97	100,00	10,7
<i>Plata de bază</i>	<i>653 226,12</i>	<i>65 852,11</i>	<i>9 863 832,77</i>	<i>9 875 902,15</i>	<i>614 452,62</i>	<i>31 031,45</i>	<i>-583 421,17</i>	<i>98,49</i>	<i>10,6</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>3 194,54</i>		<i>90 514,68</i>	<i>84 771,42</i>	<i>8 937,80</i>		<i>-8 937,80</i>	<i>1,51</i>	<i>0,2</i>
<i>Amendă</i>				<i>600,00</i>					
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandar Unic"									
Total, inclusiv	7,00	186 815,97	660 394,11	754 199,33	7,00	280 621,19	280 614,19	155,07	0,0
<i>Plata de bază</i>		<i>186 815,97</i>	<i>660 394,11</i>	<i>754 199,33</i>		<i>280 621,19</i>	<i>280 621,19</i>	<i>100,00</i>	<i>0,0</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>7,00</i>				<i>7,00</i>		<i>-7,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,0</i>
<i>Amendă</i>									
ÎM "Aprovizionare"									
Total, inclusiv	367,27	3 267,85	2 185 750,33	2 187 657,14	1 919,16	5 226,55	3 307,39	5,99	0,0
<i>Plata de bază</i>	<i>366,74</i>	<i>3 267,85</i>	<i>2 185 373,43</i>	<i>2 185 784,54</i>	<i>1 914,33</i>	<i>5 226,55</i>	<i>3 312,22</i>	<i>100,15</i>	<i>0,0</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>0,53</i>		<i>376,90</i>	<i>372,60</i>	<i>4,83</i>		<i>-4,83</i>	<i>-0,15</i>	<i>0,0</i>
<i>Amendă</i>				<i>1 500,00</i>					
ÎM "Asociația pietelor"									
Total, inclusiv	113 836,56	1 253 691,61	12 678 198,53	12 997 432,70	156 742,54	1 603 168,37	1 446 425,83	100,00	2,7
<i>Plata de bază</i>	<i>113 665,49</i>	<i>1 253 691,61</i>	<i>12 636 152,22</i>	<i>12 955 899,62</i>	<i>156 058,21</i>	<i>1 603 168,34</i>	<i>1 447 110,13</i>	<i>100,05</i>	<i>2,7</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>171,07</i>		<i>42 046,31</i>	<i>41 533,08</i>	<i>684,33</i>	<i>0,03</i>	<i>-684,30</i>	<i>-0,05</i>	<i>0,0</i>
<i>Amendă</i>									
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"									
Total, inclusiv	49 818,24	17,08	491 785,50	541 699,58	22,79	135,71	112,92	100,00	0,0
<i>Plata de bază</i>	<i>48 689,39</i>	<i>17,08</i>	<i>490 720,05</i>	<i>539 528,07</i>		<i>135,71</i>	<i>135,71</i>	<i>120,18</i>	<i>0,0</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>1 128,85</i>		<i>1 065,45</i>	<i>2 171,51</i>	<i>22,79</i>		<i>-22,79</i>	<i>-20,18</i>	<i>0,0</i>
<i>Amendă</i>									
ÎM Hotelul "Bălți"									
Total, inclusiv	3 694,94	292 247,00	1 843 470,00	3 041 999,63		96 173,90	96 173,90	100,00	0,0
<i>Plata de bază</i>		<i>292 245,71</i>	<i>1 829 750,44</i>	<i>1 633 678,63</i>		<i>96 173,90</i>	<i>96 173,90</i>	<i>100,00</i>	<i>0,0</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>3 694,94</i>	<i>1,29</i>	<i>13 719,56</i>	<i>1 408 321,00</i>					<i>0,0</i>
<i>Amendă</i>									
ÎM "Direcția de Troleibuze"									
Total, inclusiv	1 165,75	356 991,15	17 530 846,67	17 470 395,48		290 874,20	290 874,20	174,55	0,0
<i>Plata de bază</i>		<i>356 991,15</i>	<i>17 530 810,12</i>	<i>17 464 668,81</i>		<i>290 849,83</i>	<i>290 849,83</i>	<i>99,99</i>	<i>0,0</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>1 165,75</i>		<i>36,55</i>	<i>1 226,67</i>		<i>24,37</i>	<i>24,37</i>	<i>0,01</i>	<i>0,0</i>
<i>Amendă</i>				<i>4 500,00</i>					
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"									
Total, inclusiv	844 434,15	241 882,60	15 289 994,96	11 631 772,06	4 309 115,21	21 464,88	-4 287 650,33	100,00	74,0
<i>Plata de bază</i>	<i>841 199,37</i>	<i>241 882,60</i>	<i>14 928 887,73</i>	<i>11 497 110,13</i>	<i>4 061 935,13</i>	<i>21 464,88</i>	<i>-4 040 470,25</i>	<i>94,24</i>	<i>69,8</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>3 234,78</i>		<i>361 107,23</i>	<i>117 161,93</i>	<i>247 180,08</i>		<i>-247 180,08</i>	<i>5,76</i>	<i>4,2</i>
<i>Amendă</i>				<i>17 500,00</i>					
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"									
Total, inclusiv	0,86	9 499,54	235 990,97	253 968,59	0,01	27 476,31	27 476,30	131,36	0,0
<i>Plata de bază</i>		<i>9 499,54</i>	<i>235 809,90</i>	<i>253 786,67</i>		<i>27 476,31</i>	<i>27 476,31</i>	<i>100,00</i>	<i>0,0</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>0,86</i>		<i>181,07</i>	<i>181,92</i>	<i>0,01</i>		<i>-0,01</i>	<i>0,00</i>	<i>0,0</i>
<i>Amendă</i>									
TOTAL PE ÎNTEPRINDERILE MUNICIPALE									
Total, inclusiv	2 259 985,35	2 564 945,25	72 499 167,80	70 375 815,56	5 821 725,29	2 501 115,86	-3 320 609,43	100	100,00
<i>Plata de bază</i>	<i>2 239 968,97</i>	<i>2 563 135,10</i>	<i>71 866 731,91</i>	<i>68 570 494,50</i>	<i>5 557 646,33</i>	<i>2 500 965,75</i>	<i>-3 056 680,58</i>	<i>92,05</i>	<i>95,46</i>
<i>Majorare de întârziere</i>	<i>20 016,38</i>	<i>1 810,15</i>	<i>632 435,89</i>	<i>1 777 621,06</i>	<i>264 078,96</i>	<i>150,11</i>	<i>-263 928,85</i>	<i>7,95</i>	<i>4,54</i>
<i>Amendă</i>				<i>27 700,00</i>					

Creșterea semnificativă a penalităților pentru neachitarea în termen a impozitelor și taxelor cât și aplicarea amenzilor reprezintă o problemă fiscală importantă cu implicații atât pentru întreprinderi municipale cât și pentru bugetul local. Această creștere semnificativă a penalității, de la 118 693 lei în perioada anului 2022, la 345 647,06 lei în perioada actuală, impune presiune asupra lichidității întreprinderilor municipale, ceea ce poate afecta capacitatea acestora de a-și acoperi cheltuielile curente și de a-și finanța proiectele. Penalitățile reprezintă costuri suplimentare pentru întreprinderi, ceea ce reduce profitabilitatea acestora.

Cauzele creșterii penalității sunt:

- lipsa resurselor financiare: acest lucru este cauzat de deficiența de atragere de fonduri și dependența de venituri dintr-o singură sursă.
- probleme de gestionare financiară: subestimarea cheltuielilor sau supra valorizarea veniturilor estimate ceea ce duce la incapacitatea de a achita impozitele și taxele la timp.

În acest context se recomandă monitorizarea permanentă a plăților la buget pentru neadmiterea supraplăților la unele impozite și restanța la altele, în scopul reducerii cheltuielilor la plata penalităților și amenzilor aplicate. Informația detaliată a majorărilor de întârziere (penalități) aplicate, pe fiecare întreprindere municipală este redată în tabelul următor:

Tabelul 3
Lei

Sinteza datoriilor întreprinderilor municipale față de Bugetul Public Național pe anul 2023								
Clasificația economică	Sold la data 31.12.2022		Suma tranzacțiilor		Sold la data 31.12.2023		Sold la data 31.12.2023	
	Datoria față de buget național	Plata în avans pe impozite și taxe	Obligațiuni fiscale formate pe anul 2023	Achitarea obligațiilor fiscale pe anul 2023	Datoria față de buget național	Plata în avans pe impozite și taxe	Devieri (+/-)	Pondere %
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "								
Majorare de întârziere	7 418,06	1 808,86	123 388,14	121 880,93	7 242,12	125,71	-7 116,41	2,74
Amendă				3 600,00				
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"								
Majorare de întârziere	3 194,54		90 514,68	84 771,42	8 937,80		-8 937,80	3,38
Amendă				600,00				
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"								
Majorare de întârziere	7,00				7,00		-7,00	0,00
Amendă								
ÎM "Aprovizionare"								
Majorare de întârziere	0,53		376,90	372,60	4,83		-4,83	0,00
Amendă				1 500,00				
ÎM "Asociația piețelelor"								
Majorare de întârziere	171,07		42 046,31	41 533,08	684,33	0,03	-684,30	0,26
Amendă								
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"								
Majorare de întârziere	1 128,85		1 065,45	2 171,51	22,79		-22,79	0,01
Amendă								
ÎM Hotelul "Bălți"								
Majorare de întârziere	3 694,94	1,29	13 719,56	1 408 321,00				
Amendă								
ÎM "Direcția de Troleibuze"								
Majorare de întârziere	1 165,75		36,55	1 226,67		24,37	24,37	
Amendă				4 500,00				
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"								
Majorare de întârziere	3 234,78		361 107,23	117 161,93	247 180,08		-247 180,08	93,60
Amendă				17 500,00				
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"								
Majorare de întârziere	0,86		181,07	181,92	0,01		-0,01	0,00
Amendă								
TOTAL PE ÎNTRINDERILE MUNICIPALE								
Majorare de întârziere	20 016,38	1 810,15	632 435,89	1 777 621,06	264 078,96	150,11	-263 928,85	100,00
Amendă				27 700,00				

Totodată, este de menționat faptul că, conform conturilor curente generalizate ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", a admis eroare la raportarea și achitarea „Defalcărilor de la profitul net”, fiind atribuite la bugetul de stat. Informația detaliată este expusă în tabelul ce urmează:

Tabelul 4
Lei

Clasificația economică	Sold la data 31.12.2022		Suma tranzacțiilor		Sold la data 31.12.2023		Sold la data 31.12.2023	
	Datoria față de buget național	Plata în avans pe impozite și taxe	Obligațiuni fiscale formate pe anul 2023	Achitarea obligațiilor fiscale pe anul 2023	Datoria față de buget național	Plata în avans pe impozite și taxe	Devieri (+/-)	Ponderea %
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "								
Defalcări de la profitul net al ÎM în bugetul de stat		123,00				123,00	123,00	
TOTAL PE ÎNTREPRINDERILE MUNICIPALE								
Defalcări de la profitul net al ÎM în bugetul de stat		123,00				123,00	123,00	

Este de menționat că conducătorii întreprinderilor municipale sunt responsabili de achitarea în termen a tuturor angajamentelor asumate și neadmiterea formării datoriilor cu termen expirat.

Cheltuielile se stabilesc de către conducătorii întreprinderilor cu respectarea priorităților:

- onorarea angajamentelor de deservire a datoriei de stat/datorie față de bugetul local;
- cheltuieli de personal;
- cheltuieli pentru resurse termoeenergetice.

În baza acestor prevederi întru micșorarea și în final, excluderea integrală a datoriilor față de BNP, întreprinderile municipale urmează să-și prioritizeze cheltuielile, astfel, încât să achite obligațiile fiscale existente la moment și să nu fie admise datoriile noi.

În concluzie, se propune planificarea plăților fiscale ca procedură de optimizare fiscală și organizare a sistemului de impozitare pentru a obține rezultate financiare maxime la costuri minime.

În acest context pentru organizarea eficientă și eficace al procesului de planificare a plăților fiscale pot fi stabilite următoarele activități:

- calcularea impozitelor;
- căutarea de oportunități de scutire;
- formarea graficului de plăți;
- căutarea și rezervarea mijloacelor pentru plata impozitelor;
- monitorizarea permanentă a plăților.

În anul 2023, întreprinderile municipale au efectuat achitări în bugetul local sub formă de taxe și impozite în cuantum de 7 197,2 mii lei. Ponderea considerabilă a fost înregistrate de ÎM "Asociația pietelor" cu 87,1%. Per total creșteri semnificative au fost înregistrate la taxa pentru parcare cu 42,6 mii lei mai mult față de anul 2022, taxa de plasare a publicității cu 21,8 mii lei mai mult față de anul 2022.

Scăderi semnificative au fost înregistrate la defalcările de la profitul net ale întreprinderilor municipale (-159,5 mii lei), veniturile din realizarea metalului uzat (-138,8 mii lei).

Creșterea contribuțiilor din taxele de parcare și publicitate indică o gestionare mai eficientă și o utilizare mai intensă a acestor servicii, însă scăderile semnificative ale defalcărilor de la profitul net sugerează o performanță financiară mai slabă a anumitor întreprinderi.

Situația cu privire la achitățile în bugetul local sub formă de taxe și impozite și defalcări de la profitul net pe anul 2023, se prezintă astfel:

Sinteza achitărilor a taxelor și impozitelor în bugetul local a întreprinderilor municipale pentru anul 2023

mii lei

Denumirea întreprinderii municipale	Achitări în bugetul municipal (taxe și impozite) pe anul 2022	Achitări în bugetul municipal (taxe și impozite) pe anul 2023	Devieri (2023/2022)
Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimată (de piață)	14,2	16,6	2,4
Taxa pentru amenajarea teritoriului	24,4	26,5	2,1
Taxa pentru parcare	58,4	101,0	42,6
Taxa pentru unitățile comerciale	1,6		-1,6
Defalcări de la profitul net al întrepr. de stat (municipale) în bug. local de nivelul 2	63,6		-63,6
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	162,2	144,1	-18,1
Pondere %	2,3	2,0	-6,2
Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător	41,7	41,8	0,1
Taxa pentru amenajarea teritoriului	24,9	35,4	10,5
Taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei)	5,2	27,0	21,8
Amenzi și sancțiuni contravenționale încasate în bugetul local de nivelul 2	6,0	4,5	-1,5
Restituirea sumei subvențiilor	0,2		-0,2
ÎM "Direcția de Troleibuze"	78,0	108,6	30,8
Pondere %	1,1	1,5	10,6
Impozitul funciar al persoanelor juridice și fizice, înreg. în calitate de întreprinzător	90,8	92,5	1,7
Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător	0,5	0,5	0,0
Taxa pentru amenajarea teritoriului	25,9	27,2	1,3
Taxa pentru dispozitivele publicitare	2,3	4,5	2,2
Defalcări de la profitul net al întrepr. (municipale) în bugetul local de nivelul 2	93,0		-93,0
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	212,5	124,6	-87,9
Pondere %	3,0	1,7	-30,3
Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întrepr. din valoarea estimată (de piață) a bunurilor	0,4	0,2	-0,2
Taxa pentru amenajarea teritoriului	1,2	1,2	0,0
Plata pentru locațiune	51,7	55,6	3,9
Defalcări de la profitul net al întrepr. municipale) în bugetul local de nivelul 2	2,9		-2,9
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	53,3	57,0	3,7
Pondere %	0,8	0,8	1,3
Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimată (de piață) a bunurilor	10,8	5,7	-5,1
Taxa pentru amenajarea teritoriului	1,5	2,0	0,5
Venituri din realizarea metalului uzat	138,8		-138,8
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	151,1	7,7	-4,6
Pondere %	2,1	0,1	-1,6
Impozitul pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice	1,2	0,4	-0,8

Taxa pentru amenajarea teritoriului	1,7	1,3	-0,4
Plata pentru arenda încăperii	108,1	117,8	9,7
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	111,0	119,4	8,4
Pondere %	1,6	1,7	2,9
Impozitul funciar al persoanelor juridice și fizice înregistrate in calitate de întreprinzător	0,2	0,3	0,1
Impozitul pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice	0,1	0,1	0,0
Taxa pentru amenajarea teritoriului	10,7	13,5	2,8
Taxa pentru unitățile comerciale	11,0	10,4	-0,6
ÎM "Aprovizionare"	22,0	24,2	2,2
Pondere %	0,3	0,3	0,8
Impozitul pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice	46,8	46,8	0,0
Taxa pentru amenajarea teritoriului	2,7	2,9	0,2
Taxa pentru unitățile comerciale	14,5	6,4	-8,1
Taxa pentru cazare	137,8	248,1	110,3
ÎM Hotelul "Bălți"	201,8	304,2	102,4
Pondere %	2,9	4,2	35,4
Impozitul funciar al persoanelor juridice și fizice înregistrate in calitate de întreprinzător	7,5	7,3	-0,2
Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de catre persoanele juridice si fizice înregistrate in calitate de intreprinzator din valoarea estimata (de piata) a bunurilor	5,4	2,8	-2,6
Taxa pentru amenajarea teritoriului	23,4	21,1	-2,3
Taxa pentru unitatile comerciale	13,9	8,8	-5,1
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	50,2	40,1	-10,1
Pondere %	0,7	0,6	-3,5
Impozitul pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice	83,1	82,5	-0,6
Taxa pe piață	5 910,0	6 144,6	234,6
Taxa pentru amenajarea teritoriului	10,7	12,8	2,1
Taxa pe plasare a publicitatii	0,3	0,4	0,1
Taxa pentru unitatile comerciale	0,4	4,1	3,7
Refacturarea serviciilor energetice și electrice		22,7	22,7
ÎM "Asociația piețelor"	6 004,5	6 267,2	262,7
Pondere %	85,2	87,1	90,7
Total	7 046,6	7 197,2	289,6
Pondere %	100,0	100,0	100,0

7. CONTROLUL ACTIVITĂȚII ECONOMICO-FINANCIARE A ÎNTRINDERILOR MUNICIPALE

Controalele întreprinderilor municipale permit evaluarea legalității utilizării fondurilor publice și veniturilor proprii, dar și a rezultatelor obținute de acestea, prin raportul costuri - beneficii aduse beneficiarilor de servicii și lucrări prestate.

Controalele financiare reprezintă o activitate independentă realizată în vederea obținerii unei asigurări rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative ca urmare a fraudei sau erorii, activitate ce se finalizează cu exprimarea unei opinii cu privire la faptul dacă situațiile financiare sunt prezentate, din toate punctele de vedere semnificative, conform cadrului normativ aplicabil de raportare financiară.

Obiectivul principal este obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare în ansamblu nu conțin denaturări semnificative cauzate de fraude sau erori.

Scopurile de bază urmărite: - contribuirea la consolidarea bunelor practici de evidență și de raportare financiară în întreprinderile municipale, precum și la promovarea continuă a reformelor necesare, inclusiv în aspectul îmbunătățirii raportării financiare.

Tabelul 6.1.

Denumirea întreprinde municipale	Controale anului 2021/2023	Perioada supusă controlului	Prescripțiile cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspecției financiare efectuate la Î.M.	Recomandări
ÎM Hotelul "Bălți"	Inspecția Financiară	01.01.2016-31.03.2021	<p>Conform controlului efectuat s-au depistat următoarele încălcări</p> <p>:</p> <p>1.Ca rezultat al nerespectării prevederilor actelor normative în vigoare, de către întreprindere au fost suportate cheltuieli neregulate în sumă de 335,7 mii lei</p> <p>.</p> <p>•Astfel, în contradicție cu prevederile art. 4, 5, 19 și 20 din Legea salarizării nr.847-XV din 14.02.2002, în lipsa mijloacelor financiare disponibile, a criteriilor și normelor de evaluare și stabilirea a volumelor de lucrări executate suplimentar, în perioada 2016-2020, unor angajați lunar le-au fost calculate și achitate neregule pentru sporiri pentru intensitatea muncii și extinderea zonei de dezvoltare în sumă de 335,7 mii lei.</p> <p>2.De asemenea au fost stabilite încălcări procedurale și deficiențe ale managementului financiar-contabil.</p> <p>•În lipsa deciziei fondatorului, a fost admisă repartizarea profitului net, obținut în anii 2018 și 2019, pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți în sumă de 983,4 mii lei.</p> <p>•Din Statutul Întreprinderii, tarifele pentru serviciile prestate nu au fost aprobate de fondator.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Examinarea rezultatelor financiare ale Întreprinderii, inclusiv pe aspectul repartizarea profitului net obținut. •Monitorizarea respectării de către entitate a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate în gestionarea activității •Asigurarea controlului intern și monitorizarea strictă a gestionării de către Întreprindere a patrimoniului public.

			<ul style="list-style-type: none"> •În perioada 2016-2020 statele de personal și schema de salarizare a acestuia n-au fost aprobate de către Consiliul Municipal Bălți. •N-a fost asigurată transmiterea integrală a mijloacelor bănești din casieria entității în instituțiile financiare, dar au fost păstrate în casierie mai mult de trei zile lucrătoare. 	
	Inspectoratul Muncii	17.10.2022	<p>Conform controlului efectuat s-au depistat următoarele încălcări :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Angajatorul, până la admiterea la muncă, nu informează persoana, care urmează a fi angajată sau transferată, despre condițiile de activitate în funcția propusă. 2.Sunt cazuri când ordinele de încetare a contractelor individuale de muncă nu sunt aduse la cunoștința salariaților sub semnătură. 3.La unitate nu este elaborat regulamentul intern al unității. 4.Angajatorul care conform statelor de personal are mai mult de 20 de angajați nu a creat locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități într-un procent 5 la100 la numărul total de salariați. 5. La întreprindere sunt cazuri când durata în muncă între schimburi este mai mare decât durata dublă a timpului de muncă din schimbul precedent. 6.Angajatorul nu a dus la cunoștință salariaților planul anual de măsuri de protecție și prevenire. 7.La instituție nu este prevăzut iluminarea de Securitate pentru căile și ieșirile de urgență. 8.Ușile transparente din cadrul instituției nu sunt marcate corespunzător la înălțimea ochilor. 9.La instituție suprafețele transparente ale ușilor care sunt confecționate din sticlă nu sunt protejate de împotriva spargerii. 10.La instituție echipamentele de lucru puse la dispoziția lucrătorilor, nu sunt prevăzute cu ecrane de protecție. 	<p>Prescripții :</p> <p>Recomandării(Indicații) privind înlăturarea încălcărilor stabilite în partea prescriptivă, după caz: remediere încălcărilor în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>Termenul în care urmează a fi înlăturate încălcările:02/12/2022</p>
	2023		Nu au fost efectuate controale	

ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	Audit intern	2018-2020	Conform controlului efectuat sau depistat următoarele încălcări : 1. Nu sunt organizate careva înregistrări din evidența stocurilor la locurile de depozitare (nu sunt registre de intrare a bunurilor, de ieșire a bunurilor sau alt document echivalent), șef de depozit dl. Macelov Nicolae nu ține evidența stocurilor. Nu a putut explica unele neconcordanțe în evidența stocurilor prezentate de către contabilitatea întreprinderii cu stocurile reale în depozit. 2. Circulația bunurilor are un caracter haotic și nedocumentat. 3. Au fost depistate bunuri neînregistrate (necontabilizate). 4. Au fost depistate bunuri care sunt la evidența contabilă, dar lipsesc. 5. Au fost depistate bunuri care nu coincid cu documentele de bază. 6. Au fost depistate bunurile neutilizate în activitatea entității. 7. Nu au fost respectate regulile și condițiile de păstrare a stocurilor, precum și condițiile de păstrare a stocurilor, precum și condițiile de întreținere și păstrare a mașinilor, utilajelor și a altor imobilizări corporale. 8. Nu a fost procurat și instalat inventar de măsurare și controlare a stocurilor materiale. 9. La contrapunerea datelor privind inventarierea mijloacelor fixe s-a stabilit că, unul și același activ să enumere concomitent în listele de inventariere ale diferitor subdiviziuni. 10. A fost depistat faptul că numerele de inventar nu au fost atribuite activelor.	<ul style="list-style-type: none"> • De a institui proceduri de control intern financiar și de a organiza sistemul de management financiar • De a institui proceduri de ridicare a responsabilității angajaților întreprinderii și răspunderea materială. • De a efectua inventarierea tuturor bunurilor în strictă conformitate cu prevederile Regulamentului privind inventarierea, aprobat prin ordinul Ministerului financiar nr.60 din 29.05.2012, cu întocmirea documentelor corespunzătoare și luarea deciziilor respective. • De a procura inventar de măsurare a stocurilor materiale. • De a aproba normele de perisabilitate naturală pentru păstrarea și transportarea bunurilor, conform prevederilor legale.
	2022		Nu a prezentat informația	
	Inspekția Financiară	2023	Conform controlului efectuat sau depistat următoarele încălcări : <ul style="list-style-type: none"> • Ca urmare a nerespectării actelor normative, de către ÎM au fost suportate cheltuieli neîntemeiate în sumă de 1208,9 mii lei și au fost admise cheltuieli neregulate în sumă de 1143,2 mii lei, în rezultat fiind diminuate veniturile raportate. • Lipsa activităților de monitorizare și coordonare a administrării patrimoniului întreprinderii denotă deficiențe asupra gestionării eficiente și asigurării integrității acestuia. • În rezultatul inspekției au fost stabilite încălcări procedurale ce derivă din nivelul scăzut al controlului intern managerial care au dus la defacerea mijloacelor 	<ul style="list-style-type: none"> • De examinat rezultatele inspekției financiare cu aprobarea planului de măsuri în scopul înlăturării abaterilor menționate în raportul inspekției și admiterii acestora pe viitor. • De informat persoanele vizate în raportul inspekției despre iregularitățile constatate. • De efectuat corectări în evidența contabilă privind capitalizarea valorii reparațiilor capitale efectuate la acoperișul încăperii zonei de reparație și

		<p>întreprinderii în sumă totală de 1497,8 mii lei</p>	<p>clădirii administrative în sumă totală de 672,8 mii lei</p> <ul style="list-style-type: none"> • De întreprins măsuri privind investigarea internă și determinarea măsurilor întru restituirea cheltuielilor neîntemeiate în sumă totală de 1208,9 mii lei. • De întreprins măsurile aferente înregistrării la organul cadastral a dreptului patrimonial asupra bunurilor imobile a căror valoare contabilă constituie 2609,5 mii lei. • De înlăturat încălcările ce țin de diminuarea rezultatelor financiare pentru perioadele anilor 2020-2023. • De efectuat corectările și modificările corespunzătoare în dările de seamă fiscal și de achitat suplimentar defalcări în buget de stat. • De întreprins acțiuni concrete pentru a înlătura și a nu admite pe viitor efectuarea cheltuielilor neregulamentare și neeficiente. • De îmbunătățit procedurile de control intern ce țin de organizarea managementului financiar, în conformitate cu prevederile Legii privind controlul financiar public intern nr.229 din 23.09.2010 și Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017.
Curtea de Conturi	2023	<p>Conform controlului efectuat s-au depistat următoarele încălcări :</p> <ul style="list-style-type: none"> • La 31.12.2023, în evidența contabilă a ÎM sunt înregistrarea mijloace fixe neproductive (607 unități) în sumă totală de 260,52 mii lei care nu constituie obiectul nemijlocit al procesului tehnologic de producere. • La transmiterea în gestiunea economică a unor mijloace fixe Î.M. nu a fost determinată valoarea de cost a acestora, cum ar fi pentru 5 bunuri imobile a căror valoare estimată 	<ul style="list-style-type: none"> • Restituirea cheltuielilor neîntemeiate în sumă de 97,9 mii lei și recuperarea cheltuielilor suportate în sumă de 1265,4 mii lei inclusiv efectuarea unei anchete de serviciu în vederea identificării cauzelor și persoanelor ce au dus la apariția situației de

			<p>conform datelor RBI consiliului 475,3 mii lei și pentru 2 unități de transport.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pentru contracte de achiziții de valoare mica în sumă totală de 355,80 mii lei au fost semnate de către ÎM DRCD Bălți fără a fi indicat prețul de unitate pentru marfa contractată și valoarea totală de executare a contractului, prin ce nu s-a asigurat respectarea principiilor de transparentă și încredere publică față de acestea, care sunt reglementate prin prevederile pct.6 și pct.8 din Regulamentul aprobat. • ÎM nu a asigurat perfectarea documentelor primare prin care s-a justificat conținutul faptelor economice și etaloanelor cantitative și valorice ale serviciilor efectiv prestate de către antreprenor. • ÎM și primăria mun. Bălți au admis executarea lucrărilor peste limita surselor financiare aprobate /precizat în bugetul mun. Bălți în lipsa acordului adițional la contractul de delegare a serviciilor comunale. • Premiarea curentă, conform prevederilor Regulamentului intern de salarizare al Î.M. se aplică pentru stimularea muncii salariaților în dependență de aportul personal al fiecărui salariat la executarea sarcinilor și funcțiilor atribuite lor, care se exprimă prin atingerea indicatorilor înalți de producere concomitent cu îndeplinirea ireproșabilă a atribuțiilor de serviciu. 	<p>dificultate de recuperare a acestor cheltuieli.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efectuarea calculului defalcărilor în sumă de 85,6 mii lei și achitarea lor în bugetul municipal.
<p>ÎM "Gospodări a Locativ Comunală Bălți"</p>	<p>Inspecția Financiară</p>	<p>01.01.2013- 31.03.2021</p>	<p>Conform controlului efectuat s-au depistat următoarele încălcări :</p> <p>1.Ca rezultat al nerespectării prevederilor actelor normative în vigoare, de către întreprindere au fost suportate cheltuieli neregulamentare în sumă de 18,0 mii lei.</p> <ul style="list-style-type: none"> •În lipsa criteriilor și normelor de evaluare și stabilire a volumelor de lucrări executate suplimentar, în anul 2019, unui angajat i-au fost calculate și achitate plăți suplimentare la salariul de funcție în sumă de 13,6 mii lei. •În lipsa deciziei fondatorului, a fost admisă repartizarea profitului net, obținut în anii 2017 și 2018, pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți în sumă de 4742,2 mii lei •A fost admisă completarea neregulamentară a foilor de parcurs, fapt ce a condiționat imposibilitatea verificării distanței efectiv parcurse și create condiții de risc sporit privind integritatea bunurilor Întreprinderii. Astfel, în perioada 01.01.2016-31.12.2018, a fost decontat combustibil în sumă de 1135,1 mii lei, inclusiv în anul 2016-325,1 mii lei, în anul 2017-355,4 mii lei și în anul 2018 în sumă de 454,6 mii lei. <p>2. .De asemenea au fost stabilite încălcări procedurale și deficiențe ale managementului financiar-contabil.</p>	<p>Examinarea rezultatelor financiare ale Întreprinderii, inclusiv pe aspectul repartizarea profitului net obținut.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Monitorizarea respectării de către entitate a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate în gestionarea activității •Asigurarea controlului intern și monitorizarea strictă a gestionării de către Întreprindere a patrimoniului public.

	2022		Nu a prezentat informația		
	Curtea de Conturi	2023	<p>Conform controlului efectuat s-au depistat următoarele încălcări :</p> <ul style="list-style-type: none"> • La contrapunerea prețurilor la materialele de construcții procurate de către ÎM în cadrul procedurii de licitație deschisă în valoare de 1 970,00 mii lei cu prețurile materialelor livrate, auditul a constatat că operatorul economic câștigător pe 10 poziții a livrat materiale la prețuri majorate față de cele propuse în cadrul licitației, fiind efectuate de către întreprindere cheltuieli neregulamentare în sumă totală de 56,40 mii lei. • ÎM au fost utilizate de către Inspectoratul de poliție Bălți în lipsa documentelor relațiilor contractuale, ceea ce a condiționat neîncasarea veniturilor de la locațiune doar pentru anul 2023 în sumă de minim 179,40 mii lei. • Astfel, datorită unui management defectuos a gestionarea patrimoniului public exercitat de către APL mun. Bălți nu încasează anual venituri din locațiune de minim 190,50 mii lei. 	<p>Examinarea rezultatelor financiare ale Întreprinderii, inclusiv pe aspectul repartizarea profitului net obținut.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Monitorizarea respectării de către entitate a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate în gestionarea activității •Asigurarea controlului intern și monitorizarea strictă a gestionării de către Întreprindere a patrimoniului public. 	
ÎM "Direcția de Troleibuze"	Inspekția Financiară	2017-2019	<p>Conform controlului efectuat s-au depistat următoarele încălcări :</p> <p>1.Ca rezultat al nerespectării prevederilor actelor normative în vigoare, de către întreprindere au fost suportate cheltuieli neregulamentare în sumă de 57,0 mii lei</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr.743 din 11.06.2002 în perioada 21.09.2020-25.09.2020, șeful secției în transporturi, în timpul orelor de program, a cumulat funcția de inginer șef, fiind-i calculate și achitate suplimentar plăți salariale în sumă de 1,5 mii lei <p>2. De asemenea au fost stabilite încălcări procedurale și deficiențe ale managementului financiar-contabil.</p> <ul style="list-style-type: none"> •În lipsa deciziei fondatorului, a fost admisă repartizarea profitului net obținut în anii 2017-2018 pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți în sumă de 3 142,7 mii lei. •În perioada inspekției, n-au fost efectuate inventarieri inopinabile ale numeralului și altor valori păstrate în casierie. Întreprinderii. Neajunsurile menționate denotă unele deficiențe ale sistemului de management financiar orientate spre asigurarea desfășurării organizate și eficiente a administrării patrimoniului entității, inclusiv asigurarea privată a integrității activelor. 	<p>Examinarea rezultatelor financiare ale Întreprinderii, inclusiv pe aspectul repartizarea profitului net obținut.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Monitorizarea respectării de către entitate a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate în gestionarea activității •Asigurarea controlului intern și monitorizarea strictă a gestionării de către Întreprindere a patrimoniului public. 	
			2022	Nu a prezentat informație	
			2023	Nu au fost efectuate controale	

ÎM "Aprovizionare"	Inspekția Fiscală	2019-2020	<p>Conform controlului efectuat sau depistat următoarele încălcări :</p> <ul style="list-style-type: none"> •De a clarifica cu denumirea subdiviziunilor și tipuri în baza de date SIA al SFS, conform art.161 alin.(8) din Codul Fiscal în termen de 60 de zile de la data dobândii dreptului de proprietate, informarea Serviciul Fiscal de Stat despre schimbarea sediului său și despre modificările cu privire la sediul subdiviziunii sale, precum și despre sistarea temporară a activității subdiviziunii. •De a achita restanța la BPN în suma de 183,08 lei. •În timpul vizitei fiscale persoanele cu funcții de răspundere ale ÎM "Aprovizionare" au fost familiarizate cu legislația fiscală și programul de conformare benevolă, despre faptele negative ale achitării salariilor în (plic). •personalul angajat să fie încadrat, conform legislației cu achitarea salariului în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.165 din 09.03.2010 cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real și despre sancțiunile posibile de a fi aplicate la încălcarea raporturilor de muncă conform prevederilor Codului Contravențional privind utilizarea muncii nedeclarate și achitarea salariilor sau a altor plăți fără reflectarea acestora în contabilitate. 	De înlăturat încălcările, de achitat restanțele, personalul angajat să fie încadrat, conform legislației.	
			2022	Nu au fost efectuate controale	
			2023	Nu au fost efectuate controale	
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"	Inspekția Financiară	01.01.2017-31.03.2021	<p>Conform controlului efectuat s-au depistat următoarele încălcări :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ca rezultat al nerespectării prevederilor actelor normative în vigoare, de către întreprindere au fost suportate cheltuieli neregulate în sumă de 69,7 mii lei •În perioada supusă inspecției, în baza foilor de parcurs completate neregulate a fost decontat combustibil în sumă de 69,7 mii lei. 2. .De asemenea au fost stabilite încălcări procedurale și deficiențe ale managementului financiar-contabil. •În perioada 2017-2020 întreprinderea a suportat cheltuieli ineficiente în sumă 652,4 mii lei pentru întreținerea bazei de producție, folosită pentru păstrarea unor bunuri neutilizabile. •N-a fost asigurată transmiterea integrală a mijloacelor bănești din casieria entității în instituțiile financiare, aceasta fiind păstrate mai mult de trei zile lucrătoare. 3.Au fost stabilite deficiențe ce țin de exercitarea de către fondator a controlului asupra activității economico-financiare a Întreprinderii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Examinarea rezultatelor financiare ale Întreprinderii, inclusiv pe aspectul repartizarea profitului net obținut. •Monitorizarea respectării de către entitate a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate în gestionarea activității •Asigurarea controlului intern și monitorizarea strictă a gestionării de către Întreprindere a patrimoniului public. 	

		2022	Nu au fost efectuate controale	
		2023	Nu au fost efectuate controale	
ÎM "Asociația piețelor"		2022	Nu a prezentat informația	
		2023	Nu au fost efectuate controale	
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"		2022	Nu a prezentat informația	
		2023	Nu au fost efectuate controale	
ÎM "Biroul arhitectură și sistem atizare"	Audit intern	2023	<p>Conform controlului efectuat s-au depistat următoarele încălcări :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perfecționarea cunoștințelor personalului întreprinderii • A aduce în concordanța politicilor contabile pentru anul 2022. • Elaborarea / aprobarea strategiilor de dezvoltare plan strategic și business planurile. • De a efectua inventarierea bunurilor în strictă conformitate. • Casarea bunurilor care nu sunt incluse în procesele efectuate de întreprindere. • Atragerea atenției sporite a administratorului întreprinderii la organizarea și formalizarea sistemului de control intern managerial. 	<ul style="list-style-type: none"> • Managerul entității să soluționeze situația în conformitate cu prevederile legii privind declararea averii și a intereselor personale. • De a elimina în timpul cât mai apropiat toate neajunsurile depistate în cadrul misiunii. • Administrații întreprinderii în timpul cât mai urgent de a institui sistemul funcțional de management și control intern financiar, cu respectarea tuturor actelor normative în vigoare.
		2022	Nu a prezentat informația	
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	Inspekția Financiară	2022	Nu a prezentat informația	
		2023	<p>Conform controlului efectuat s-au depistat următoarele încălcări :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urmarea a gestionării necorespunzătoare a mijloacelor financiare au fost admise cheltuieli neîntemeiate în sumă de 3,4 mii lei. • În rezultatul nerespectării actelor normative în vigoare au fost admise cheltuieli neregulamentare în sumă de 65,2 mii lei. • Au fost stabilite încălcări procedurale și deficiențe ale managementului financiar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Examinarea rezultatelor inspekției financiare, cu aprobarea planului de măsuri în scopul înlăturării încălcărilor menționate și neadmiterii acestora pe viitor. • Respectarea cu strictețe și asigurarea studierii actelor normative indicate în prezenta prescripție. • Informarea persoanelor vizate în raportul inspekției financiare despre iregularităților constatate. • Întreprinderea măsurilor privind respectarea cadrului normativ în vederea neadmiterii pe viitor a cheltuielilor neregulamentare. • Corectarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală cu suma de 0,6 mii lei. • Implementarea procedurilor de control intern.

În anul 2023 au fost prezentate 5 acte de control, de la Inspekția Financiară, Curtea de Conturi și Audit Intern.

Prin rapoartele sale, organele competente de control comunică rezultatele părților interesate, autorităților competente și publicului larg, oferă recomandări privind aplicarea acțiunilor de remediere și îmbunătățire a situațiilor constatate. Recomandările înaintate sunt susceptibile de a contribui în mod semnificativ la abordarea punctelor slabe sau a problemelor identificate de controlori, la optimizarea gestionării resurselor în baza principiilor bunei guvernări, prin prisma beneficiilor pentru societate, implementarea acestora fiind obligatorie.

Sarcina principală în prevenirea și detectarea fraudelor revine administratorilor întreprinderilor municipale.

Cele mai frecvente abateri identificate în urma controalelor sunt următoarele:

- Nerespectarea prevederilor actelor normative în vigoare, suport de cheltuieli neregulamentare cu privire la salarizarea angajaților și achitarea neregulamentară a sporurilor pentru intensitatea muncii.
- Încălcări procedurale și deficiențe ale managementului financiar-contabil.
- Nu s-au efectuat inventarieri inopinate ale numeralului și altor valori păstrate în casieria întreprinderii.

Este de menționat că în urma analizei controalelor efectuate la întreprinderile municipale au fost identificate puncte slabe al controlului intern managerial și abateri de la cadrul normativ.

Reieșind din cele expuse, au fost emise recomandări administratorilor întreprinderilor municipale supuse controlului:

- Examinarea rezultatelor financiare ale întreprinderii, inclusiv pe aspectul repartizării profitului net obținut;
- Examinarea și aprobarea tarifelor pentru serviciile prestate, statelor de personal și schemei de salarizare a acestuia;
- Monitorizarea respectării de către entitate a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate în gestionarea activității;
- Asigurarea controlului intern și monitorizarea strictă a gestionării de către întreprindere a patrimoniului public.

Sarcinile principale ale administratorilor întreprinderilor municipale supuse controlului este de a lichida iregularitățile depistate, de a lua la evidență și a implementa recomandările pentru întreprinderile supuse controlului, de a îmbunătăți calitatea managementului financiar-contabil.

8. ANALIZA ACTIVITĂȚII COMISIEI DE CENZORI

Comisia de cenzori se desemnează și se revocă de către fondator și exercită controlul activității economico-financiar a întreprinderilor municipale în conformitate cu **Legea nr.246 din 22.11.2017** cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipal, cu Statutul întreprinderilor municipale și cu regulamentul Comisiei de cenzori, aprobat de fondator.

Analiza activității Comisiei de cenzori la întreprinderile municipale este esențială pentru a evalua eficiența și eficacitatea controlului economico-financiar exercitat de aceasta. Iată câteva aspecte de luat în considerare în analiza activității Comisiei de cenzori pentru anul 2023:

1. Controlul economico-financiar: Comisia de cenzori are atribuția de a exercita controlul activității economico-financiare a întreprinderilor municipale. Este important să se analizeze dacă acest control a fost realizat în mod eficient și în conformitate cu regulamentele și procedurile stabilite.
2. Verificarea documentelor și situațiilor financiare: Comisia de cenzori are rolul de a aprecia plenitudinea și autenticitatea datelor reflectate în documentele primare, registrele contabile și situațiile financiare ale societății. Este necesară analiza dacă această verificare a fost realizată în mod relevant și dacă au fost identificate și remediate eventualele deficiențe.
3. Respectarea actelor normative: Un alt aspect important este controlul privind respectarea actelor normative în activitatea economico-financiară a întreprinderilor municipale. Este necesară analiza dacă Comisia de cenzori a verificat respectarea acestor acte normative și a recomandat măsuri pentru conformitate.
4. Gestionarea riscurilor semnificative: Comisia de cenzori are atribuția de a verifica modul de gestionare de către întreprindere a riscurilor semnificative. Este important să se evalueze dacă acest control a fost realizat în mod eficient și dacă s-au identificat și implementat măsuri bine stabilite pentru gestionarea riscurilor.
5. Procedurile de achiziții: Comisia de cenzori are atribuția de a verifica corectitudinea desfășurării procedurilor de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor de către întreprinderi. Este necesară analiza dacă acest control a fost realizat în mod relevant și dacă s-au luat măsuri pentru îmbunătățirea transparenței și eficienței achizițiilor.
6. Implementarea recomandărilor: Comisia de cenzori monitorizează implementarea recomandărilor expuse în raportul de audit și acordă suport metodologic pentru realizarea lor. Este important să se evalueze dacă aceste recomandări au fost luate în considerare și implementate în mod prielnic de către întreprinderile municipale.

Pentru anul 2023 au fost prezentate rapoartele comisiei de cenzori la **10 întreprinderi municipale**. Datele despre componența Comisiei de cenzori, concluzii și recomandări, ca rezultat al controlului efectuat, sunt sistematizate în tabelul ce urmează.

Tabelul 9.1.

Membrii Consiliului de cenzori	Raport comisiei de cenzori	Concluzii și recomandările Comisiei de cenzori
ÎM CENTRUL DE STUDIERE A LIMBILOR,, LIMBA NOASTRĂ”		
1. Valentina Borș- președinte C.C. 2. Lina Andrieș- membru 3. Ala Zubcova- membru	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după Forma (model) Raportului comisiei de cenzori anexat la Regulamentul întreprinderilor municipale.	<ul style="list-style-type: none"> • Gestionarea eficientă a cheltuielilor în concordanță cu veniturile din vânzări obținute; • Gestionarea eficientă a datoriilor și a creanțelor; • Elaborarea analizei a veniturilor și cheltuielilor;
ÎM,, DIRECȚIA DE CONSTRUCȚII CAPITALE COMANDITAR UNIC mun. BĂLȚI”		
1. Doina Palii- președinte 2. Oxana Timco - membru 3. Zoia Ogonec- membru	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după Forma (model) Raportului comisiei de cenzori anexat la Regulamentul întreprinderilor municipale.	<ul style="list-style-type: none"> • De a aduce în conformitate cu punctul 2) art.26 Codul Fiscal procedura contabilă pentru restul de 1 307 corpuri de iluminat stradal să fie transferat la OMVSD pentru ca e primit deja aprobarea de la Consiliul de Administrație. • De a întreprinde măsuri pentru aducere în corespundere a rezervei de reevaluare a mijloacelor fixe cu cele existente la 31.12.2023. • Continuarea aducerii în conformitatea cu Codul Fiscal procedura de evidență a corpurilor de iluminat stradal rămase. • Trecerea la pierderi a 8 771 buc. de lămpi cu descărcare în gaz că fiind inutilizabile. • Trecerea către Primăria mun. Bălți a bazei de producție , care a fost transferată documentul în iulie 2023, în vederea reducerii cheltuielilor. • Până la sfârșitul anului curent este necesar să ne adresăm la Consiliu de administrație , apoi la Consiliul Municipal pentru luarea deciziei privind stingerea pierderii apărute în urma trecerii la pierderi și realizării ulterioare a rebutului metalic din partea activelor pe termen lung ne finalizate rămase din perioada URSS și bazei de producție. Această pierdere trebuie stinsă în conformitate cu explicațiile Ministerului de Finanțare.
ÎM „HOTELUL,, BĂLȚI”		
1. Țurcan Giulnara- președinte C.C. 2. Zubrii Alina- membru 3. Mihalciuc Natalia- membru	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după Forma (model) Raportului comisiei de cenzori anexat la Regulamentul întreprinderilor municipale.	<ul style="list-style-type: none"> • Gestionarea și reducerea datoriilor și creanțelor, contribuind astfel la îmbunătățirea stabilității financiare. • Dezvoltarea și implementarea unei strategii de marketing și promovare: pentru a atrage mai mulți clienți și pentru a creșterea veniturile. • elaborarea unei strategii de marketing și promovare bine definite. Aceasta ar trebui să includă identificarea pieței țintă. • dezvoltarea unui mesaj de marketing clar și eficient, și utilizarea diverselor canale de promovare pentru a ajunge la potențialii clienți. • A tragerea Investițiilor în infrastructură și facilități: Pentru a menține standardele ridicate ale hotelului și pentru a satisface așteptările clienților, este important să se facă investiții în infrastructură și facilități. Aceasta poate include modernizarea și renovarea clădirii, îmbunătățirea echipamentelor și mobilierului, și oferirea de facilități suplimentare care să îmbunătățească experiența clienților. • Înaintarea solicitări MMPS în scopul alocării mijloacelor financiare, pentru reparația curentă a numerelor în urma cazării refugiaților, pentru reluarea activității ÎM Hotelul „BĂLȚI” la capacitatea maximă. • Calcularea costurilor, elaborarea proiect nomenclatorul și tarifele la serviciile prestate cu ulterioara aprobarea a acestora la ședința Consiliului municipal Bălți.
ÎM,, GOSPODĂRIA LOCATIV- COMUNALĂ BĂLȚI”		
1. Babulici Angela - președinte C.C. 2. Olenic I.- membru 3. Panchiv D- membru	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după Forma (model) Raportului comisiei de cenzori anexat la	<ul style="list-style-type: none"> • Până în prezent, tarifele actuale nu corespund cerințelor întreprinderii. Creșterea constantă a prețurilor la materialele de construcție de bază, creșterea prețurilor la energie, creșterea tarifului salarial, creșterea tarifelor pentru serviciile de utilități

	Regulamentul întreprinderilor municipale.	<p>publice, modificările în structura de cost a părții de cheltuieți impun revizuirea tarifelor actuale.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Este necesar să se revizuiască tarifele actuale pentru întreținerea și repararea clădirilor locative, pentru întreținerea sistemelor de echipamente
ÎM „DIRECȚIA DE TROLEIBUZE din BĂLȚI”		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Savciuc Nadejda- președinte C.C. 2. Guleac Dmitrii- membru 3. Șelcovnicova Tatiana- membru 	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după modelul recomandat la Regulamentul al Comisiei de cenzori a întreprinderilor municipale.	<ul style="list-style-type: none"> • Gestionarea eficientă a cheltuielilor în concordanță cu veniturile • Gestionarea eficientă a creanțelor și datoriilor • De a spori partea de venit
ÎM „DIRECȚIA REPARAȚII ȘI CONSTRUCȚII DRUMURI BĂLȚI”		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Savciuc Nadejda- președinte C.C. 2. Guleac Dmitrii- membru 3. Șelcovnicova Tatiana- membru 	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după Forma (model) Raportului comisiei de cenzori anexat la Regulamentul întreprinderilor municipale.	<ul style="list-style-type: none"> • Întreprinderea trebuie să își consolideze baza materială și tehnică prin achiziționarea de noi echipamente. • Întreprinderea ar trebui să efectueze lucrările delegate în conformitate cu contractul fără a le încredința unor terți, deoarece subdelegarea nu este profitabilă și duce la pierderi directe. • În general, întreprinderea dispune de resurse umane, financiare și materiale pentru a crește productivitatea în acest domeniu de activitate, dar trebuie să îmbunătățească disciplina de performanță, să economisească resursele materiale și să depună eforturi pentru a îmbunătăți calitatea muncii și a serviciilor furnizate.
ÎM „ASOCIAȚIA PIEȚELOR Bălți”		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zubaliuc Irina- președinte C.C. 2. Oborocean Pavel- membru 3. Olnic Irina- membru 	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după Forma (model) Raportului comisiei de cenzori anexat la Regulamentul întreprinderilor municipale.	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalizarea și automatizarea proceselor din cadrul întreprinderii și în procesul de prestare a serviciilor, cu efecte pozitive asupra sporirii nivelului de eficientizare a serviciilor prestate și optimizării și raționalizării cheltuielilor întreprinderii. • Elaborarea metodologiei de calcul a tarifelor la serviciile prestate. • Anularea Deciziei Consiliului municipal 19/66 din 21.12.2015. • Revizuirea cheltuielilor pentru a fi micșorate. • Implementarea proceselor de management al riscurilor, inclusiv ținerea registrului riscurilor. • Asigurarea gestionării eficiente a creanțelor și datoriilor. • Revizuirea tarifelor la serviciile prestate și ajustarea acestora la nivelul inflației anului anterior. • Ajustarea tarifelor la taxa zilnică pentru acordarea locurilor de comerț, amplasarea obiectelor de comerț și pază.
ÎM „BIROUL ARHITECTURĂ ȘI SISTEMATIZARE”		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mihalciuc Natalia – președintele C.C. 2. Rusu Lilia.- membru 3. Elena Guțu.- membru 	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după Forma (model) Raportului comisiei de cenzori anexat la Regulamentul întreprinderilor municipale	<ul style="list-style-type: none"> • Recomandăm întreprinderii să îmbunătățească procesele de control intern pentru a minimiza riscurile și a asigura conformitatea cu standardele și reglementările relevante. Aceasta ar putea implica revizuirea și actualizarea procedurilor operaționale, precum și implementarea unui sistem mai robust de monitorizare a cheltuielilor și a proceselor financiare. • În general, întreprinderea dispune de resurse umane, financiare și materiale pentru a crește productivitatea în acest domeniu de activitate, dar trebuie să îmbunătățească disciplina de performanță, să economisească resursele materiale și să depună eforturi pentru a ridica partea venitului și anume serviciilor furnizate.

		<ul style="list-style-type: none"> • Încurajăm întreprinderea să își continue eforturile de a promova transparența și participarea publică în procesul decizional, în special în ceea ce privește proiectele de dezvoltare. • Este important ca Î.M. să își îmbunătățească capacitățile de planificare pentru a gestiona mai eficient resursele și proiectele. Aceasta ar putea implica implementarea unor instrumente și tehnici de planificare mai avansate și consolidarea colaborării între diferitele echipe și departamente.
ÎM „AMENAJAREA TERITORIE ȘI SPAȚII VERZI”		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Circav Ala – președintele CA 2. Guleac Dmitrii - membru 3. Macsimciuc Elena- membru 	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după Forma (model) Raportului comisiei de cenzori anexat la Regulamentul întreprinderilor municipale	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorizarea pe toate tipurile de activitate a întreprinderii • Este necesar să se revizuiască tarifele actuale pentru exploatarea în parcul de distracții • Gestionarea eficientă a cheltuielilor energiei electrice.
IM „APROVIZIONARE”		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Buracu Iraida– președintele CA 2. Țurcan Valentina - membru CA 3. Rusu Lilia- membru CA 	Raportul comisiei de cenzor este îndeplinit după Forma (model) Raportului comisiei de cenzori anexat la Regulamentul întreprinderilor municipale	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza periodică a veniturilor și cheltuielilor • Gestionarea eficientă a cheltuielilor în concordanță cu veniturile • Gestionarea eficientă a datoriilor și neadmiterea datoriilor arierate.

În urma controlului, Comisia de cenzori întocmește raportul care reflectă analiza indicatorilor și informația despre fapte de încălcare a legislației, a statutului și a regulamentelor interne ale întreprinderii, precum și informația privind măsurile întreprinse de către administrator pentru înlăturarea deficiențelor identificate în procesul controlului și emiterea recomandărilor pe marginea rezultatelor controlului. Este esențial ca administratorii întreprinderilor municipale să analizeze și să implementeze recomandările Comisiei de cenzori într-un mod relevant și oportun. Astfel, se poate asigura o gestionare mai eficientă și sustenabilă a cheltuielilor, contribuind la obținerea unor rezultate financiare mai bune și la îndeplinirea obiectivelor organizației.

9. CONCLUZII și propuneri

În urma executării monitoringului financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor municipale pe anul 2023, în scopul consolidării disciplinei financiare și sporirii eficienței utilizării patrimoniului public, s-au constatat următoarele:

1. Veniturile

• Indicii

Potrivit bazei comparabile, valoarea veniturilor totale, orientate asupra performanței întreprinderilor municipale a constituit pe anul de gestiune 323 029,0 mii lei și s-au majorat cu 40 045,0 mii lei față de anul 2022.

Cel mai important indicator al eficienței generale a producției și serviciilor este profitul brut. Totodată demonstrează eficiența utilizării resurselor implicate direct în activitatea întreprinderilor.

Pe anul de gestiune întreprinderile municipale au obținut profit brut, în sumă de 39 759,0 mii lei, având capacitatea de a genera venituri din vânzări suficiente pentru acoperirea costurilor din vânzări.

Totodată, în dinamică profitul brut s-a majorat cu 20 370,0 mii lei (105,1%), ca rezultat al majorării venitului din vânzări.

• Concluzii

Dinamica înregistrată de întreprinderile nominalizate la capitolul venituri poate fi apreciată ca o evoluție pozitivă pentru unele întreprinderi, însă în particular întreprinderile care au activat cu pierderi în anul 2022 au înregistrat o dinamică negativă.

Lipsa unei politici de optimizare a cheltuielilor legate de prestarea serviciilor și executarea lucrărilor în raport cu cerințele actuale ale pieței au condiționat rezultate negative pentru o mare parte a întreprinderilor municipale. Cauzele care au creat această rentabilitate negativă sunt următoarele:

- Costurile de producție ridicate: costurile asociate cu producția și achiziționarea bunurilor și serviciilor sunt excesive, ca rezultat al creșterii costurilor materiei prime, al cheltuielilor cu forța de muncă și altor resurse necesare activității întreprinderilor municipale.

- Structura costurilor: cheltuielile generale și administrative, cheltuielile financiare contribuie la rentabilitatea negativă. Este necesară identificarea domeniilor în care pot fi realizate economii sau identificarea ineficiențelor operaționale.

- Volumul redus de vânzări: cererea mică generează volume de vânzări scăzute, în consecință influențând negativ rentabilitatea.

• Propuneri

Promovarea politicii de optimizare a cheltuielilor, creșterea vânzărilor prin extinderea și reexaminarea serviciilor prestate și estimarea rezervelor de creștere a altor venituri operaționale.

Monitorizarea profitabilității realizate a întreprinderilor din perspectiva aprecierii produselor și serviciilor furnizate, cât și a eficienței celorlalte costuri operaționale.

2. Cheltuielile și rezultatele financiare

• Indicii

Cele 10 întreprinderi municipale au înregistrat un rezultat financiar net total pozitiv în valoare de 9 150,4 mii lei. Este de menționat faptul că, în comparație cu anul 2022, în anul de gestiune se atestă o îmbunătățire a indicatorilor de rezultat a întreprinderilor municipale care au activat cu profit (de la 33,0% la 88,4%) și micșorând-se ponderea întreprinderilor municipale, ce au activat cu pierderi nete (de la 67,0% la 11,6%). În total **7 întreprinderi municipale** au încheiat anul de gestiune cu profit în mărime de 10 531,0 mii lei, iar **3 întreprinderi municipale** au suferit pierderi în mărime de – 1 380,6 mii lei.

- **Concluzii**

Profitul este obiectivul principal al activității economice a întreprinderilor municipale.

În urma aprecierii rezultatelor financiare a întreprinderilor municipale s-a stabilit că resursele de muncă nu sunt utilizate corespunzător criteriilor de motivare bazate pe obținerea rezultatului final al întreprinzătorului, iar nivelul de asigurare cu mijloace de producție și gradul de utilizare a acestora necesită elaborarea unui plan de reutilare.

În acest context, e necesar de analizat minuțios necesitățile de utilaje, mijloace fixe și starea (gradul) de funcționare a celor disponibile și în baza unui plan de reutilare, de inițiat măsuri de atragere a investițiilor fie direct, fie prin intermediul fondatorului.

- **Propuneri**

Determinarea și studierea factorilor care afectează valoarea profitului.

Gestionarea eficientă a costurilor și cheltuielilor întreprinderilor în concordanță cu dinamica veniturilor și rentabilitatea vânzărilor.

Gestionarea riscului valutar în condițiile fluctuației cursului valutar.

Implicarea activă în realizarea acțiunilor respective a managerilor întreprinderilor, consiliului de administrație și fondatorul întreprinderii – Consiliul municipal Bălți.

Reducerea cheltuielilor fixe și ineficiente a întreprinderilor municipale.

Găsirea și utilizarea oportunităților, accelerarea adoptării unor inovații, atât de tehnologii, cât și de organizarea muncii.

3. Activele

- **Indicii**

Valoarea totală a activelor întreprinderilor municipale a constituit 793 632,8 mii lei, ceea ce reprezintă o micșorare cu 24 546,6 mii lei sau cu 3,0% față de anul 2022.

Circa 87,7% din valoarea totală a activelor întreprinderilor municipale reprezintă active imobilizate și doar 12,3% - active circulante. Valoarea totală a activelor circulante a întreprinderilor municipale a constituit 97 728,9 mii lei.

- **Concluzii**

Menținerea unui nivel înalt al activelor imobilizate, generează pentru întreprinderile municipale cheltuieli fixe înalte legate de gestionarea activelor imobilizate, care nu sunt incluse în costul serviciilor prestate. Veniturile din vânzări obținute de întreprinderile municipale nu sunt suficient de mari în comparație cu mărimea activelor utilizate. Situația respectivă se explică prin faptul că, întreprinderile municipale dispun de mijloace fixe care nu aduc profit și sunt doar în administrare. Respectiv, din această cauză, majoritatea indicatorilor care reflectă eficiența gestionării activelor sunt denaturați și nu reflectă situația reală.

- **Propuneri**

Efectuarea anuală a inventarierii activelor în conformitate cu Regulamentul cu privire la inventariere, precum și desfășurarea inventarierilor inopinate în vederea identificării riscurilor și rezervelor financiare.

Gestionarea eficientă a activelor imobilizate cu scopul majorării profitului net și sporirea eficienței activității economico-financiare a întreprinderilor municipale.

Asigurarea eficienței efectuării operațiunilor cu activele totale.

Minimizarea perioadei de rotație a activelor circulante, în special a creanțelor comerciale.

4. Sursele de finanțare (capital propriu/patrimoniul net)

- **Indicii**

La sfârșitul anului de gestiune, întreprinderile municipale dispuneau de un patrimoniu net în sumă de 793 632,9 mii lei, ceea ce reprezintă o descreștere cu 24 546,5 mii lei față de anul precedent.

- **Concluzii**

Pe perioada anilor 2022-2023 se constată o dinamică negativă a patrimoniului net al întreprinderilor municipale.

- **Propuneri**

Majorarea profitului net și sporirea eficienței activității economico-financiare a întreprinderilor municipale în scopul asigurării continuității activității întreprinderilor.

Asigurarea, eficientizarea și îmbunătățirea mecanismelor de control financiar la întreprinderile municipale.

5. Sursele de finanțare (datorii)

- **Indicii**

La situația din 31.12.2023, valoarea totală a datoriilor întreprinderilor municipale a fost de 717 913,7 mii lei, din care 662.439,3 mii lei (92,3%) reprezintă datorii pe termen lung, 51 049,5 mii lei (7,1%) - datorii curente și 4 424,9 mii lei (0,6%) - provizioane. Comparativ cu anul 2022, suma totală a datoriilor întreprinderilor municipale a scăzut cu 34 415,4 mii lei sau cu 4,6%, indicând o presiune financiară în scădere asupra întreprinderilor municipale.

- **Concluzii**

Pe lângă nivelul scăzut de eficiență a gestionării activelor totale, unele întreprinderi municipale dispun de o capacitate limitată în achitarea datoriilor pe termen scurt și onorarea obligațiilor pe termen scurt din contul activelor circulante.

În structura datoriilor constatate la întreprinderile municipale o parte esențială o reprezintă datoriile față de fondatori privind patrimoniul public primit în gestiune economică.

Ca rezultat, se poate constata că majoritatea întreprinderilor municipale au un nivel înalt de îndatorare, ce denotă un nivel scăzut al autonomiei financiare.

- **Propuneri**

Gestionarea eficientă a datoriilor și ajustarea evidenței contabile a obligațiilor întreprinderilor municipale în concordanță cu legislația în vigoare.

Asigurarea controlului intern al legalității tranzacțiilor economice.

6. Remunerarea muncii

- **Indicii**

Cheltuielile de personal privind remunerarea muncii pentru anul 2023 a constituit 131 312,5 mii lei și au sporit cu 21 729,3 mii lei sau cu 19,8% față de anul 2022. Ponderea cheltuielilor de personal privind

remunerarea muncii în componența cheltuielilor totale este de 41,8%, înregistrând astfel o majorare de 3,7% față de anul 2022.

Conform rezultatelor anului 2023, întreprinderile municipale au înregistrat venituri din vânzări calculate pentru productivitatea muncii în sumă de 304 448,1 mii lei, s-au cu 17,8% mai mult față anul 2022.

Concomitent, menționăm, că din 10 întreprinderi municipale la 5 entități rata medie de creștere a salariului depășește rata de creștere a productivității. Acest indicator este negativ, în situația în care 3 întreprinderi municipale înregistrează pierderi nete

La situația din 31.12.2023, valoarea salariului mediu lunar pe întreprinderile municipale a constituit 9 241 lei, ceea ce reprezintă o creștere de 28,5% față de anul precedent.

Această majorare a salariului mediu lunar în cadrul întreprinderilor municipale poate fi indicator pozitiv în ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor de muncă și a nivelului de trai al angajaților.

Totuși, este important ca întreprinderile municipale, să se asigure că această creștere a salariilor este sustenabilă din punct de vedere financiar. Evaluarea periodică a bugetului și a resurselor disponibile este esențială pentru a se asigura că creșterea salariilor este în concordanță cu posibilitățile financiare ale întreprinderilor.

De asemenea, este important să se monitorizeze impactul acestei majorări a salariilor asupra performanței financiare a întreprinderilor municipale. Se pot implementa măsuri de eficientizare a operațiunilor și de creștere a veniturilor pentru a compensa creșterea cheltuielilor salariale.

• **Concluzii**

Pentru desfășurarea reușită a activității economice este foarte importantă capacitatea întreprinderii de a diminua cheltuielile salariale ca indicator de efort în comparație cu dinamica veniturilor din realizări.

Productivitatea muncii este unul din cei mai importanți indicatori economici ai unei întreprinderi, ce reflectă eficacitatea muncii cheltuite în procesul de producție, fiind factorul decisiv de sporire a volumului producției, de reducere a costurilor de producție și de creștere a rentabilității.

Concomitent, menționăm, că din 10 întreprinderi municipale la 5 entități rata medie de creștere a salariului depășește rata productivității muncii. Astfel rezultă, că conducerea întreprinderilor municipale nu asigură o activitate corelată între motivarea angajaților din punct de vedere a nivelului de salarizare și veniturile întreprinderii.

Cauza principală a majorării salariului la instituții a fost condiționată de majorarea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real conform Hotărârii Guvernului nr. 142 din 09 martie 2022.

Un alt indice de majorare a cheltuielilor de personal la întreprinderile municipale este neasigurarea de către conducere a activității corelate privind motivarea angajaților în ceea ce privește nivelul de salarizare, gestionând neeficient cheltuielile în concordanță cu veniturile din serviciile obținute.

În concluzie, majorarea salariului mediu lunar în cadrul întreprinderilor municipale este un semn pozitiv pentru angajați, dar este necesară o gestionare a resurselor financiare pentru a asigura sustenabilitatea acestei creșteri și pentru a menține echilibrul financiar al întreprinderilor.

Ca urmare a analizei fondului de salarizare, din punct de vedere al utilizării resurselor de muncă, întreprinderile municipale urmează să modifice modalitatea de motivare a salariaților, să raționalizeze și să optimizeze cheltuielile în domeniul retribuirii muncii în scopul obținerii rezultatelor pozitive în urma activității de antreprenariat.

Propuneri

Creșterea productivității muncii în continuă.

Modificarea modalității de motivare a salariaților, în scopul obținerii rezultatelor pozitive în urma activității de antreprenariat, raționalizarea și optimizarea cheltuielilor în domeniul retribuirii muncii angajaților fără a compromite calitatea serviciilor.

Corelarea nivelului de remunerare a muncii cu volumul lucrărilor îndeplinite și respectiv veniturile din realizări, totodată, revizuirea modalității de stabilire a suplimentelor la salariul de bază în dependență de rezultatele financiare obținute pe parcursul perioadelor de gestiune.

Optimizarea schemei de personal prin evaluarea volumului de lucru real îndeplinit de fiecare subdiviziune, iar din contul optimizării de creat o secție ce se va ocupa cu promovarea întreprinderii pentru noi piețe de realizare a lucrărilor și serviciilor sale. Raționalizările de personal urmează să includă nu doar numărul de muncitori, dar și de specialiști și personal administrativ.

7. Achizițiile de bunuri, lucrări și servicii

• Indicii

Valoarea bunurilor, serviciilor și lucrărilor contractate de către întreprinderile municipale în anul 2023 a însumat 104 148,1 mii lei.

Potrivit informațiilor prezentate, întreprinderile municipale au încheiat 319 contracte (259-VM, 14-COP, 22-LD, 24-CSS). Totodată, trebuie de menționat că suma estimată inițial pentru achiziții constituia 132 458,3 mii lei. În consecință diferența dintre suma estimată și valoarea finală a contractelor a constituit 28 310,2 mii lei.

Proporția de atribuire a contractelor pentru care a fost utilizată procedura valoare mică a fost 81,2%, licitație deschisă 6,9%, cererea și oferta de preț 4,4%, contracte dintr-o singură sursă 7,5%. Această dinamică indică faptul că partea observabilă a achizițiilor este relativ transparentă.

• Concluzii

În urma analizei procesului de achiziții la întreprinderile municipale s-au stabilit neconformități la etapa de planificare a necesităților întreprinderilor, la procesul de achiziționare nemijlocit cât și la etapa de executare al achizițiilor de bunuri, lucrări și servicii, fapt ce determină neasigurarea transparenței, concurenței, obiectivității, precum și condițiile de respingere a ofertelor potențialilor operatori economici care activează și concurează legal, circumstanțe care, în consecință, pot cauza fraudarea achizițiilor.

• Propuneri

Publicarea pe pagina web a întreprinderii sau pe pagina web al Primăriei mun. Bălți informații despre achiziții conform actelor normative în vigoare.

Desemnarea conformă a grupului de lucru pentru achiziții și stabilirea atribuțiilor concrete pentru membrii acestuia.

Evaluarea proceselor de organizare și desfășurare a activității grupului.

Planificarea achizițiilor, cu documentarea conformă a necesităților concrete, pentru calitatea și cantitatea bunurilor, lucrărilor și serviciilor, ceea ce ar diminua impactul negativ asupra utilizării mijloacelor.

Întocmirea rapoartelor anuale privind realizarea achizițiilor.

Elaborarea unui plan de acțiuni aferent procesului achizițiilor la etapele de planificare, organizare/desfășurare și executare, cu desemnarea persoanelor responsabile de evaluarea conformității proceselor, planificarea și realizarea controlului sistemic asupra acestui proces.

8. Transferurile alocate

• Indicii

În anul 2023, suma totală a transferurilor alocate întreprinderilor municipale din bugetul local a constituit 122 419,1 mii lei, mai mult cu 12 949,5 mii lei față de anul 2022 (12,2% din cheltuielile totale ale bugetului municipal), din care, 46 935,9 mii lei (38,3 %) au fost transferuri pentru servicii în domeniul economiei, 15 059,2 mii lei (12,3 %) transferuri pentru protecția mediului înconjurător și 60 424,1 mii lei (49,4%) transferuri pentru întreținerea gospodăriei locativ-comunale.

Concluzii

Unele întreprinderi municipale rămân dependente de transferurile (subvențiile) fondatorului.

• Propuneri

Identificarea surselor de venit proprii (operaționale, financiare precum și investiționale) pentru minimizarea și reducerea dependenței întreprinderilor municipale față de buget local.

Promovarea unei politici mai agresive de obținere a volumelor de lucrări, servicii în rază de până la 100 km depărtare de oraș, cu optimizarea concomitentă a costurilor de producere.

8. Datoriile față de buget

• Indicii

În anul 2023, datoriile întreprinderilor municipale față de buget, conform bilanțurilor prezentate, au alcătuit 5 821,7 mii lei, dintre care, 5 557,6 mii lei reprezintă plata de bază, 264,1 mii lei constituie majorarea de întârziere (penalitatea) și amenda.

În comparație cu soldul datoriei la începutul perioadei de gestiune suma totală a datoriilor întreprinderilor municipale față de buget sa majorat cu 3 561,7 mii lei, fiind determinată în mare parte de majorarea datoriilor *ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"* (cu-4 309,1 mii lei), *ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "* (cu – 730,5 mii lei) și *ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"*(cu – 623,4 mii lei) în valoarea totală a datoriilor la sfârșitul perioadei de gestiune.

Concluzii

Dinamica înregistrată poate fi apreciată ca una negativă. În concluzie, se propune planificarea plăților fiscale ca procedură de optimizare fiscală și organizare a sistemului de impozitare pentru a obține rezultate financiare maxime la costuri minime

• Propuneri

1. Efectuarea plăților fiscale în strictă corespondență cu legislația în vigoare;
2. Calcularea impozitelor;
3. Căutarea de oportunități de scutire;
4. Formarea graficului de plăți;
5. Căutarea și rezervarea mijloacelor pentru plata impozitelor;
6. Monitorizarea permanentă a plăților.

9. Controlul activității economico-financiare

• Indicii

În anul 2023 au fost prezentate 5 acte de control, de Inspekția Financiară, Audit Intern și Curtea de Conturi. Este de menționat faptul că în urma analizei controalelor efectuate la întreprinderile municipale au fost identificate unele abateri de la cadrul normativ. Conform rezultatului controalelor efectuate au fost înaintate către administratorul întreprinderilor municipale recomandări pentru implementarea și lichidarea neregularităților depistate în contabilitate, de a îmbunătăți calitatea managementului financiar-contabil.

• Concluzii

Este de menționat că în urma analizei controalelor efectuate la întreprinderile municipale au fost identificate puncte slabe al controlului intern managerial și abateri de la cadrul normativ.

Reieșind din cele expuse, au fost emise recomandări administratorilor întreprinderilor municipale supuse controlului:

- Examinarea rezultatelor financiare ale întreprinderii, inclusiv pe aspectul repartizării profitului net obținut;
- Examinarea și aprobarea tarifelor pentru serviciile prestate, statelor de personal și schemei de salarizare a acestuia;
- Monitorizarea respectării de către entitate a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate în gestionarea activității;
- Asigurarea controlului intern și monitorizarea strictă a gestionării de către întreprindere a patrimoniului public.

- **Propuneri**

Lichidarea iregularităților depistate.

Luarea la evidență și implementarea recomandărilor emise întreprinderilor supuse controlului.

Îmbunătățirea calității managementului financiar-contabil.

10. Comisia de cenzori al întreprinderilor municipale

- **Indicii**

Pentru anul 2023 au fost prezentate 10 rapoarte a Comisiei de cenzori. Întreprinderile municipale dispun de resurse umane, financiare și materiale pentru a crește productivitatea în domeniu de activitate, în concluzie Comisia de cenzori recomandă administrației întreprinderilor să îmbunătățească disciplina de performanță, să economisească resursele materiale și să depună eforturi pentru a îmbunătăți calitatea muncii și a serviciilor furnizate.

- **Concluzii**

Este de menționat că, conform prevederilor art.10 al Legii nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Comisiile de Cenzori sunt obligate să exercite semestrial controlul activității economico-financiare a întreprinderilor municipale.

- **Propuneri**

Prezentarea consiliilor de administrație și fondatorului raportul consiliului de cenzori semestrial.

Ca rezultat al monitoringului financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor municipale pe anul 2023, se conturează următoarea clasificare a 10 întreprinderi municipale după dinamica rezultatului financiar final pe perioada anilor 2022-2023:

Întreprinderi municipale cu profit net a anului 2023:

ÎM "Direcția de Troleibuze"

ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"

ÎM "Amenajarea Teritoriului și spații Verzi"

ÎM Hotelul "Bălți"

ÎM "Aprovizionare"

ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"

ÎM C.S.L. "Limba Noastră"

Întreprinderi municipale cu pierdere netă a anului 2023:

ÎM "Asociația piețelor"

ÎM "Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic"

ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"

În contextul rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor municipale pe anul 2023, SE RECOMANDĂ:

- ***Stabilirea indicatorilor de performanță reieșind din obiectivele și strategia întreprinderilor municipale;***

Întreprinderile municipale ar trebui să stabilească indicatori de performanță clar definiți, care să se bazeze pe obiectivele și strategia fiecărei întreprinderi. Acești indicatori ar trebui să fie măsurabili și relevanți pentru evaluarea performanței și să permită monitorizarea progresului în atingerea obiectivelor.

- ***Organizarea și implementarea sistemului de management financiar și control pentru asigurarea atingerii obiectivelor întreprinderii;***

Acest sistem ar trebui să includă proceduri și mecanisme pentru monitorizarea și evaluarea performanței financiare, identificarea și gestionarea riscurilor financiare și asigurarea unei utilizări eficiente a resurselor financiare.

- ***Administratorul și Consiliul de administrație a întreprinderilor municipale sa-și exercite atribuțiile stabilite de Legea nr. 246 din 22.11.2017 „ Cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală”, Statutul întreprinderilor municipale;***

Consiliul de Administrare să fie implicat activ în luarea deciziilor strategice, să monitorizeze activitatea managerială, să asigure transparența și responsabilitatea în gestionarea resurselor și să promoveze buna guvernare corporativă.

- ***Eficientizarea managementului întreprinderilor municipale;***

Îmbunătățirea eficienței în cadrul întreprinderilor municipale poate fi realizată prin identificarea și implementarea unor măsuri de reducere a costurilor, optimizarea proceselor operaționale, dezvoltarea abilităților și competențelor personalului și promovarea unei culturi organizaționale orientate către rezultate.

- ***Digitalizarea procesului de monitorizare a activității economico-financiare a întreprinderilor municipale.***

Digitalizarea procesului de monitorizare a activității economico-financiare a întreprinderilor municipale poate aduce beneficii semnificative în termeni de eficiență și transparență. Utilizarea instrumentelor și tehnologiilor digitale poate permite colectarea, analiza și raportarea datelor financiare în timp real, facilitând luarea deciziilor informate și monitorizarea progresului în atingerea obiectivelor.

Implementarea acestor recomandări ar putea contribui la îmbunătățirea performanței întreprinderilor municipale și la asigurarea unei gestionări eficiente a resurselor și a activității economice și financiare.

Analiza factorială a rezultatului din activitatea operațională profit (pierdere) a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

(mii lei)

Denumirea întreprinderii municipale	Denumirea indicatorilor	Profit brut (pierdere brută)	Alte venituri din activitatea operațională	Cheltuieli de distribuire	Cheltuieli administrative	Alte cheltuieli din activitatea operațională	Rezultat din activitatea operațională profit (pierdere)
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2022	2 508,7	92,0	0,0	6 118,8	160,5	-3 678,6
	2023	14 667,1	43,7	0,0	6 205,4	140,1	8 365,4
	Devieri	12 158,4	-48,3	0,0	86,6	-20,5	12 044,0
	Rezultatul influenței	+12 158,4	-48,3	0,0	-86,6	+20,5	x
ÎM Hotelul "Bălți"	2022	5 698,4	1,6	0,0	1 264,4	14,8	4 420,7
	2023	1 854,4	24,2	0,0	1 628,7	11,2	238,7
	Devieri	-3 844,0	22,6	0,0	364,3	-3,7	-4 182,0
	Rezultatul influenței	+5 506,2	-18,3	0,0	-348,9	-12,7	x
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	2022	3 076,7	0,0	0,0	2 978,5	61,0	37,1
	2023	5 566,7	0,0	0,0	3 085,7	175,6	2 305,4
	Devieri	2 490,0	0,0	0,0	107,2	114,6	2 268,3
	Rezultatul influenței	2 490,0	0,0	0,0	-107,2	-114,6	x
ÎM "Asociația piețelor"	2022	1 114,9	8 938,8	658,0	10 499,2	28,0	-1 131,6
	2023	748,5	9 923,7	1 093,7	10 097,4	61,6	-580,6
	Devieri	-366,4	984,9	435,7	-401,8	33,6	551,0
	Rezultatul influenței	-366,4	+984,9	-435,7	+401,8	-33,6	x
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "	2022	-3 623,3	8 833,0	8,1	5 135,2	312,8	-246,4
	2023	2 434,9	3 771,9	2,7	5 792,8	344,7	66,5
	Devieri	6 058,2	-5 061,0	-5,4	657,7	31,9	313,0
	Rezultatul influenței	+6 058,2	-5 061,0	+5,4	-657,7	-31,9	x
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	2022	3 356,6	398,3	31,2	3 586,5	99,6	37,6
	2023	4 789,0	944,3	0,0	4 074,6	141,4	1 517,3
	Devieri	1 432,4	545,9	-31,2	488,1	41,8	1 479,6
	Rezultatul influenței	+1 432,4	+545,9	+31,2	-488,1	-41,8	x
ÎM "Aprovizionare"	2022	6 245,3	4,3	5 087,3	1 127,4	2,8	32,0
	2023	8 037,0	13,6	6 454,2	1 477,6	6,8	112,0
	Devieri	1 791,7	9,3	1 366,8	350,2	4,0	79,9
	Rezultatul influenței	+1 791,7	+9,3	-1 366,8	-350,2	-4,0	x
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	2022	286,9	180,1	0,0	2 307,8	406,3	-2 247,1
	2023	690,2	37,6	0,0	2 048,3	235,2	-1 555,8
	Devieri	403,3	-142,6	0,0	-259,5	-171,0	691,2
	Rezultatul influenței	+403,3	-142,6	0,0	+259,5	+171,0	x
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	2022	395,2	0,0	0,0	634,7	2,9	-242,3
	2023	539,1	0,0	0,0	432,7	2,2	104,2
	Devieri	143,8	0,0	0,0	-202,0	-0,7	346,5
	Rezultatul influenței	+143,8	0,0	0,0	+202,0	+0,7	x
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	2022	329,6	1,7	0,0	318,1	0,0	13,3
	2023	432,2	0,0	0,0	419,8	0,0	12,4
	Devieri	102,6	-1,7	0,0	101,8	0,0	-0,9
	Rezultatul influenței	+102,6	-1,7	+0,0	-101,8	0,0	x
TOTAL	2022	19 388,9	18 449,8	5 784,7	33 970,6	1 088,6	-3 005,2
	2023	39 759,0	14 759,0	7 550,6	35 263,1	1 118,7	10 585,5
	Devieri	20 370,0	-3 690,9	1 765,9	1 292,5	30,1	13 590,7
	Rezultatul influenței	+20 370,0	-3 690,9	-1 765,9	-1 292,5	-30,1	x

Analiza structurii profitului (pierderii) până la impozitare a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea indicatorilor			Rezultat din activitatea operațională profit (pierdere)	Rezultatul profit(pierdere) financiară	Rezultatul din operațiuni cu active imobilizate și excepționale profit (pierdere)	Profit (pierdere) până la impozitare
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2022	Suma, lei	-3 678,6	-2 404,6	343,8	-5 739,4
		Pondere, %	64,1	41,9	-6,0	100,0
	2023	Suma, lei	8 365,4	-1 485,7	492,6	7 372,3
		Pondere, %	113,5	-20,2	6,7	100,0
ÎM Hotelul "Bălți"	2022	Suma, lei	4 420,7	305,6	0,0	4 726,3
		Pondere, %	93,5	6,5	0,0	100,0
	2023	Suma, lei	238,7	353,0	-3,5	588,2
		Pondere, %	40,6	60,0	-0,6	100,0
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	2022	Suma, lei	37,1	0,0	51,2	88,3
		Pondere, %	42,0	0,0	58,0	100,0
	2023	Suma, lei	2 305,4	0,0	0,0	2 305,4
		Pondere, %	100,0	0,0	0,0	100,0
ÎM "Asociația piețelor"	2022	Suma, lei	-1 131,6	-1 162,7	5,2	-2 289,0
		Pondere, %	49,4	50,8	-0,2	100,0
	2023	Suma, lei	-580,6	-244,0	11,0	-813,5
		Pondere, %	71,4	30,0	-1,4	100,0
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "	2022	Suma, lei	-246,4	0,0	0,0	-246,4
		Pondere, %	100,0	0,0	0,0	100,0
	2023	Suma, lei	66,5	0,0	0,0	66,5
		Pondere, %	100,0	0,0	0,0	100,0
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	2022	Suma, lei	37,6	0,0	0,0	37,6
		Pondere, %	100,0	0,0	0,0	100,0
	2023	Suma, lei	1 517,3	0,0	0,0	1 517,3
		Pondere, %	100,0	0,0	0,0	100,0
ÎM "Aprovizionare"	2022	Suma, lei	32,0	16,6	0,0	48,6
		Pondere, %	65,8	34,2	0,0	100,0
	2023	Suma, lei	112,0	11,2	0,0	123,2
		Pondere, %	90,9	9,1	0,0	100,0
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	2022	Suma, lei	-2 247,1	151,4	1 686,8	-408,8
		Pondere, %	549,7	-37,0	-412,6	100,0
	2023	Suma, lei	-1 555,8	146,2	864,4	-545,3
		Pondere, %	285,3	-26,8	-158,5	100,0
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	2022	Suma, lei	-242,3	-1,0	0,0	-243,3
		Pondere, %	99,6	0,4	0,0	100,0
	2023	Suma, lei	104,2	0,0	0,0	104,2
		Pondere, %	100,0	0,0	0,0	100,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	2022	Suma, lei	13,3	0,0	0,0	13,3
		Pondere, %	100,0	0,0	0,0	100,0
	2023	Suma, lei	12,4	0,0	0,0	12,4
		Pondere, %	100,0	0,0	0,0	100,0
Total	2022	Suma, lei	-3 005,2	-3 094,7	2 087,1	-4 012,8
		Pondere, %	74,9	77,1	-52,0	100,0
	2023	Suma, lei	10 585,5	-1 219,3	1 364,4	10 730,6
		Pondere, %	98,6	-11,4	12,7	100,0

Analiza structurii și evoluției creanțelor totale ale întreprinderile municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Indicatorii		Creanțe comerciale curente	Creanțe ale partilor afiliate curente	Creanțe ale bugetului	Creanțe ale personalului	Alte creanțe curente	Total creanțe
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2022	Suma, lei	68,8		103,0	1,7	2 853,3	3 026,8
		Ponderea, %	2,27		3,40	0,06	94,27	100,0
	2023	Suma, lei	58,0		8,7	1,3	12 819,7	12 887,7
		Ponderea, %	0,45		0,07	0,01	99,47	100,0
	Devieri	Suma, lei	-10,8		-94,3	-0,4	9 966,4	9 860,8
		Ponderea, %	-1,8		-3,3	0,0	5,2	x
ÎM Hotelul "Bălți"	2022	Suma, lei	2 563,3		183,0	0,6	1,8	2 748,7
		Ponderea, %	93,26		6,66	0,02	0,06	100,0
	2023	Suma, lei	3 708,5		192,5	0,0	13,6	3 914,6
		Ponderea, %	94,74		4,92	0,00	0,35	100,0
	Devieri	Suma, lei	1 145,1		9,5	-0,6	11,9	1 165,9
		Ponderea, %	1,48		-1,74	-0,02	0,28	x
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	2022	Suma, lei	1 641,8		0,0	0,0	8 632,3	10 274,1
		Ponderea, %	15,98		0,00	0,00	84,02	100,0
	2023	Suma, lei	6 444,5		0,0	128,8	9 233,7	15 807,0
		Ponderea, %	40,77		0,00	0,81	58,42	100,0
	Devieri	Suma, lei	4 802,8		0,0	128,8	601,4	5 532,9
		Ponderea, %	24,79		0,00	0,81	-25,61	x
ÎM "Asociația piețelor"	2022	Suma, lei	0,5		229,3	0,0	1 335,5	1 565,4
		Ponderea, %	0,0		14,6	0,00	85,32	100,0
	2023	Suma, lei	6,3		235,5	0,0	1 386,1	1 627,9
		Ponderea, %	0,39		14,5	0,00	85,14	100,0
	Devieri	Suma, lei	5,8		6,2	0,0	50,5	62,5
		Ponderea, %	0,35		-0,18	0,00	-0,17	x
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	2022	Suma, lei	12 450,2		210,6	17,8	7,6	12 686,1
		Ponderea, %	98,14		1,66	0,14	0,06	100,0
	2023	Suma, lei	14 209,0		240,2	46,5	7,6	14 503,2
		Ponderea, %	97,97		1,66	0,32	0,05	100,0
	Devieri	Suma, lei	1 758,8		29,6	28,7	0,0	1 817,1
		Ponderea, %	-0,17		0,00	0,18	-0,01	x
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	2022	Suma, lei	114,3		204,9	68,7	0,9	388,8
		Ponderea, %	29,38		52,69	17,68	0,24	100,0
	2023	Suma, lei	54,3		4,9	87,8	112,3	259,3
		Ponderea, %	20,94		1,88	33,86	43,32	100,0
	Devieri	Suma, lei	-60,0		-200,0	19,0	111,4	-129,6
		Ponderea, %	-8,44		-50,81	16,18	43,07	x
ÎM "Aprovizionare"	2022	Suma, lei	97,3		0,0	0,0	0,0	97,3
		Ponderea, %	100,00		0,00	0,00	0,00	100,0
	2023	Suma, lei	655,5	0,3	0,0	0,0	0,0	655,8
		Ponderea, %	99,96	0,04	0,00	0,00	0,00	100,0
	Devieri	Suma, lei	558,2	0,3	0,0	0,0	0,0	558,5
		Ponderea, %	-0,04	0,04	0,00	0,00	0,00	x
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	2022	Suma, lei	48,6		3,0	0,0	0,0	51,7
		Ponderea, %	94,09		5,83	0,00	0,08	100,0
	2023	Suma, lei	96,7		3,4	0,0	0,0	100,2
		Ponderea, %	96,55		3,44	0,00	0,01	100,0
	Devieri	Suma, lei	48,1		0,4	0,0	0,0	48,5
		Ponderea, %	2,46		-2,39	0,00	-0,07	x
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	2022	Suma, lei	40,5		7,4	0,0	0,0	47,9
		Ponderea, %	84,51		15,49	0,00	0,00	100,0
	2023	Suma, lei	10,7		9,0	0,0	0,0	19,7
		Ponderea, %	54,46		45,54	0,00	0,00	100,0
	Devieri	Suma, lei	-29,7		1,5	0,0	0,0	-28,2
		Ponderea, %	-30,06		30,06	0,00	0,00	x
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	2022	Suma, lei	55,6		5,6	0,0	0,0	61,2
		Ponderea, %	90,91		9,09	0,00	0,00	100,0
	2023	Suma, lei	59,4		7,4	0,8	0,0	67,6
		Ponderea, %	87,86		10,90	1,24	0,00	100,0
	Devieri	Suma, lei	3,8		1,8	0,8	0,0	6,4
		Ponderea, %	-3,05		1,81	1,24	0,00	x
Total	2022	Suma, lei	17 080,9		946,8	88,8	12 831,6	30 948,1
		Ponderea, %	55,19		3,06	0,29	41,46	100,0
	2023	Suma, lei	25 303,0	0,3	701,5	265,2	23 573,0	49 843,0
		Ponderea, %	50,77	0,001	1,41	0,53	47,29	100,0
	Devieri	Suma, lei	8 222,0	0,3	-245,3	176,4	10 741,5	18 894,9
		Ponderea, %	-4,43	0,001	-1,65	0,25	5,83	x

Structura și dinamica datoriilor pe termen lung a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Indicatorii	Credite bancare/împrumuturi pe termen lung	Venituri anticipate pe termen lung	Alte datorii pe termen lung	Total datorii pe termen lung	Total pasiv
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2022	54 805,4	9 827,7	43 676,3	108 309,5	122 069,9
	2023	47 302,6	10 594,4	38 821,0	96 718,0	123 877,6
	<i>Devieri, mii lei</i>	-7 502,8	766,6	-4 855,3	-11 591,5	1 807,7
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	86,3	107,8	88,9	89,3	101,5
ÎM Hotelul "Bălți"	2022	0,0	0,0	728,1	728,1	5 873,3
	2023	0,0	0,0	728,1	728,1	6 011,3
	<i>Devieri, mii lei</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	138,1
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	0,0	0,0	100,0	100,0	102,4
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	2022	0,0	0,0	103 428,4	103 428,4	112 956,5
	2023	0,0	0,0	100 966,9	100 966,9	115 247,4
	<i>Devieri, mii lei</i>	0,0	0,0	-2 461,5	-2 461,5	2 291,0
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	0,0	0,0	97,6	97,6	102,0
ÎM "Asociația piețelor"	2022	0,0	0,0	31 469,1	31 469,1	50 756,7
	2023	0,0	0,0	30 915,3	30 915,3	49 067,5
	<i>Devieri, mii lei</i>	0,0	0,0	-553,8	-553,8	-1 689,2
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	0,0	0,0	98,2	98,2	96,7
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți "	2022	0,0	0,0	186 343,3	186 343,3	212 177,3
	2023	0,0	0,0	182 730,6	182 730,6	209 688,9
	<i>Devieri, mii lei</i>	0,0	0,0	-3 612,7	-3 612,7	-2 488,4
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	0,0	0,0	98,1	98,1	98,8
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	2022	0,0	842,4	242 256,7	243 099,1	248 084,2
	2023	0,0	0,0	239 214,2	239 214,2	252 951,3
	<i>Devieri, mii lei</i>	0,0	-842,4	-3 042,5	-3 884,8	4 867,1
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	0,0	0,0	98,7	98,4	102,0
ÎM "Aprovizionare"	2022	0,0	0,0	48,4	48,4	2 097,0
	2023	0,0	0,0	37,2	37,2	2 185,4
	<i>Devieri, mii lei</i>	0,0	0,0	-11,2	-11,2	88,4
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	0,0	0,0	76,9	76,9	104,2
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	2022	0,0	0,0	40 234,7	40 234,7	63 817,4
	2023	0,0	0,0	11 086,8	11 086,8	34 234,6
	<i>Devieri, mii lei</i>	0,0	0,0	-29 147,9	-29 147,9	-29 582,8
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	0,0	0,0	27,6	27,6	53,6
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	2022	0,0	0,0	45,2	45,2	109,0
	2023	0,0	0,0	42,2	42,2	137,0
	<i>Devieri, mii lei</i>	0,0	0,0	-3,1	-3,1	28,0
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	0,0	0,0	93,2	93,2	125,7
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	2022	0,0	0,0	0,0	0,0	238,2
	2023	0,0	0,0	0,0	0,0	231,9
	<i>Devieri, mii lei</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,3
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	97,3
Total	2022	54 805,4	10 670,1	648 230,2	713 705,7	818 179,4
	2023	47 302,6	10 594,4	604 542,2	662 439,3	793 632,9
	<i>Devieri, mii lei</i>	-7 502,8	-75,7	-43 687,9	-51 266,5	-24 546,5
	<i>Ritmul de creștere, %</i>	86,3	99,3	93,3	92,8	97,0

Analiza ponderii datoriilor curente în pasivele întreprinderilor municipale pentru perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Indicatorii	Datorii pe termen lung, mii lei	Datorii curente, mii lei	Provizioane, mii lei	Total mijloace atrase, mii lei	Total pasive, mii lei	Ponderea datoriilor curente în pasive, %	Ponderea datoriilor curente în mijloacele atrase, %
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2022	108 309,5	10 786,7	1 198,1	120 294,4	122 069,9	8,8	9,0
	2023	96 718,0	16 610,9	2 664,1	115 993,1	123 877,6	13,4	14,3
	<i>Devieri</i>	<i>-11 591,5</i>	<i>5 824,2</i>	<i>1 466,0</i>	<i>-4 301,3</i>	<i>1 807,7</i>	<i>4,6</i>	<i>5,4</i>
ÎM Hotelul "Bălți"	2022	728,1	1 097,2	0,0	1 825,3	5 873,3	18,7	60,1
	2023	728,1	722,7	0,0	1 450,9	6 011,3	12,0	49,8
	<i>Devieri</i>	<i>0,0</i>	<i>-374,4</i>	<i>0,0</i>	<i>-374,4</i>	<i>138,1</i>	<i>-6,7</i>	<i>-10,3</i>
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	2022	103 428,4	5 506,9	820,5	109 755,8	112 956,5	4,9	5,0
	2023	100 966,9	7 331,7	1 447,1	109 745,7	115 247,4	6,4	6,7
	<i>Devieri</i>	<i>-2 461,5</i>	<i>1 824,8</i>	<i>626,6</i>	<i>-10,1</i>	<i>2 291,0</i>	<i>1,5</i>	<i>1,7</i>
ÎM "Asociația piețelor"	2022	31 469,1	2 530,4	0,0	33 999,5	50 756,7	5,0	7,4
	2023	30 915,3	2 208,4	0,0	33 123,8	49 067,5	4,5	6,7
	<i>Devieri</i>	<i>-553,8</i>	<i>-322,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-875,7</i>	<i>-1 689,2</i>	<i>-0,5</i>	<i>-0,8</i>
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	2022	186 343,3	8 956,0	0,0	195 299,3	212 177,3	4,2	4,6
	2023	182 730,6	10 168,3	0,0	192 898,9	209 688,9	4,8	5,3
	<i>Devieri</i>	<i>-3 612,7</i>	<i>1 212,3</i>	<i>0,0</i>	<i>-2 400,5</i>	<i>-2 488,4</i>	<i>0,6</i>	<i>0,7</i>
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	2022	243 099,1	3 171,7	69,3	246 340,0	248 084,2	1,3	1,3
	2023	239 214,2	9 837,8	0,0	249 052,0	252 951,3	3,9	4,0
	<i>Devieri</i>	<i>-3 884,8</i>	<i>6 666,1</i>	<i>-69,3</i>	<i>2 711,9</i>	<i>4 867,1</i>	<i>2,6</i>	<i>2,7</i>
ÎM "Aprovizionare"	2022	48,4	2 573,5	188,2	2 810,1	2 097,0	122,7	91,6
	2023	37,2	2 486,9	251,2	2 775,3	2 185,4	113,8	89,6
	<i>Devieri</i>	<i>-11,2</i>	<i>-86,6</i>	<i>63,0</i>	<i>-34,8</i>	<i>88,4</i>	<i>-8,9</i>	<i>-2,0</i>
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	2022	40 234,7	1 189,5	0,0	41 424,2	63 817,4	1,9	2,9
	2023	11 086,8	1 299,9	0,0	12 386,7	34 234,6	3,8	10,5
	<i>Devieri</i>	<i>-29 147,9</i>	<i>110,4</i>	<i>0,0</i>	<i>-29 037,5</i>	<i>-29 582,8</i>	<i>1,9</i>	<i>7,6</i>
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	2022	45,2	412,1	0,0	457,4	109,0	378,0	90,1
	2023	42,2	276,6	62,4	381,2	137,0	201,8	72,6
	<i>Devieri</i>	<i>-3,1</i>	<i>-135,5</i>	<i>62,4</i>	<i>-76,2</i>	<i>28,0</i>	<i>-176,2</i>	<i>-17,5</i>
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	2022	0,0	123,2	0,0	123,2	238,2	51,7	100,0
	2023	0,0	106,3	0,0	106,3	231,9	45,8	100,0
	<i>Devieri</i>	<i>0,0</i>	<i>-16,9</i>	<i>0,0</i>	<i>-16,9</i>	<i>-6,3</i>	<i>-5,9</i>	<i>0,0</i>
TOTAL	2022	713 705,7	36 347,2	2 276,2	752 329,2	818 179,4	4,4	4,8
	2023	662 439,3	51 049,5	4 424,9	717 913,7	793 632,9	6,4	7,1
	<i>Devieri</i>	<i>-51 266,5</i>	<i>14 702,3</i>	<i>2 148,7</i>	<i>-34 415,4</i>	<i>-24 546,5</i>	<i>2,0</i>	<i>2,3</i>

Analiza vitezei de rotație a activelor (în baza venitului din vânzări) a întreprinderilor municipale pe perioada anilor 2022-2023

Denumirea întreprinderii municipale	Profit net (pierderi nete) al perioadei de gestiune, mii lei		Venituri din vânzări, mii lei		Rentabilitatea veniturilor din vânzări, mii lei		Total activ		Viteza de rotație a activelor	Viteza de rotație a activelor
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Media 2022/2021	Media 2023/2022,	2022	2023
ÎM "Direcția de Troleibuze"	-5 739,4	6 162,4	76 044,8	104 088,6	-7,55	5,92	123 907,1	122 973,8	0,61	0,85
ÎM Hotelul "Bălți"	4 322,4	512,5	10 223,2	6 570,9	42,28	7,80	3 736,4	5 942,3	2,74	1,11
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	40,6	2 305,4	35 543,8	41 931,3	0,11	5,50	137 793,2	114 102,0	0,26	0,37
ÎM "Asociația piețelor"	-2 289,0	-813,5	15 338,6	16 139,6	-14,92	-5,04	46 242,3	49 912,1	0,33	0,32
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	-364,3	-21,8	53 300,5	55 544,7	-0,68	-0,04	177 830,5	210 933,1	0,30	0,26
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	27,3	1 312,8	34 340,5	41 058,8	0,08	3,20	207 129,3	250 517,7	0,17	0,16
ÎM "Aprovi zionare"	48,6	123,2	19 708,6	24 831,9	0,25	0,50	2 202,8	2 141,2	8,95	11,60
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	-408,8	-545,3	1 091,3	1 142,7	-37,46	-47,72	64 302,9	49 025,9	0,02	0,02
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	-243,3	104,2	1 017,6	1 299,6	-23,91	8,02	110,6	123,0	9,20	10,56
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	11,4	10,6	681,2	828,7	1,68	1,28	223,6	235,1	3,05	3,53
Total general	-4 594,5	9 150,4	247 290,0	293 436,8	-1,86	3,12	763 478,8	805 906,2	0,32	0,36

Informație generalizată privind mărimea salariilor medii lunare atribuite pe grupuri de funcții (funcționari, muncitori) pe anul 2023

Analiza salariului mediu lunar pe ÎM pentru anul 2023									
Întreprinderile Municipale	Numărul mediu de personal pentru calcularea salariilor medii pe perioada 2023			Fond salarial mii lei pe perioada 2023			Salariu mediu lunar mii lei pe perioada 2023		
	Total	Funcționarilor	Muncitori	Total	Funcționarilor	Muncitori	Salariu mediu lunar mii lei	Funcționarilor	Muncitori
ÎM Hotelul "Bălți"	24,0	5,0	19,0	2 256,4	990,4	1 266,0	7 834,7	16 506,7	5 552,6
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	202,1	30,7	171,4	21 837,7	4 466,2	17 371,5	9 004,5	12 123,2	8 445,9
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	228,0	38,0	190,0	21 408,1	4 962,8	16 445,3	7 824,6	10 883,3	7 212,9
ÎM "Direcția de Troleibuze"	276,0	56,0	220,0	41 310,9	8 039,1	33 271,8	12 473,1	11 962,9	12 603,0
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	207,0	40,0	167,0	23 105,9	5 246,5	17 859,4	9 301,9	10 930,2	8 911,9
ÎM "Asociația piețelor"	103,0	56,0	47,0	8 798,8	5 992,9	2 805,9	7 118,8	8 918,0	4 975,0
ÎM "Aprovizionare"	80,0	7,0	73,0	5 779,6	775,3	5 004,3	6 020,4	9 229,8	5 712,7
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	14,4	11,4	3,0	1 165,6	1 051,0	114,6	6 745,4	7 682,7	3 183,3
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	3,2	3,2	0,0	561,1	561,1	0,0	10 626,9	14 612,0	0,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	4,2	4,2	0,0	536,4	536,4	0,0	10 643,1	10 643,1	0,0
Total General	1 141,9	251,5	890,4	126 760,5	32 621,7	94 138,8	9 241,0	10 809,0	8 810,5

Informație generalizată privind cuantumul salariului mediu lunar pe întreprinderile municipale pentru anii 2022-2023

Întreprinderile Municipale	2022			2023			Devieri 2023 în comparație 2022						
	Salariu mediu lunar mii lei			Salariu mediu lunar mii lei			Salariu mediu lunar		Funcționari		Muncitori		% Salariu mediu lunar
	Salariu mediu lunar mii lei	Funcționari	Muncitori	Salariu mediu lunar mii lei	Angajați	Muncitori	suma(+)	în %	suma(+)	în %			
ÎM Hotelul "Bălți"	6 059,9	3 337,5	3 138,4	7 834,7	16 506,7	5 552,6	1 774,8	129,3	13 169,2	494,6	2 414,2	176,9	84,8
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	6 702,0	8 265,8	6 417,6	9 004,5	12 123,2	8 445,9	2 302,5	134,4	3 857,4	146,7	2 028,3	131,6	97,4
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	5 914,8	7 504,5	5 388,5	7 824,6	10 883,3	7 212,9	1 909,8	132,3	3 378,8	145,0	1 824,4	133,9	84,7
ÎM "Direcția de Troleibure"	9 743,4	6 497,8	6 782,3	12 473,1	11 962,9	12 603,0	2 729,7	128,0	5 465,1	184,1	5 820,7	185,8	135,0
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi"	6 669,5	6 984,6	4 784,9	9 301,9	10 930,2	8 911,9	2 632,3	139,5	3 945,6	156,5	4 127,0	186,2	100,7
ÎM "Asociația piețelor"	6 638,3	7 401,2	3 075,2	7 118,8	8 918,0	4 975,0	480,5	107,2	1 516,8	120,5	1 899,8	161,8	77,0
ÎM "Aprovisionare"	5 274,7	7 803,3	4 227,8	6 020,4	9 229,8	5 712,7	745,8	114,1	1 426,5	118,3	1 484,9	135,1	65,1
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	8 132,2	6 501,5	2 983,3	6 745,4	7 682,7	3 183,3	-1 386,8	82,9	1 181,2	118,2	200,0	106,7	73,0
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	8 871,2	11 453,3	3 513,9	10 626,9	14 612,0	0,0	1 755,7	119,8	3 158,7	127,6	-3 513,9	0,0	115,0
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	7 039,6	4 729,2	0,0	10 643,1	10 643,1	0,0	3 603,5	151,2	5 913,9	225,0	0,0	0,0	115,2
Total General	7 191,1	7 100,1	5 548,7	9 241,0	10 809,0	8 810,5	2 049,9	128,5	3 708,9	152,2	3 261,8	158,8	0,0

Sinteza achizițiilor pe anul 2023, pe tipuri de achiziție

Denumirea întreprinderii municipale	Achiziții de valoare mică						Cererea ofertelor de prețuri						Licitație deschisă						Contract dintr-o singură sursă						Total					
	Planului de achiziții		Monitorizarea contractelor		Devieri		Planului de achiziții		Monitorizarea contractelor		Devieri		Planului de achiziții		Monitorizarea contractelor		Devieri		Planului de achiziții		Monitorizarea contractelor		Devieri		Planului de achiziții		Monitorizarea contractelor		Devieri	
	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei	Nr. achizițiilor	Valoarea, mii lei
ÎM "Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți"	13	2 082,2	44	18 337,5	-31	-16 255,3	7	3 803,0	6	2 364,1	1	1 438,9	13	33 268,0	2	7 648,2	11	25 619,8	3	8 892,6	4	6 446,0	-1	2 446,6	36	48 045,8	56	34 795,8	-20	13 250,0
ÎM "Direcția de Troleibuze"	2	9 476,3	2	5 095,0	0	4 381,3					0	0,0	1	1 300,0	1	1 180,5	0	119,5	1	18 603,1	1	14 658,6	0	3 944,5	4	29 379,4	4	20 934,1	0	8 445,3
ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți"	47	2 925,4	46	1 923,8	1	1 001,6	5	3 445,0	6	2 315,2	-1	1 129,8	2	4 320,0	2	2 541,9	0	1 778,1	6	1 458,0	5	1 547,1	1	-89,1	60	12 148,4	59	8 328,0	1	3 820,4
ÎM C.S.L. "Limba Noastră"	8	93,1	7	83,4	1	9,7					0	0,0					0	0,0					0	0,0	8	93,1	7	83,4	1	9,7
ÎM "Direcția Construcții Capitale Comandatar Unic"	22	90,3	22	90,3	0	0,0					0	0,0	2	2 275,6	2	2 275,6	0	0,0	3	4 137,6	3	4 137,6	0	0,0	27	6 503,5	27	6 503,5	0	0,0
ÎM "Biroul arhitectură și sistematizare"	16	40,7	16	40,7	0	0,0					0	0,0					0	0,0					0	0,0	16	40,7	16	40,7	0	0,0
ÎM "Aprovizionare"	28	6 413,0	28	6 413,0	0	0,0					0	0,0	12	10 517,4	12	10 517,4	0	0,0					0	0,0	40	16 930,4	40	16 930,4	0	0,0
ÎM Hotelul "Bălți"	20	2 823,2	20	2 238,0	0	585,2					0	0,0					0	0,0					0	0,0	20	2 823,2	20	2 238,0	0	585,2
ÎM "Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi".	45	4 630,3	69	3 836,0	-24	794,3					0	0,0	2	3 792,4	1	2 723,2	1	1 069,2	8	2 440,4	11	1 948,0	-3	492,4	55	10 863,1	81	8 507,2	-26	2 355,9
ÎM "Asociația piețelor"	5	695,6	5	644,6	0	51,0	2	967,1	2	938,1		29,0	2	3 968,0	2	4 204,3	0	-236,3					0	0,0	9	5 630,7	9	5 787,0	0	-156,3
Total	206	29 270,1	259	38 702,3	-53	-9 432,2	14	8 215,1	14	5 617,4	0	2 597,7	34	59 441,4	22	31 091,1	12	28 350,3	21	35 531,7	24	28 737,3	-3	6 794,4	275	132 458,3	319	104 148,1	-44	28 310,2